

ת"פ 12763/11 - מדינת ישראל נגד מיכאל רפайлוב, ארתור מורתוב, חברת סופר אלף בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13-11-12763 מדינת ישראל נ' רפайлוב ואח'
לפני כבוד השופט שאול אבינוו

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוז גדן
פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
המאשימה

נגד
1. מיכאל רפайлוב
2. ארתור מורתוב
3. חברת סופר אלף בע"מ
ע"י ב"כ עוזה"ד אברהם שהבי זעירא ליברמן
הנאשמים

הכרעת דין

א. תפקידי הנאים ותמצית הפרשה מושא כתוב האישום:

1. הנאים הואשמו בתיק זה, יחד עם מר סרגיי אמינוב (להלן - סרגיי או נאם 4), בפרשת עבירות מרמה ומיסים.

2. תפקידי הנאים וסרגיי, בתקופה הרלוונטית לפרשה, היו כליהל:

נאם 1, מר מיכאל רפайлוב - בעל 50% מנויות נאם 3 ומנהל פעיל בה. נאם 1 מכונה על-ידי חלק מהעדים "מייק" ועל-ידי אחרים "משה".

נאם 2, מר ארתור מורתוב - בעל 50% מנויות נאם 3 ומנהל פעיל בה. לעיתים שמו מאותית "ארטור".

נאם 3, חברת סופר אלף בע"מ - חברת בע"מ, שבבעלותה עסק מסווג סופרמרקּט בתל-אביב. העסק, שמו "סופר שוק", מכונה להלן, לשם קיצור, "הסופר" או "העסק".

סרגיי, נאם 4 בכתוב האישום המקורי - קרוב משפחה (בן-דוד) של נאם 1. סרגיי עבד בעבר (עד שנת 2010) בחברה בשם פורד מערכות מוניציפליות בע"מ (להלן - פורד מרכות) ולפני כן (עד שנת 2005) בחברה בשם בניר שירותים כוח אדם בע"מ (להלן - חברת בניר); וזאת בתפקיד של אחראי

- ומפקח על מספר עובדי ניקיון. סרגי מעולם לא הועסק פורמללית בנאשمت 3 ולא עבד בסופר.
- .3. הפרשה החלה בשנת 2008. עם זאת לפרש רקו קודם, מובן זה שבתקופה הקודמת לה, כאשר סרגי עבד בפורד מערכות, הוא הגה תכנית המכירת תלושי שכר כזבאים לאנשים שאינם מקבלים תלושי שכר - בעיקר נשים יוצאות חבר העמים אשר עסקו בזנות באזרע התנהנה המרכזית בתל-אביב (להלן - עובדים פיקטיביים). הרעיון שבבסיס התכנית היה לאפשר לסרגי לקבל כספים נוספים מפורד מערכות, בדמות השכר שהעובדים הפיקטיביים ייחזרו לידי. האינטרס של העובדים הפיקטיביים להשתתף בתכנית ולרכוש תלושי שכר היה לצורך קבלת הטענות הכרוכות בתלושים, הכוללות הטבות מהמוסד לביטוח לאומי (להלן - המל"ל), או הטבות אחרות כגון האפשרות להציג תלושי שכר לצורך נטילת הלואאה או שכירת דירה.
- .4. בהמשך הדברים, ובכך מואשמים הנאשמים לפניו, חבר סרגי לנאשמים ורך יח' עם תכנית עברינית (להלן - התכנית העברינית), שמרכיביה הם ככללו:
- (א) סרגי יאטיר אנשים המעווניים ברכישת תלושי שכר כעובדים פיקטיביים בסופר (במונחי המל"ל), ובעקבות כך בעבודות כתב האישום, מכונים אנשים אלה "תובעים"; וכן הם יוכנו בהכרעת דין זו). על-פי הנטען בנספח כתב האישום, מדובר בקבוצה שבסיומו של דבר מנתה 21 תובעים.
- (ב) סרגי ימסור את פרטי התובעים לנאשמים, אשר מצדיהם ידוחו לרשות המס, במרמה, על העסקת התובעים בסופר וינפיקו להם תלושי שכר ומסמכים כזבים נוספים, לרבות מכתבי פיטורי, שבאמצעותם יוכל התובעים לקבל במרמה הטבות שונות.
- (ג) כתולדה מהדיווחים הכוונים, הוצאהה של נאשمت 3 בגין שכר עובדים יוגדל. מילא הכנסתה החיבת של נאשمت 3 תקון בהתאם, על כל המשתמע מכך.
- (ד) התובעים ישלמו לסרגי בחזרה את סכום השכר שיקבלו בהתאם לתלושים הכוונים, בתוספת "עליה" מסוימת. סרגי ישיב את השכר לנאשמים ואת העמלה - בדרך כלל בסכום של 10% בקירוב - יותר אצלו.
- .5. הנה כי כן, מדובר בתוכנית עברינית הכוללת הונאה מתוחכמת, המכוננת נגד הקופה הציבורית. מחד גיסא, באמצעות התכנית התובעים יכולים לקבל, במרמה, הטבות שונות הכרוכות בקבלת תלושי שכר, לרבות מהמל"ל. מאידך גיסא, הכנסתה החיבת של נאשمت 3 תוקן מאוד ובעקבות כך גם תוקן, במרמה, חבותה במס. בנוסף, האנשים לא יזקנו מתשולם המשכורות הכוונות לתובעים, שכן סכומי המשכורות הפיקטיביות יוחזרו להם בזמןן. לבסוף, אף סרגי קיבל תמורה למאציו לקידום התכנית, בדמות ה"עליה" שאotta יגבה מהתובעים.
- .6. הדיון בתיק החל בפני מותב אחר, כב' השופטת ל' מרגולין-יחידי, שבפניו נשמעו טענות מקדימות וכן נעשה ניסיון להביא את הצדדים לידי הסכמות במסגרת הלי' גישור. אגב כך תוקן כתוב האישום מספר פעמים, בנסיבות שעיקרן עוד יתואר בהמשך הדברים. בעקבות כך, גרסת כתב האישום המונחת לפני היא גרסתו החמשית, הנושא את הכותרת "**כתב אישום מתוקן VII**" (אשר לשם קיצור יכונהלהלן - כתב האישום).

ב. **תוכן כתב האישום:**

עמוד 2

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il

.7 כתוב האישום אוחז חלק כללי ושני אישומים. בחלק הכללי מהתוארים תפקידי נאים 1-2, כמנהלים פעילים בנאשمت 3, תוך שמצוין שנאים 1 היה אחראי, בין היתר, על ניהול העובדים, ונאים 2 היה אחראי, בין היתר, על ספקים ובנקים. כמו כן מהתוארת התכנית העבריתנית. יוטעם, כי על-פי עובדות כתוב האישום מדובר בתכנית עבריתנית בהיקף כלכלי משמעותית, הנוגעת ל-21 תובעים ולהקנתה הכנסה בהיקף נטען כולל של 2,143,186 ₪.

.8 פרטיו האישום הראשון, שעוניינו בהונאת המיל"ל, הם כדלהלן:

A. העובדות:

.1. בתחום הרלוונטי לכתב האישום ערכו והכינו הנאים מסמכים הנחוצים להיות את אשר אינם והם עשויים להטעות: תלושי שכר, אישורי מעסיק ומכתבי פיטורין של נאשמת 3.

.2. המסמכים המזוייפים הכילו פרטים כוזבים, כאשר הצביעו הטענה, בין השאר, ברישום עובדות כוחות בדבר העסקתם, כמובן, של התובעים על-ידי נאשمت 3, שבפועל לא עבדו כלל נאשمت 3; ברישום משכורות שקיבלו כמובן התובעים, שבפועל לא קיבלו את השכר שנרשם בהם; ובמכתבי פיטורין שהפנו כמובן לתובעים בדבר הפסקת עבודהתם אצל נאשמת 3.

.3. במועדים שונים מסרו הנאים את המסמכים המזוייפים לסרגי, על מנת שייעבירם אל התובעים שאיתר, במידעה שייעשה בהם על-ידם שימוש לקבלת כספים במרמה מהmil"ל ו/או מבנקים.

.4. בגין כל תלוש שכר שלמדו התובעים לסרגי במחומר את הסכום הנזק בטלוש וסכוםعمالה הנע בין 250-600 ₪. את הסכומים הנזקיים בתלושי השכר קיבל סרגי במחומר מידית התובעים והעבירם לידי נאים 1 ו-2. את סכום העמלה הנ"ל בגין כל מסמר מזיף השאיר סרגי לעצמו.

.5. במשיהם המתוארים לעיל, זיפו הנאים מסמכים בידיעה שיישמשו להוצאה כספים במרמה מהmil"ל ו/או מבנקים ו/או ממוסדות שונים.

.6. במשיהם כאמור לעיל, סייעו הנאים יחד עם סרגי במתן גמלאות במרמה לתובעים אשר כללו, בין היתר, דמי אבטלה, דמי לידה והבטחת הכנסה בסכום שאינו ידוע למאשימה, ו/או רצף ביטוחו ביחס לתקופת העסקתם הפיקטיבית ו/או הלואאה מהבנק, הכל כמפורט בסוף ב' בכתב האישום.

.7. נאים 1 ו-2 רשמו או גרמו לרשום פרטים כוזבים במסמיכיה של נאשمت 3 בכונה לרמות בהפיקם את המסמכים המזוייפים.

.8. הנאים, יחד עם סרגי, ביצעו את המשיים המתוארים לעיל בנסיבות מחמירות, בהתחשב בתכונן המשיים, בשיטתיותם, בתחוכם, בתחום האורך בה בוצעו העבירות ובנזק שנגרם לקופה הציבורית בגינם.

B. הוראות החקוק לפיהן מואשמים הנאים:

- .1. **זיהוי מסמן בנסיבות חמירות** - 21 עבירות לפי סעיף 418 לחוק העונשין, תשל"ג-1977 (להלן - חוק העונשין).
- .2. **רישום כזוב במסמכי תאגיד** - 21 עבירות לפי סעיף 423 לחוק העונשין.
- .3. **סיווע לאחר בקבלת דבר במרמה** - 8 עבירות לפי סעיף 415 יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין.
- .4. **గרימה במרמה למתן גמלאה** - 7 עבירות לפי סעיף 398(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (להלן - חוק הביטוח הלאומי).
- .9. **פרטי האישום השני, שעוניינו בעבירות מס, הם כללו:**
 - A. **העובדות:**
 - .1. בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום רקמו הנאים ייחד עם סרגי תכנית עבריתנית על מנת להפחית בהכנותה של נאשمت 3 ולאפשר לה להתחמק ממס כמפורט להלן.
 - .2. במועדים שונים הנאים הכינו וקיימו רשותות כזובות בכך שהנפיקו למטופלים את המסמכים המזויפים.
 - .3. על-פי המסמכים המזויפים הוציאו הנאים למטופלים תלושי שכר פיקטיביים, בסך כולל של לא פחות מ-**2,143,186 ₪**, כאמור בנספח א' לכתב האישום.
 - .4. במשיהם המתוארים לעיל, יצרו הנאים מצג כזוב בכך שהמטופלים הוצגו ונרשמו כעובדים של נאשمت 3 כאשר בפועל כלל לא עבדו בה.
 - .5. במשיהם המתוארים לעיל, הכינו וקיימו הנאים רשותות כזובות, וספרי הנהלת החשבונות של נאשמת 3 לא שיקפו את המצב האמתי ביחס למספר העובדים בה, כמו גם את הוצאות שכר העבודה האמיתיות שעמדו בהן.
 - .6. בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום, הגישה נאשمت 3, באמצעות נאים 1-2, לפקיד השומה דוחות שנתיים על הכנותה בהתאם לסעיף 131 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן - פקודת מס הכנסה), כאמור להלן:
 - (א) בשנת המס **2008** הוציאו הכנסות בסך **17,019,702 ₪**.
 - (ב) בשנת המס **2009** הוציאו הכנסות בסך **17,190,949 ₪**.
 - (ג) בשנת המס **2010** הוציאו הכנסות בסך **17,893,134 ₪**.
 - (ד) בשנת המס **2011** הוציאו הכנסות בסך **17,383,019 ₪**.
 - .7. בכל אחת משנהו המס **2008-2011**, דיווחה נאשمت 3 באמצעות נאים 1-2, בדו"ח רוח והפסד, על הוצאות בגין שכר עבודה. ההוצאות "נופחו" וככלו בתוכן את הוצאות השכר הפיקטיבי של התופעים, בהתאם על המסמכים המזויפים, כאמור להלן:
 - (א) בשנת המס **2008** הוצאות בגין שכר עבודה בסך **2,104,878 ₪**, מתוכן **479,956 ₪** הוצאות פיקטיביות, היינו: שכר עבודה למטופלים, שכאמור לא

עובדו כלל בנאשמה 3.

(ב) בשנת המס **2009** הוצאות בגין שכר עבודה בסך **2,226,874** ₪, מתוכן **660,797** ₪ הוצאות פיקטיביות, היינו: שכר עבודה לתובעים, שכאמור לא עבדו כלל בנאשמה 3.

(ג) בשנת המס **2010** הוצאות בגין שכר עבודה בסך **2,287,766** ₪, מתוכן **640,041** ₪ הוצאות פיקטיביות, היינו: שכר עבודה לתובעים, שכאמור לא עבדו כלל בנאשמה 3.

(ד) בשנת המס **2011** הוצאות בגין שכר עבודה בסך **2,033,617** ₪, מתוכן **362,392** ₪ הוצאות פיקטיביות, היינו: שכר עבודה לתובעים, שכאמור לא עבדו כלל בנאשמה 3.

סה"כ בשנות המס **2011-2008** הוצאות בגין שכר עבודה, פיקטיביות, בסך **2,143,186** ₪.

8. בעשותם כאמור לעיל, הנאים הגדילו במרמה את הוצאותה של נאשמה 3 והביאו לכך להקטנת הכנסתה הח"בת.

9. בעשותם כאמור לעיל השמיטו הנאים הכנסות שיש לכללן בדו"ח.

10. בתקופה הרלוונטיית לכתב האישום עזר סרגי לנאשמה 3 להתחמק מתשלום מס במשיו המתוארים לעיל. סרגי היה מי שאיתר את התובעים, הציע למוכר להם תלושי שכר פיקטיביים של נאשמה 3, מסר את המסמכים המזהויים לתובעים ואף גבה מהם סכום עמלה העומד על מאות שקלים לכל מסך מזיף, כאשר "הוצאות שכר בעודתם" של התובעים נהג להזכיר ליד נאים 1 ו-2 במחזון לידיהם.

11. הנאים עשו את כל האמור לעיל בمزיד ובכוונה להתחמק ממס, תוך שימוש במרמה, ערמה ותחבולה.

ב. **הוראות החיקוק לפיהן מואשמים הנאים:**

1. **הכנה וקיים של רשומות כזבות** - 4 עבירות לפי סעיף 220(4) יחד עם סעיף 117 וסעיף 224א לפકודת מס הכנסה.

2. **שימוש במרמה, ערמה ותחבולה** - 4 עבירות לפי סעיף 220(5) יחד עם סעיף 117 וסעיף 224א לפקודת מס הכנסה.

3. **השחתת הכנסה מדו"ח** - 4 עבירות לפי סעיף 220(1) יחד עם סעיף 117 וסעיף 224א לפקודת מס הכנסה.

10. לכתב האישום צורפו שני נספחים, שאליהם הפנו כאמור עבודות כתב האישום:

נספח א' לכתב האישום (אליו מפנה **האישום השני**) - כולל את 21 שמות התובעים וכלכלי השכר, שכబיכול שולם להם. זאת, בהתייחס לכל אחת מארבע שנים המרלוונטיות, דהיינו: שנות המס 2008-2011, ובסכום כוללם כמפורט בסעיף 7 לעבודות האישום השני, המצווט לעיל.

נספח ב' לכתב האישום (אליו מפנה **האישום הראשון**) - כולל את 21 שמות התובעים, מצין אילו מהם

הגישו תביעה למל"ל ומפרט מהי טובת ההנהה שקיבלו בזכות התלויסים הccoliים, ובהתאם נקבע מספר העבירות בהן הושמו הנאים באישום הראשון. יש לציין כי תובעת אחת נשמטה בטעות מנספח ב', כפי שהעיר ב"כ הנאים, בהגינותו, במסגרת תשובהו לכתב האישום.

ג. השיטות ההלילים עד תחילת שמיעת הראיות:

11. כפי שואר בבר לעיל, הדיון בתיק החל בפני כב' השופט מרגולין, שדנה בטענות המקדימות שהעלתה ההגנה וגם ניהלה הליך גישור, אשר הבשיל לכדי הסדר טיעון בעניינו של סרגיי (נאשם 4).

(1)

12. ההגנה העלתה את טענותה המקדימות בשני שלבים נפרדים: **האחד**, לפני מתן התשובה לאישומים, וה**שני**, במסגרת התשובה לאישומים מטעם שלושת הנאים שלפני. בנסיבות אלה ניתנו בעניין הטענות המקדימות שתי החלטות נפרדות. נוכח העובדה שההגנה חזרה והעלתה את אותן טענות גם במסגרת הליך שמיעת הראיות לפני, ישנה חשיבות לא מבוטלת בפירוט שלහן בדבר הטענות שהועלו בפני כב' השופט מרגולין והחלטותיה בהן.

(א) ההחלטה כב' השופט מרגולין מיום 18.9.14 (להלן - ההחלטה הראשונית בטענות המקדימות):

13. בשלב ראשון העלתה ההגנה טענות מקדימות, שככלו טענות להגנה מן הצדק וטענה לפגם או פסול בכתב האישום. הטענות להגנה מן הצדק כללו שלוש טענות נפרדות עצמאיות, אשר תוארו בהחלטה כלהלן:

ראשית, טענת ההגנה כי לאחר הגשת כתב האישום נשלחו לנאים מטעם הייחידה החוקרת הודיעות בדבר סגירת תיקי החקירה נגדם ביחס ל-14LOBים מתוך 21 המנוסים באישום הראשוני. לשיטת ההגנה, הורתת האישום על כנו לאחר מסירת הודיעות האמורות מהווה הכשר פסול לרשות לדבר בשני קולות, ופוגעת בעקרונות הצדק ובציפיות של הנאים והרשות מושתקת מהעלאת טענה בגין הודיעות הסגירה.

שנית, נטען לאכיפה ברורנית ופסולה בנקיטת הליילים כלפי נאשםת 3 ובאי נקיות הליילים והימנעות מקיים חקירה כלפי חברות נוספות, שלרשوت החוקרת על פי הנטען ידוע כי פועלו באותה מתכוונת.

שלישית, הועלתה טענה לאכיפה ברורנית באי נקיות הליילים נגד התובעים למורות הייתם הנאים **הקיימים ממשי** המרימה הנטענים.

14. בנוסף טענה ההגנה גם לפגם בכתב האישום, משום שהנאימים הושמו בסיווע לתובעים לקבל דבר במרמה על אף שבכתב האישום (המקורו) לא ציין מה קיבל כל טובע, אם בכלל, על יסוד התלויסים והמסמכים הccoliים.

15. לאחר עיון החלטה כב' השופט מרגולין לדחות את הטענות להגנה מן הצדק ולקבל את הטענה לפגם בכתב האישום, כלהלן:

(א) הטענה בעניין משלוח הודעות סגירה לנאים לגבי 14 תיקי חקירה -

נקבע בהחלטה כי המשלוח המוטעה של הודעות סגירה לנאים, שנעשה לאחר שהוגש כתב האישום, לא יכול היה להוות בסיס לפיתוח ציפיות לגיטימיות מצד הנאים; וכדברי בית המשפט: "אכן, עצם משלוח הודעות הסגירה מהוות תקלת שיש מקום לעורן בקשר אליה בדיקה ברשות החוקרת. עם זאת, בנסיבות העניין מקובלת עלי טענת המאשימה שאין מדובר בטיעות מהותית שיש לה השלה אופרטיבית על ההליך שלפנינו... מעבר לצורך עיר כי גם אם לוחות הזמן הם הפוכים, וההודעות היו נשלחות לפני הגשת כתב האישום, אין בכך כדי לחייב מסקנה גורפת

שהמאשימה מושתקת ומונעה מפתחת התיקים מחדש".

(ב) הטענה לאכיפה ברונית בהשוויה לחברות אחרות שפעלו באותו מתכוונת בה פעולה נאשמת 3 -

נפסק בהחלטה כי: "לא ניתן לקבוע על סמך הראיות שהוצגו, שהיתה לרשות החוקרת חובה לפתח בחקירה בגין חברות, ושמדוobar בחברות ששית פועלתן, היקף פעולתן ואופי הפעולה דומה לנאשمت 3, עד כי אי-נקיטת הליכי חקירה ותביעה כנגדן ונkitת היליכים נגד נאשמת 3 מהוות אפליה פסולה. ambilי למעט מן האמור אצין כי בשלב זה ובהתאם לראיות שהוצגו, דומה לכאהורה כי מדובר באכיפה חלקית הנובעת מאי-אוצץ כוח אדם וחקירה ומשיקולים עניינים ולא מטעמים זרים ופסולים שיש להם נפקות במישור ההגנה מן הצדק בשל אכיפה ברונית". יחד עם זאת הוסיף בהחלטה עוד, כי במהלך ניהול המשפט תוכל ההגנה לפני בית המשפט תשתיית ראייתית, אשר ככל שתציג עעל מנת יחס שונה לגורמים דומים, הנובע מטעמים לא עניינים, יבחן בית המשפט את משמעוויותיה.

(ג) הטענות בדבר אי-העמדה לדין של התובעים -

צוין בהחלטה שהמאשימה הסבירה כי נגד 7 מן התובעים הוחלט לנ��וט בהיליכים פליליים, ביחס לשני תובעים נוספים נערכת השלמת חקירה וביחס ליתר התובעים הוחלט על סגירת התיקים בעילות של העדר עניין לציבור או חוסר ראיות. בנסיבות אלה, כך נקבע בהחלטה, "לא ניתן לטען כי ננקט יחס שונה, לא הוגן ולא ענייני בטיפול במעורבים או כי הייתה אבחנה בשירות בין התובעים לבין הנאים", ונימן להיווכח שנערכה בדיקה מהותית שהובילה לתוצאות המפורטוות בהתאם לתשתיית הראייתית ולנסיבות... הגם הנהנים הישרים מכספי המרמה, הרי שבמצב דברים שבו הטענה היא לפעולות מתוכנת, שיטתיות מרמתית מצד הנאים שלפנוי בסיווע לאותם מעשי מרמה, כתכלית הפעילות היא השמת הכנסות בנאשمت 3 בהיקף ניכר, הרי שיש משנה חומרה בפעולות הנטען, ככל שתוכח, וחומרה זו עולה באופן על חומרת המעשים של כל טובע ותובע".

(ד) הטענה לפגם בכתב האישום בכך שלא צוין בו מה קיבל כל טובע, אם בכלל, על יסוד התלושים והמסמכים הכוונים -

נקבע בהחלטה כי קבלת ה"דבר" מהוות חלק מיסודות העבירה של קבלת דבר במרמה. לכן, "מקום שמיוחסת לנאים עבירה של סיוע לקבלת דבר במרמה, מחויבת המאשימה לפרט מהו הדבר שהתקבל חלק МИסודות עבירות המרמה הנטען". משכך נדרשה המאשימה לפרט, בכתב האישום, מה עשה כל אחד מהתובעים עם המסמכים הכוונים, בפני אילו גורמים הציגם, אם בכלל, ואם התקבל

דבר במרמה מאותם גורמים על סמך אותם מסמכים.

16. הטענות המקדימות במישור ההגנה מן הצדק נדחו אפוא כולן, אם כי הושאר להגנה פתח צר להבאת ראיות להוכחת טענותיה בדבר אכיפה בררנית בהשוואה לחברות אחרות (שלטעתן ההגנה פעלו באותה מተconomת בה פעולה נאשנתה 3). יוטעם כי מדובר ב"פתח צר" גרידא, שכן בית המשפט, הגם שלא חסם את דרכה של ההגנה בהבאת ראיות בהקשר זה, קבע כאמור כי על פי החומר שהונח לפני און בסיס לטענה בדבר קיומה של הגנה מן הצדק.

17. להבדיל, הטענה המקדמית בדבר פגם בכתב האישום - דהיינו: Почем בכך שלא צוין בכתב האישום מה קיבל כל טובע על יסוד התלושים והמסמכים הכוזבים - נתקבלה. בעקבות ההחלטה הוגש אפוא בכתב אישום מתוקן בו הוסף נספח נוסף - **נספח ב'** - המפרט את העובדות הנ"ל בהתיחס לכל אחד ואחד מ-21 התוביעים. לגבי חלק מההתוביעים צוין בנספח ב' שהם קיבלו מהמל"ל גמלא; לגבי חלק אחר שקיבלו מהמל"ל "רצף ביטוחי"; ולגבי חלק נוסף - ש"לא ידוע" מה קיבלו. בנוסף, לגבי תובעת אחת צוין כי התאפשר לה לפתח חשבון בנק על-סמך התלושים הכוזבים.

(ב) החלטת כב' השופטת מרגולין מיום 2.3.15 (להלן - ההחלטה השנייה בטענות המקדימות):

18. לאחר הגשת כתב האישום, שתוון כאמור בעקבות ההחלטה הראשונה בטענות המקדימות, הגיע ב"כ הנאים תשובה למפורטת לכתב האישום (ר' במסמך בקשה מס' 15. להלן - התשובה לאישום). יובהר, כי בשלב זה התקדם המשא ומתן בין המאשימה לבין נאשם 4 (סרגיי) ועל-כן התשובה ניתנה רק על-ידי הנאים שלפניי (נאומים 1-3). במסגרת התשובה לאישום טען ב"כ הנאים כי נספח ב', שהוסיף כאמור לכתב האישום, יסודו בטעות, שכן נספח ב' אמר לכלול רק את התוביעים שידוע כי קיבלו מהמל"ל **גמלא** שלא היו זכאים לה.

19. כב' השופטת מרגולין נדרשה לטענה זו בהחלטה מפורטת נוספת, מיום 2.3.15. בהחלטה זו היא ציינה, כי בחינת נספח ב' לכתב האישום מעלה שהוא כולל שלוש קבוצות תוביעים, שיש להבחן ביניהן: **הראשונה**, תוביעים שמצוין כי "לא ידוע" על דבר שנעשה עם המסמכים הכוזבים שקיבלו; **השנייה**, תוביעים שמצוין כי קיבלו גמלא במרמה; **והשלישית**, תוביעים - לרבות שאלה שלא הגשו תביעה למיל"ל - אשר לא קיבלו גמלא אף צוין שקיבלו מהמל"ל "רצף ביטוחי".

על-יסוד גישתו של פרופ' ש"ז פלר, אשר אומצה בפסקה, קבעה כב' השופטת מרגולין שאחריותו של מסיע לדבר עבירה עשויה להתגבש רק במצב דברים בו קיימת "תחילת ביצוע" של העבירה העיקרי. لكن, כאשר "לא ידוע" אם אכן הייתה תחילת ביצוע של העבירה העיקרי - לא ניתן לדבר על סיווג לה. לפיכך, במקרים שבהם צוין בנספח ב' "לא ידוע" אם התוביעים קיבלו דבר במרמה על סמך התלושים הכוזבים (הקבוצה **הראשונה** הנ"ל), לא ניתן להאשים את הנאים בסיווג לתוביעים אלה בקבלת דבר במרמה. להבדיל, כאשר מדובר בתוביעים שקיבלו גמלא או רצף ביטוחי (הקבוצות **השנייה והשלישית**), מדובר בתוביעים שקיבלו "דבר" ועל כן לא מתעוררת כל בעיה משפטית בהאשמה הנאים בסיווג להם.

21. מכאן, כך נקבע בהחלטה, שיש לקבל את בקשה ההגנה בהתיחס לקבוצה **הראשונה** הנ"ל של התוביעים אף לדוחות אותה בהתייחס לקבוצה **השנייה** והקבוצה **השלישית**. יש להציג - בפרט נכון העובדה שב"כ הנאים שב ומעלה טענות זהות לפני - כי בהחלטה נדחתה מפורשות טענת הסניגור

שלפייה "רץ' ביטוחי" אינו בבחינת "דבר" לצורך העבירה של קבלת דבר במרמה. נקבע, כי נכון ההגדה הרחבה של "דבר" ו"מרמה" בהוראות סעיף 414 לחוק העונשין, מחד גיסא, והאפשרות שגורם אחד יציג את המציג וגורם אחר יהנה ממנו כאמור בהוראות סעיף 438 לחוק העונשין, מайдך גיסא, אין כל מניעה ליחס לנאים עבירה של סיוע לקבלת דבר במרמה גם לתובעים שבקבוצה השלישית הנ"ל.

(2)

הסדר הטיעון בעניינו של נאשם 4:

22. כפי שוארזכר כבר לעיל, בעניינו של נאשם 4 (סרגי) הגיעו הצדדים להסדר טיעון, שבסופו של דבר היה הסדר מוקף, דיןוני ומהותי גם יחד:

במישור הדיני - הוגש כתוב אישום מתוקן, שכלל בין השאר תיקון במספר העבירות בהן הואשם סרגי. סרגי הודה בעובדות כתוב האישום המתוקן והורשע על-יסוד הודהתו זו בעבירות שבהן הואשם, דהיינו: **סיוע לקבלת דבר במרמה**, לפי הוראות סעיף 415 יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין (16 עבירות); **גרימה במרמה למטען מלאה**, לפי הוראות סעיף 398(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי (16 עבירות); **עזרה לאחר להתחמק ממש**, לפי הוראות סעיף 220(5) יחד עם סעיף 117 וסעיף 22א לפקודת מס הכנסה (4 עבירות) (ר' בעמ' 11 ובעמ' 18 ב פרוטוקול).

במישור המהותי - ב"כ המאשימה הודה כי המאשימה הסכימה להגביל את עצמה לטיעון למסר בפועל לתקופה של שבועות חדשניים, וכן לקבלת תסקير שירות המבחן וחווות דעת הממונה על עבודות השירות.

בית המשפט נעתר לביקשות הצדדים והורה על הכנסת תסקיר וחווות דעת כמボקש. תסקיר שירות המבחן, שנערך בהתאם להחלטה זו, הצביע על נטילת אחראיות חלנית בלבד של סרגי. עם זאת המליץ הتفسיר, בשורה התחתונה, על הסתפקות בענישה של מסר בפועל לתקופה שניית לשאתה בדרך של עבודות שירות. בנסיבות אלה לא התנגדה ב"כ המאשימה, במסגרת הטיעונים לעונש, להטלת עונש שניית לשאתו בדרך של עבודות שירות. יוטעם, כי בטיעוניה הבירה ב"כ המאשימה שהמאשימה רואה את סרגי כגורם שיזם את העבירות מהביקורת הרעויונית, אך כגורם המשני ביצוע העבירות משומש כמתווך (בפרוטוקול, עמ' 19 שורה 22 ואילך).

בגזר הדין קבעה כב' השופטת מרגולין כי, בהתחשב מכלול נסיבות העניין, הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים הוא בוגדר הסביר ועל כן החלטה לכבדו, גם שציננה כי ההסכם לעונש מסר שניית לשאתו בדרך של עבודות שירות היא מקרה למדוי.

בגזר הדין צוינו - בהקשר זה של בחינת סבירות הסדר הטיעון - מספר שיקולים מצטברים, שביניהם שיתוף הפעולה של סרגי עם רשות אכיפת החוק וההודהה בפני בית המשפט בהזדמנות הראשונה, וכן נסיבותו האישיות והמשפחתיות של סרגי ומצבו הרפואי, כאשר מדובר למי שחללה במהלך הסרטן ו עבר עקב כך ניתוח טיפולים רפואיים נוספים (בפרוטוקול, עמ' 23 שורה 26 ואילך).

דין של סרגי נגמר, אפוא, בהתאם להסכנות הצדדים והושטו עליו העונשים הבאים: מסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, שניתן לשאתו בדרך של עבודות שירות; מאסרים מוותניים; קנס כספי בסך של 25,000 ₪ או 3 חדשני מאסר תמורה; והתחייבות להימנע מעבירה.

25. כיום מבקשת ההגנה להיבנות מי-התאמות מסוימות שבין דברי סרג'י המצווטים בתסקיר לבין העובדות שבhan הודה (ר' בסעיף 278 ואילך לsicomi ההגנה, שם מצוין בטעות כי מדובר בתסקיר הממונה על עבודות השירות). לפיך מן הראי לצין, כי han במסגרת הטיעונים לעונש בעניינו של סרג'י והן בגזר דין צינו אי-התאמות הנ"ל, אך הובהר כי סרג'י עומד על כל פרטי העובדות בהן הודה בבית המשפט תוך שתוארו קשי שפה ותקשות מסוימים בין סרג'י לבין קצינת המבחן (בפרוטוקול, עמ' 19 שורה 10 ואילך, וכן בגזר הדין עצמו, בעמ' 22 שורה 32 ואילך).

(3) העברת התיק לפנוי:

26. בשלב זה - ולאחר שהצדדים דנא לא הגיעו לידי הסכמתם - הועבר התיק לשימוש הראות לפני. חרב זאת, דומה כי דעתם של ב"כ הצדדים לא נתקירה ואף אני נדרשתי לבקשנות וטענות שונות במישור המקדמי. אין צורך להביא כאן את פרטי בקשות ב"כ הצדדים והחלטותיהם בהן (ר' בפרוטוקול, עמ' 29 ואילך). עם זאת יש לציין, כי בשלב בו הועבר התיק לפנוי טרם הוגש כתוב אישום מתוקן נוסף בעקבות ההחלטה השנייה בטענות המקדמיות. בנסיבות אלה טענה ב"כ המדינה (דאז) כי ההחלטה הנ"ל אינה מחייבת את מותב זה, כאשר התיק הועבר אליו לשימוש הראות לאחר הליך גישור. בדוחות טענה זו ציינתי כי "אכן, שימוש התיק הועברה לפנוי, אך פשיטה כי אין בכך כדי להציג את בית משפט זה כמעין ערכאת ערעור על השופטים הקודמים שדנו בתיק" ולפיכך הוריתי על הגשת כתוב אישום מתוקן בהתאם (בפרוטוקול, עמ' 30 שורה 29). כתוב אישום מתוקן אכן הוגש, והוא נוסח כתוב האישום שנדון לפני מАЗ.

27. עוד יש לציין כי בין היתר, עוד לפני הועבר התיק לשימוש הראות לפני, נדונה בקשה שהגישה ההגנה בעניין חומריה חקירה בפני מותב נוספת, כב' השופט ש' מלמד. יובהר, כי הגם שדובר בבקשתה לפי הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - החסד"פ), היא נדונה במסגרת התיק העיקרי (ר' בפרוטוקול, עמ' 7 ואילך).

ד. חלוקת העובדות בין הצדדים:

28. היקף הראות שהובאו לפני בית המשפט בתיק זה - הן במסגרת פרשת התביעה והן במסגרת פרשת ההגנה - הוא עצום וככל מוצגים המכילים ייחודי אלפי עמודים. יחד עם זאת, כמסתבר החל בתוכן התשובהiae לאישום וכלה בסיכון ההגנה, ההגנה מודה כיום בעובדות מהותיות לא מעטות, ככלහלן: **ראשית**, נאשמים 1-2 מודים כי שימשו, בתקופה הרלווננטית לכתב האישום, כבעליים ומנהלים פעילים של נאשמה 3. כמו כן מודים הנאשמים, כי נאשמה 3 הגישה לפקיד השומה דוחות שנתיים על הכנסותיה, בתקופה הרלווננטית, באמצעות נאשמים 1-2.

שנית, הנאשמים מודים כי 21 התובעים הננקובים בכתב האישום "**הינם עובדים של נאשמה 3 או למצוור מופיעים בספרי נאשמה 3 כעובדיה**" (ר' בסעיף 8 לעמ' 5 לתשובהiae לאישום).

שלישית, הנאשמים אינם חולקים על היבט החשבוני הנוגע לעבירות המס בהן הם מואשמים. כלומר, הנאשמים אינם חולקים על המספרים הננקובים בסעיף 7 לעובדות האישום השני (ובנספח א' לכתב האישום) כמספרים המבטאים נוכנה את הטענות עליהן דווחה נאשמה 3 בגין שכך עבדה בהתייחס

לכל אחד מהתובעים (בכפוף להערה בפסקה 131 שלහן). הנאשמים אמנים טוענים בהקשר זה טענות שמעבר להיבט החשבוני - בטענה כי חלק מהתובעים עבדו בפועל אצל נאשמת 3 ועל כן יש להפחת את השכר ששולם להם ממסקם שבגינו מואשמים הנאשמים בדבר עבירה (ר' בסעיף 638 לסייעי ההגנה) - אך אין בכך כפירה בהיבט החשבוני הנ"ל.

רבעית, הנאשמים אינם חולקים כי מי מבין התובעים שטענו בחיקוריהם שלא עבדו אצל נאשמת 3 אמנים לא עבדו אצלה (ר' ברישא לתשובה לאיםום). כפי שmobher גם בסיכון ההגנה (בסעיף 638), אף לשיטת ההגנה מדובר ברוב המכريع של התובעים.

וחמישית, ההגנה אינה חולקת על עצם התקיימות הוכננות המתוארת בפתח הכרעת הדיון (בפסקה 4 דלעיל), שכן היא מודה במפורש כי סרגי הוא שהעביר לנאים את פרטי התובעים (ר' בסעיף 10 לתשובה לאיםום). כלומר, ההגנה אינה מתמקדת בעצם התקיימות הוכננות העברינית אלא בטענה שהנאשמים לא היו מודעים לה, לא היו שותפים לה בדרך כלשהי ולא הרוויחו ממנה דבר.

מכאן, שהלכה למעשה עמדת ההגנה אינה טעונה לחפות מוחלטת אלא טעונה לאחריות מופחתת ומינורית של הנאים שלפני השוואה לסרגי. ההגנה מודה כי **"נאשמים 1-2 התרשלו בכך שהאמינו לנאים 4 שהינו מביא עובדים לנאשمت 3 וכן התרשלו בכך שלא ביצעו בקריה וביקורת בכל הקשור לעסקת העובדים"**, ואף מוסיפה: **"בгинן התנהלותם של נאים 1-2 ניתן לכל היוטר ליחס להם עבירה לפי סעיף 217 לפקודה"** (ר' בעמ' 8 לתשובה לאיםום. יש להעיר כי הסניגור נג דברים אלה בסיכון, תוך ציון כי סעיף העבירה המתאים, אם בכלל, הוא סעיף 218 לפקודת מס הכנסה. ר' בסעיף 508 ואילך לסייעי ההגנה).

.29 גדר המחלוקת בין הצדדים, ברובד העובדי, מתמקד אפוא ביום בטענת הנאשמים כי הם "לא ידעו" על מעשי הפליליים של סרגי. כמו כן, ההגנה מעלה מספר טענות עובדיות נוספות, בהקשר ל证实ות התובעים הפיקטיביים וכן ה"דבר" שהם קיבלו מהמל"ל, אם בכלל, על יסוד התלוישים הכוזבים. בהתאם, הדיון שלහן יתמקד בסוגיות אלה.

גראטו של סרגי בחקירה המשטרתית ובמשפט וטענת ההגנה בדבר הויתו "עד מדינה":

.30 בהתאם להסכמות הצדדים, ההודעות שנגבו מסרגי במהלך חקירת המשטרת[2] הוגשו במסגרת תיק מוצגי התביעה כחקירה ראשית, ויובהר כי מדובר בחקירה שהוקלטו ותמליליהן צורפו להודעות. נוכח הסכנות אלה, חקירותו הראשית של סרגי בבית המשפט הייתה קצרה ביותר והתמקדה באישור הودעתו ופרטיו הרשעתו (בפרוטוקול, עמ' 33-34). בדיון נכח מתרגם לשפה הרוסית, בו נעזר סרגי מדי פעם. יער כי סרגי ציין שאין קורא עברית (שם).

(1) הודיעתו של סרגי:

.31 מתחילת הדרך נחקר סרגי במשטרת, בפרקיה זו, באזהרה. בהודיעתו הראשונה (ת/19, מיום 5.10.11 ובהודיעתו השנייה (ת/20, מיום 9.10.11) הבהיר סרגי כל עבירה. עם זאת, בהודיעה הראשונה תיאר סרגי את הקשר המשפחי שלו לנאים 1, הסביר כי נאים 2 הוא שותפו של נאים 1 בסופר ואישר כי הוא (סרגי) ביקר בסופר (ת/19, שורה 107 ואילך). עד יש לציין, כי סרגי מסר שיצא

לגמלאות ביום 10.10.8, בעקבות הניתוח שעבר, ומספר על טיפול ה cinematicaria אוטם הוא עבר (שם, שורה 19 ושורה 140 ואילך). גם בהודעה השנייה (ת/20) החיש סרגי כאמור כל עבירה ואף סרב לענות על חלק מהשאלות. זאת, הגם שמתמיל החקירה עולה כי החוקרים שבו והטיחו בסרגי כי הגיעו העת שישפר את האמת וכדי שיישעה כן (ר' בתמיל ת/20א, החל בעמ' 30).

.32 בהודעה השלישייה, שנגבתה כמעט חודשים לאחר מכן (ר' ת/21, מיום 1.12.11), התמיד סרגי בהכחשתו. כל זאת, חרף עובדות וראיות שהוטחו בו בעניין תלושי שכר כזבים שקיבלו תובעים בתיווכו, כמו גם דבריו של החוקר, פקד רן הרנס, שלפיהם כדאי לו לספר את האמת וכי אם החוקרים ימשיכו "לחפור" הם עשויים לגלות סכומי עבירה נוספים (ר' בתמיל ת/21ב, עמ' 18-19). עם זאת, בשלב מסוים במהלך גביית ההודעה שנייה סרגי את טumo (ר' גם במצורו של פקד הרנס, המצורף לת/21) והחליט לספר את האמת, כתה להן:

אני רוצה לספר לך את האמת לגבי [ה]קשר שלי לסופר שוק. אני חלית בسنة 2008 בסרטן הלימפה. [ב]עקבות המחלת לא יכולתי המשיך לעבוד בפורד מערכות. בזמן שעבדתי בפורד מערכות הכרתי את ג'ב (תוועת מס' 1 - ש.א.[3])... אני פגשתי אותה בתנהה המרכזית היא עבדה בזנות. היא ביקשה ממני לעזור לה עם תלוש משכורת ואני הסכמתי כי היו לי שעות נוספות שבפורד לא רצוי לתת לי תשלום עליהם. لكن מסרתי להנהלת חשבונות בפורד מערכות את הפרטים של ג'ב כעובדת שלו. הפיקו לה תלוש שכר בזמן שלא עבדה בכלל בפורד מערכות. אני קיבלתי את השכר שהגע לה... (ת/21, שורה 188 ואילך).

.33 את התפתחות הפרשה דנא תיאר סרגי כלה להן:

אחרי שעזבתי את פורד בגלל המחלת, פנה אליו מיקי רפאילוב או שאני פניתי אליו ועלה הרעיון שאנו נוציא תלושים של סופר שוק כמו שעשית בפורד מערכות. מהבנות שהכרתי בתנהה המרכזית בתל אביב שעבדו בזנות קיבلت העתקים של ת. זהות ומסורת למייקי כדי [ש]ירשם אותן כעובדות בסופר שוק. את התלושים שהוציא מיקי ואת השיקים אני הייתה מוסרת לבנות האלה, הייתה מתקשר אליהן בטלפון וקובע איתן מפגש. זה היה בסביבות ה-10 לחודש. הבנות היו נתנות לי בזמן את הסכום שהייתה רשום בשיק. את השיק היו מפקידות בחשבונן שלهن. הבנות היו משלמות לי לפי 10% מהסכום שקיבלו בדרך כלל, היו ככל היה להם כסף אז לא לקחת. למשל ל-ל"מ (תוועת מס' 15 - ש.א.) לאלקח כסף כמה פעמים. ל"מ לא עבדה בסופר שוק בכלל, הכרתי אותה דרך הבנות בתנהה המרכזית. היא קנתה מני תלושים ושילמה לי 200 ₪ לכל תלוש... את הכספי המזומן שקיבلت מהבנות העברתי למיקי גם בבית שלו או בסופר שוק. הוא לא היה סופר את הכספי (ת/21, שורה 199 ואילך).

.34 כשנשאל סרגי מה היה חלקו של נאם 2 ב"סידור" הנ"ל השיב שאינו יודע, וכשנשאל אם נאם 2 יכול לומר שלא ידע על הסידור הוסיף: "יכול להגיד ככה כי מיקי מתעסוק בעובדים ומשכורות וארטור בסחרה. אני קיבלתי רק 1500 ₪ בערך כל חודש מהסיפור הזה. מיקי וארטור קיבלו את הכספי בזמן" (ת/21, שורה 218 ואילך).

להודעה זו (ת/21) מצורף כאמור מזכר שערך פקד הרנס, בו הוא מתאר את דבריו של סרגי בעת שהחליט לספר את האמת, שאותם ביקש לא לרשום. בין השאר, בעת שרגי נשאל לגבי מידת הידיעה של נאם 2 אודות מכירת התלושים, הוא סיפר: "באחת הפעמים שמסר למיקי את הכספי שקיבל מאחד הקונים,

התברר כי חסרים 100 ₪. ארטור דרש מסרגי שיחזר את הסכום החסר" (ר' בזיכרון הנ"ל, בעמ' 2).

.35 הودעה נוספת, רבייעית, נגבהה מסרגי ביום 27.12.11 (ת/22). בהודעה זו נחקר סרגי באופן נקודתי על פרטייהם ומעשייהם של תובעים רבים, לפי שמota שהוצעו מתוך ספר הטלפונים שבטלפון הנייד שלו (פלט של אנשי הקשר מהטלפון הנייד צורף להודעה). לתשוביתו של סרגי לשאלות אלה נתיחס בהמשך הדברים, במסגרת הדיון הפרטני בעניינים של התובעים. בסוף ההודעה, כשנשאל סרגי אם יש לו מה להוסיף, הוא השיב: "אני מצטער על מה שעשית. תעוזרו לי. הייתי מטופטם" (ת/22, שורה 90).

(2) חקירתו הנגדית של סרגי:

.36 ב"כ הנאים חקר את סרגי חקירה נגדית נמרצת, מקיפה וממושכת, תוך שהרבה להטיח האשמות חמורות, אשר באופן מובן גרמו לסרגי לזעם רב (ר' למשל בפרוטוקול, עמ' 71 שורה 8 ואילך). ואולם, חרב כל אלה עמד סרגי על גרשטו והדגיש כי הוא דובראמת.

.37 סרגי הסביר בחקירתו הנגדית, כפי שטען בחקירתו הראשית, כי בפרשא דנא הוא היה "**שליח**" של הנאים ולא יותר מכך (בפרוטוקול, עמ' 34 שורה 31). להאשמה הסניגור כי הוא נטל את כספי המשכורות הפיקטיביות לכיסו השיב סרגי כלהלן:

ש. **כשהיית מקבל כסף מזומן מהבנייה, הייתה סופר אותו?**

ת. **אני סופר ומחייב לאדון מיקי.**

ש. **יש מישהו שראה שאתה מחייב כסף לאדון מיקי?**

ת. **לא.**

...

ש. **מה אתה אומר על זה שאגיד לך שאתה לא החזת כספים למיקי וארטור, וכל הכספי אצלך בכיס?**

ת. **שקר. איפה הכספי הזה? אצליך?** (בפרוטוקול, עמ' 70 שורה 14 ואילך).

.38 בהמשך להאשמה סרגי בנטילת הכספי לכיסו הטיח בו ב"כ הנאים כי למעשה אין כל הבדל בין מקרה פורד מערכות לבין הפרשיה דנא. ואולם, סרגי הכחיש את הדברים תוך פניה ישירה לנאים 1; וכדבריו:

אתה אומר שאתה שמתה בכיס, אני לא שמתה בכיס. בפורד עבדתי וננתתי להם מי שעבד שעות ווספות. **פה נתתי הכל למיקי (פונה למיקי) - מיקי, תגיד אמת!** (בפרוטוקול, עמ' 71 שורה 18 ואילך).

.39 ב"כ הנאים דרש מסרגי, מספר פעמים, להגדיר את המועדים שבהם הוא החל וסיים את תקופת עבודתו בפורד מערכות (בפרוטוקול, עמ' 40-42), הגם שסרגי הסביר לסניגור כי אינו זכור

מועדדים תור שהפנה אותו למסמכים בעניין (שם, עמ' 41 שורה 5).

ב"כ הנאשמים חקר את סרגי גם על עבודתו בתקופה שקדמה לפورد מערכות, דהיינו: עבודתו של סרגי בחברת בנייר ובמקומות נוספים, ושאל אותו אם הוא מכיר תלושים כוזבים גם של חברות נוספות (מעבר לפורד מערכות ונאמנת 3). ואולם, סרגי **הшиб לשאלת זו בשלילה** (שם, עמ' 55).

עוד יש לציין, כי גם שב"כ הנאשמים האሪ בסיכון בטענות אודות איומים ולחצים נפשיים, שהופלו לטענות על סרגי במהלך חקירותיו, דוקא בהקשר זה הוא קיצר בחקירהו של סרגי, אשר הבהיר את טענותיו:

ש.**החוקר מאמין עלייך, אומר שילך אחריה בשנים, במילימ אחרות יחקור על פורד. תאשר בבקשתה שתאה הבנת מהmilim האלה שם דבר אז לא הולכים אחריה לפורד.**

ת. **לא ידוע. אני לא זכר את זה שהוא בכלל שכחה שלו.**

...

ש. **בשלב הזה שהחוקר אומר לך בוא דבר, אני לא אלך אחריה, והוא מפתחות אותך...**

ת. **אין לי תשובה לזה, אני לא ידוע מה לענות.**

ש. **זה נכון שהחוקרים אמרו לך שם לא דבר, ולדעתי גם רואים את זה שעוזר לפניה שדיברת הם הכנסו לך גרסה ראש - תגיד כך וכך אחרת תהיה חיבר בהרבה כספים במס הכנסה, תצטרך לשלם הרבה מיסים. זכר דברים כאלה?**

ת. **לא** (בפרוטוקול, עמ' 70 שורה 2 ואילך).

41. יתר על כן, גם שבסיכון ההגנה נתן כי סרגי הוא לכל הפחות "עד מדינה לשיטתו" - דהיינו מי שהאמין מבחינה סובייקטיבית כי קיבל טובת הנאה בעבר עדותו - סרגי לא נחקר בעניין זה.

בנוסף, ובאותו הקשור, יש לציין כי חרב היקפה הנרחב של החקירה הנגדית של סרגי, ב"כ הנאשמים נמנעו מחזור את סרגי אודות עבודתו בסופר של שתי טובעות, שכיהם הוא טוען כי לא הוכח שלא עבדו בסופר, דהיינו: מ"ק (תובעת מס' 14) ו-ל"מ (תובעת מס' 15).

(3) **דרך חקירתו של סרגי במשטרה וטענת ההגנה בדבר היותו "עד מדינה":**

42. באשר לדרך חקירתו של סרגי במשטרה הועלו בסיכון ההגנה שתי טענות, השלובות זו בזו, כלהלן:

האחד, הטענה כי מעמדו של סרגי במשפט שלפניו הוא מעמד של "עד מדינה", שכן סרגי הוא **"שותף לאוֹתָה עבירה המUID מטעם התביעה לאחר שניתנה או שהובטחה לו טובת הנאה"**, כאמור בהוראות סעיף 54א(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן - פקודת הראיות).

השניה, הטענה כי הודיעתו של סרגי, המפלילה גם את הנאים, ניתנה רק לאחר שהופעלו עליו לחצים פסולים ובלתי הוגנים, הכוללים לחצים נפשיים ואiomים שונים.

.43 ואולם, ההגנה לא הניחה או הצביעה על קיומה של תשתיית ראייתית, שיש בה כדי לאפשר את קבלת טענותה הנ"ל, ועל כן אין בדי לקובן. "אם מיד, בהתייחס לטענה השנייה, כי סרגי אינו נאשם במשפט שלפניו ומילא התנאים לקובלות הודית נאשם - שנקבעו בהוראות סעיף 12 לפיקודת הראות - אינם נדרשים לצורך קובלות גרטטו לפני ולכל היתר עשויים להשפיע על המשקל שיש ליתן לה.

.44 עם זאת, כאמור, אין לפניו תשתיית ראייתית לקבלת שתי הטענות גם יחד:

ראשית, סרגי עצמו לא העלה כל טענה נגד אופן חקירותו במשטרתו. מעבר לכך שסרגי חזר על הודיעתו גם במשפטו, כאשר הרשותו בדי על יסוד הוודיה זו היפה חלופה זה מכבר, גם בחקירהו הגדית לפני סרגי לא אישר את טענות הסניגור בנושא זה. יתר על כן, כאמור, סרגי אף הכחיש מפורשות כי דבר בחקירהו בעקבות הבטחה צוז או אחרת או בשל כך שהחוקרים, כביכול, "הכנסו לו גרסה לראש", ונחקר בהקשר זה בקיצור רב.

שנייה, ב"כ הנאים הפנה בסיכון לאמירות כללה ואחרות של החוקרים, המופיעות בתמילי' חקירותו של סרגי ושבהן הם מעודדים אותו לספר את האמת (ר' בעמ' 40 ואילך לסיכון ההגנה). ואולם, גם מבלי להתייחס לטענת ב"כ המאשימה כי מדובר ב"ציטוטים חסרים המוצאים מהקשרם" (בפרוטוקול, עמ' 568 שורה 16), האמירות הנ"ל אינן חרוגות מהתבטיאות חוקרים שהותרו בפסקה. כיצד, הלכה היא שלא כל אמירה של חוקר שיש בה ממש שידול למסירת הוודיה היא אמירה פסולה, לרבות כאשר מדובר בטען עצה שאינה משפטית, או בהסביר כי הוודיה עשויה להביא להקללה עונשתית (ר' י' קדמי, **על הראות**, חלק ראשון (מהדורה משולבת ומעודכנת, תש"ע-2009), בעמ' 84-85, והאסמכתאות המאוזכרות שם). אכן, מתוך תAMILI' חקירותו של סרגי עולה כי לא הונח בפניו פיתוי בלחטי לגיטימי ולא הובטחה לו תמורה של ממש עבור הוודיה, ועל כן יפה בעניינו סיכון ההלכה הנ"ל, שלפיו: "**בhaiuder הבטחה לתמורה של ממש, המונה מהותית את מצבו של החשוב... אין לדבר על פיתוי או השאה**" (ר' קדמי, בספרו הנ"ל, בעמ' 85).

שלישית, סרגי לא העיד לפניו מטעם המאשימה "**לאחר שניתנה או שהובטחה לו טובת הנאה**". בהקשר זה הפנה ב"כ הנאים לכמה התבטיאות של פקד הרנס והחוקר ליאור בז'וב, במהלך חקירותו של סרגי, שבהן הם ציינו כי אם ימשיכו בחקירה הם יימצאו עוד ועוד סכומים שלגביהם ביצעו סרגי עבירות בעבר (ר' בעמ' 38-39 לסיכון ההגנה). לטענת ההגנה, דברים אלה מהווים איומים והבטחת טובת הנאה,بعثת ובעונה אחת (ר' שם, בעיקר בסעיף 212). בחקירה הנגדית של פקד הרנס שאל אותו ב"כ הנאים על אמירה זו, הגם שלא הטיח בו כי מדובר באזומים (בפרוטוקול, עמ' 301 שורה 2 ואילך), ופקד הרנס הסביר כי כחוקר עליו להתמקד בחקירה שלפניהם (שם, עמ' 303 שורה 9 ואילך). מכל מקום, גם בהתעלם מהסביר של פקד הרנס יהא זה מרוחיק לכת לקבוע כי אמירה כגון הנ"ל עשויה להפוך נחקר ל"עד מדינה" ואין תמה בדבר שהגנה לא הביאה לפני כל מקרה שבוvr כרגע הוחלט.

רביעית, לא מותר לציין עוד, כי הקללה כללית עם נאים, המשתק פועלה עם רשות אכיפת החוק, נובעת ישרות מהדין וכיום מעוגנת בהוראות סעיף 40(א)(6) רישא לחוק העונשין. פשיטה אפוא, כי אין בהקללה כללית צוז - להבדיל מטובת הנאה קונקרנית-ספקטיבית - כדי להפוך נאים לעד במעמד

של "עד מדינה" במשפטם של שותפיו לעבירה. במאמר מוסגר לא לモטור להוסיף כאן, כי גם בגזר דין של סרגי צוין שיתוף הפעולה שלו בחקירה, הגם שאינו בבחינת "עד מדינה" (ר' בגזר הדין, בעמ' 23 שורה 31).

.45. המשקנה המתבקשת היא, אם כן, שסרגי אمنם היה שותף לדבר עבירה של הנאים ועל כן, בהתאם להוראות סעיף 54א(א) לפકודת הראות, עדותו טעונה "דבר לחיזקה". יחד עם זאת, סרגי לא העיד במשפט לפני, מטעם המאשימה, לאחר שניתנה או שהובטחה לו טובת הנאה, ולפיכך הוא אינו בא בגדר "עד מדינה" בהתאם להוראות אותו הסעיף.

I. גרסאות התובעים, עיקרי הראיות שהובאו בעניינים והمسקנות שיש לחזור מהן:

(1) כללי:

.46. כפי שצוין בתחילת הכרעת הדין, קבוצת ה"תובעים" (כהגדרתם במונחי המל"ל) מונה, לפי נספח כתוב האישום, 21 תובעים, רובם כולם - למעשה מעט אחד - נשים. להלן נתיחס לגרסאות תובעים אלה, על פי סדר הופעתם בנספח כתוב האישום, תוך בחינתן על רקע גרסתו של סרגי וראיות נוספות.

.47. עם זאת, על מנת לא לחזור ולדון שוב ושוב בנקודות שאין בחלוקת נוכחות תשובה לאישום, או בנסיבות החזרות כחוט השני בין גרסאות התובעים השונים, הסקירה כאן תמקדד ככללן:

ראשית, אין חלוקת כלל התובעים דנא היו רשומים כעובדים בספרי נאשנת 3 בתקופה הרלוונטית לכטב האישום וקיבלו ממנו תלושי משכורות. יתר על כן, אף אין חלוקת כי נאשנת 3 דווחה לפקיד השומה, באמצעות נאשנים 1-2, אודות סכומי השכר ששילמה (לפי הדיווח) לתובעים. לפיכך, בסקירה שלhalbן אין התייחסות לסכומים שנרשמו ברישומי נאשנת 3 כסכומים שלולמו לכל אחד מהתובעים.

שנית, אין חלוקת שההתובעים שטענו שלא עבדו בסופר - דהיינו רובם של התובעים - אמנים לא עבדו בו. לפיכך יש לקצר בתיאור הראיות בהקשר זה, למעט בעניינים של תובעים שלגביהם **קיימת חלוקה** אם הם אמנים עבדו בפועל בסופר.

שלישית, אין חלוקת כי חלק ניכר מההתובעים לא הועמדו לדין והティקים נגדם נסגרו, בין בעילה של חוסר ראיות ובין בעילה של חוסר עניין לציבור, ורק נגד מספר תובעים הוגש כתבי אישום. נושא זה כבר עלה כזכור במסגרת הטענות המקדיות, כאשר עבר לעדויות התובעים, שהיעדו לפני, הוסיפה ב"כ המאשימה ופירטה את הנתונים בהתייחס לכל תובע (סיגרת התיק ועלית הסגירה, או הגשת כתב אישום). מדובר אפוא בנסיבות שאיןם בחלוקת ואין צורך להתייחס אליהם במפורט בסקירה הראיתית שלhalbן, כאשר התייחסות לשאלת משמעותם המשפטית תיערך בהמשך, במסגרת הדיון בטענות ההגנה להגנה מן הצדק.

רביעית, הוודעות התובעים שנגבו במשטרת הוגשו חלף חקירות הראשית, כאשר בבית המשפט התנהלו חקירות נגדות בלבד, למעט חקירות ראשית קצרות ונוקודתיות לצרכי הבירה[4]. יתר על כן, הלכה למעשה ההגנה לא חלקה על האמור בגרסאות התובעים בהתייחס להנHALות שבינם לבין סרגי ובנסיבות אלה אין צורך להרחיב כאן בהיבטים אלה.

יש להוסיף, בהקשר זה, כי ב"כ הנאים שאל את התובעים שאלות זהות במספר נקודות, שברור שאין

צורך להידרש אליו שוב ושוב בהתייחסות הפרטנית לעדויות התובעים. כך, למשל, ב"כ הנאים שאל את התובעים אם הם יודעים מהו פירושו של המונח "רצף ביטוח", המשמש את המיל"ל. התובעים השיבו, צפוי, בשלילה, ופשיטה שאין צורך לחזור ולהידרש לעניין זה.

וחמישית ולבסוף, חלק מהראיות שהוגשו בעניינים של התובעים מטעם המאשימה הינה דומות וחזרות על עצמן. כך, למשל, הוגשו תעודות עובדי ציבור מטעם המיל"ל (להלן - תע"צ), אשר מלמדות על השווי הכספי של טובות ההנאה השונות שקיבלו התובעים מהmil"l שלא כדין. רק לגבי חלק מתע"צ אלה קיימות מחולקות בין הצדדים - למעשה לא על תוכנן אלא על הרלוונטיות שלהן - ועל כן אין זכרו בסקירה שלhalbן **רק במקרים המחלוקת**.

עוד יש להעיר, כי בסופו של יומם מסתבר שכتب האישום מקל במידת-מה עם הנאים בכר שנשפchi כתב האישום אינם מצינים עובדות מהותיות מסוימות, גם שבמסגרת פרשת התביעה הובאו ראיות להוכחתן, וזאת בשני מישורים שונים:

מישור אחד - היקף טובות ההנאה שקיבלו התובעים על-יסוד התלושים הכוזבים. כך, למשל, הוגשו תע"צ המלמדות על תלומים שקיבלו טובעים מהmil"l, גם כאשר מדובר בתובעים שבעניינים נרשם בנספח ב' לכتب האישום ש"לא ידוע" מהו ה"דבר" שהם קיבלו במרמה על סמך התלושים הכוזבים (ולפיכך הנאים לא הושמו בהקשר לתובעים אלה בעבריה של סיוע לקבלת דבר במרמה, בהתאם להחלטה השנייה בטענות המקדימות).

מישור שני - מנינם של התובעים, כלומר קיומם של שני עובדים פיקטיביים נוספים, שאינם מוגדרים כ"תובעים" בנשפchi כתב האישום וממילא הנאים לא הושמו בעבריות בעניינים.

בית המשפט רשיイ אמן להרשיע נאים גם לפי עובדות שהוכחו לפני ולא נתענו בככב האישום, כגון העובדות הנ"ל, וזאת במסגרת סמכיותו לפי הוראות סעיף 184 לחס"פ ובהתאם לתנאים הנקבעים בסעיף זה. יחד עם זאת, בהתחשב מכלול נסיבות העניין אין מקום לעשות שימוש בסמכויות אלה במקורה הספציפי דנא, ולהחמיר ולהרשיע את הנאים בעבריות שמעבר לעובדות כתב האישום, במיוחד מהתעמים הבאים:

ראשית, כתב האישום תוקן כזכור מספר פעמים עובר לתחילה שמיעת הראיות, כאשר הגישה המונחת לפניי היא גרסתו החמישית. לפיך, אין זה ראוי להעמיד את הנאים בפני תיקון-למעשה נוסף באישומים נגדם.

שנייה, עתרת המאשימה להרשעת הנאים גם לפי עובדות שלא נתענו בככב האישום נעשתה בשלב מאוחר מאוד, דהיינו: בשלב האחרון של הדיון ובמסגרת שלמת סיכומים בעל-פה (בפרוטוקול, עמ' 567 שורה 23 ואילך).

שלישית, לא מדובר בעובדות שיש בהן כדי לשנות באופן מהותי את המסרה העובדתית שבגינה עומדים הנאים לדין. לפיך, אין בהتعلמות מעובדות אלה ממש באינטרס הציבור.

(2) התיחסות פרטנית לגרסאות התובעים על פי סדר הופעתם בנשפchi כתב האישום:

(א) תובעת מס' 1 - ג"ב:

.50 ארבע הودעותיה של ג"ב הוגשו חלף חקירתה הראשית (סומנו ת/52 עד ת/55) והיא נחקרה לפני בחקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 177 ואילך). בתחילת הودעתה הראשונה טענה ג"ב **"עבדתי בסופר אלף שנמצא בתל אביב לא זכרת איפה"** (ת/52, שורה 38), אך בהמשך הודה כי רכשה תלושים כזובים משום שעבדה ב"שחור" ונזקקה לתלושי שcar (שם, שורה 69). ג"ב סיפרה כי סרגי, שאליו הגיעו בתיווכה של אישת אחרת (ת/52, שורה 124), הוא שהיה מביא לה את התלושים. ג"ב תיארה את ההנהלות מול סרגי כללה: **"הוא היה נותן לי תלוש ואני הייתי נותנת לו 300 ₪ ובנוסף הייתה מחייבת לו את המשכורת שהיתה כניסה לחשבון בנק שלי והייתי מושכת אותה במזומנים"** (ת/52, שורה 76 ואילך. ר' גם בפרוטוקול, עמ' 180 שורה 7 ואילך).

.51 עוד צינה ג"ב כי סרגי היה מביא לה שיק לצורך תשלום השcar, כי היא הtentala מלו בלבד וכי אף פעם לא הייתה בספר. עם זאת, בהמשך הוסיפה ג"ב: **"ביקשתי ממישהו שזה לא סרגי שייעשו לי סכום hei נמוך שאפשר. סרגי היה רק שלו"** (ת/52, שורה 105). לגרסתה, היא קיבלה "מכtab פיטורי" לאחר שלא רצתה להמשיך בסידור הנ"ל (שם, שורה 92 ואילך). עוד יש לציין כי ג"ב מסרה שסרגי סייפק לה בעבר הרחוק יותר, בשנים 2005 עד 2007, תלושים כזובים מחברת פורד מערכות (ת/53, שורה 21 ואילך). כמו כן הוסיפה ג"ב וסיפרה על מקומות נוספים מהם קיבלה בעבר תלושים כזובים, החל משנת 1999, אך צינה כי כבר אינה זכרת באמצעות מי קיבלה אותם.

.52 סרגי סייפר, כפי שכבר ציון לעיל במסגרת התייחסות לעדותו, על הקשר שלו עם ג"ב ואף זיהה אותה בתמונה (ר' בפסקה 32 דלעיל וכן בת/21, שורה 190). זכור, סרגי מסר - בדיקן כמו ג"ב - כי הקשר ביניהם התחיל כשהוא עבד בחברת פורד מערכות, כאשר לאחר מכן הוא העביר אותה לנאשמת 3 (בפרוטוקול, עמ' 55 שורה 9).

.53 בעניינה של ג"ב הוגשו שתי תע"צ (ת/56 ות/164), המלמדות על קבלת תשלוםם מהמל"ל, על יסוד תלושים כזובים, הן בעבר דמי אבטלה והן בעבר הבטחת הכנסתה. ואולם, בנספח ב' לכתב האישום נרשם **"לא ידוע" בהתייחס ל"דבר" שקיבלה ג"ב על סמן התלושים הכוונים**. لكن, בהתאם לקביעה המשפטית הנ"ל - בדבר אי-הרחבת המסגרת העובדתית מעבר לנטען בכתב האישום - אין מקום להתייחס לנענותם שבתע"צ אלה.

(ב) תובעת מס' 2 - ח"א:

.54 הודעתה של ח"א הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/46) והיא נחקרה לפני בחקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 118 ואילך). ח"א מסרה בהודעתה כי בשנים 2008 ו-2009 רכשה מסרגי **"אלו שמנוה או עשר[ה]"** תלושים (ת/46, שורה 37). לדבריה, היא שילמה לסרגי 250 ₪ עבור כל תלוש, תשלום שסרגי הציג כתשלום למס בריאות (שם, שורה 65). ח"א הודתה כי היא לא עבדה בנאשمت 3 ומעולם לא הייתה בספר (שם, שורה 76 ואילך), אם כי טענה שלא היה לה כל צורך בתלושים ומעולם לא עשתה בהם שימוש שהוא לה עסק ומילא שילמה לביטוח הלאומי (שם, שורה 47 ואילך).

.55 סרגי סייפר, הן בהודעה (ת/22, שורה 18) והן בחקירה הנגדית בבית המשפט, כי הוא מכר ל- ח"א תלושים כזובים של נאשمت 3, הגם שטען שעשה זאת לתקופה קצרה (שם וכן בפרוטוקול, עמ' 58 שורה 22 ואילך).

ב"כ הנאים עימת את סרגי עם גרסת ח"א, שלפיה היא לא הייתה זקופה לטלושים משום שהיא לה עסק משלה, ושאל אותו אם "יתכן שהוא הוציא לה תלושים ללא ידיעתה. סרגי השיב: "אין דבר כזה" (בפרוטוקול, עמ' 59 שורה 21).

(ג)

56. הודיעתה של א"מ הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/47) והיא נחקרה לפני בחקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 97 וAILR). א"מ הודיעתה כי היא לא עבדה בסופר אך טענה שאיןה יודעת מדוע היא רשומה כעובדת שם (ת/47, שורה 15 וAILR). א"מ אמרה אישרה שהיא מכירה את סרגי כ"חבר של חברה שלי שהייתי אותה פעם בקשר" (ת/47, שורה 35), אך לא מעבר לכך.

57. סרגי מסר בחקירהו במשטרה, בהתייחס לא"מ: "אני מכיר אותה. היא גם ביקשה ממני תלושים של סופר שוק בשכיל הבנק אני חשב. היא התגנסה והיתה צריכה תלושים להראות שהיא עובדת כדי שלא ייקחו לה את הילדים... מכרתי לה תלושים של סופר שוק. ממש כמה חודשים. היא לא עבדה בסופר שוק" (ר' ת/22, שורה 36 וAILR. שמה של א"מ ומספר הטלפון שלו הופיעו באנשי הקשר בטלפון הניד של סרגי). בחקירה הנגדית בבית המשפט זיהה סרגי את א"מ בתמונה, הגם שלא זכר את נסיבות ההיכרות (בפרוטוקול, עמ' 66 שורה 8 וAILR). לאחר שרוען זיכרונו ענה סרגי כי אמרה מכר לא"מ תלושי שכיר כזובים (שם, שורה 30).

58. בעניינה של א"מ הוגשה תע"צ (ת/145), המלמדת על קבלת רצף ביטוח מהמליל על יסוד תלושים כזובים. ואולם, בנוסף, בנספח ב' לכתב האישום נרשם "לא ידוע" בהתייחס לדבר" שקיבלה א"מ על סמך התlossen הכספיים. لكن, בהתאם לקביעת המשפטית בדבר אי-הרחבות המוגדרת העובדתית מעבר לנטען בכתב האישום, אין מקום להתייחס לננתונים שבתע"צ זו.

(ד) תובעת מס' 4 - א"ר:

59. הודיעתה של א"ר הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/60) והיא נחקרה לפני בחקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 266 וAILR). בחקירהה טענה א"ר, תחילת, כי סרגי קיבל אותה לעובודה בסופר, ואף סיירה על אחראי בשם "מישא", שאליו באים "עם כל השאלות" (ת/60, שורה 61). עם זאת, בהמשך שינתה טעמה, הודיעתה שלא עבדה בסופר והסבירה שהסתירה זאת משום שלא רצתה להפליל את סרגי (שם, שורה 219).

60. את התנהלותה מול סרגי - לאחר שיצרה עמו קשר באמצעות מכירה - תיארה א"ר כלהלן: "...אני נפגשתי עם סרגי ברחוב הרואה, הוא היה מגיע אליו אני אמרתי שאתה צריכה תלושים, אני צריכה לשלם מס הכנסתה ובリアות וסרגי אמר לי שאין בעיות, אני נתתי לו מזמן והוא ה[ה] נותן לי צ'ק עם המשכורת" (ת/60, שורה 221 וAILR). בהמשך, בתשובה לשאלתஇזוע עמלה הייתה משלםת לסרגי עבור התlossen, השיבה א"ר: "**300 ₪ عملה ועוד מאות שקלים על מס הכנסתה וリアות, בסה"כ 400 ₪**" (שם, שורה 227).

61. א"ר צינה כי ראתה את "מישא" "פעם אוח[ת]", כאשר הלה הגיע יחד עם סרגי, וסרגי אף אמר שם יש לה בעיה והוא לא נמצא היא יכולה לפנות למישא ונתן לה את מספר הטלפון שלו (ת/60, שורה 239 וAILR). יש להעיר, כי א"ר אמרה, בהתייחס לתמונה של נאש 1 שהוצאה לה, "אולי נראה

דומה למישה (שם, שורה 208). ואולם, מדובר בזיהוי לא פורמלי, שלא במסגרת מסדר זיהוי, שבנסיבות העניין אין ליתן לו משקל.

62. סרגי אישר, הэн בחקירותו במשטרת (ר' בהודעות ת/21, שורה 209 ואילך; ת/22, שורה 10) והן בחקירותו הנגדית בבית המשפט (בפרוטוקול, עמ' 65 שורה 3 ואילך), כי הוא מכר לא"ר תלושים כוזבים של נאשמת 3.

(ה) תובעת מס' 5 - ט"ג:

63. הودעתה של ט"ג הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/44) והיא נחקרה לפני בחקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 143 ואילך). בתחילת חקירתה סיפרה ט"ג כי היא עבדה בספר, שמנاهלי היו: "אחד מישא בוכרי קוראים לו מיכאל לא יודעת שם משפחה, השני זה משה ישראלי לא יודעת איך קוראים לו והשלישי לא זוכרת", כשאת תלושים השכר קיבלת מ"מיכאל" (ר' ת/44 שורה 18 ואילך, שורה 47). לאחר שהתייעצה עם עו"ד שינתה ט"ג את טעמה, הודתה כי לא עבדה בספר וסיפרה כי קיבלת את התלושים בחינם מסרגי, תוך שהיתה מחזירה לו את סכום השכר שבטלושים במזומנים (ת/44, שורה 55 ואילך). ט"ג טענה שלא שילמה לסרגי עמלה, תוך שהסבירה: "**אולי מצאת חן בעינו**" (שם, שורה 110).

64. ט"ג סיפרה כי היא הייתה זקופה לתלושים הכוזבים ממשם שהבנק **"לא רצתה לתת לי הלואאה בלו תלושי שכר"** (ת/44, שורה 78). עוד אישרה, כי בהמשך הגישה בקשה לקבלת קצבת הבטחת הכנסתה, כאשר לדבריה **"התחרתתי אחר כך"** (שם, שורה 87). יוטעם בהקשר זה, כי על-פי תע"צ המל"ל (ת/154) טובת ההנאה שקיבלה ט"ג מהמל"ל, על יסוד התלושים הכוזבים, הייתה רצף ביטוחי בשווי 4,271 ₪, שהוא ה"דבר" המצוין בסופו ב' לכתב האישום.

65. סרגי סיפר בחקירותו במשטרת, אודות ט"ג, כי **"היא עבדה תקופה מסוימת כסדרנית של עליית Ach"c עזבה בכלל שהילדתה הייתה חולה. היא קנתה ממני תלושים של סופר שוק. אני חשב שבשביל השכירות הייתה צריכה"** (ת/22, שורה 60 ואילך, וכן ר' בחקירתו הנגדית בפרוטוקול, עמ' 61 שורה 20 ואילך).

(ו) תובעת מס' 6 - ז"ב:

66. שלוש הודעותיה של ז"ב הוגשו חלף חקירתה הראשית (סומנו ת/36 עד ת/38) והיא נחקרה בבית המשפט חקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 109 ואילך). כמו כן הוגש דוח עימות, שנערך ביוזם ז"ב לבון נ"ר (תובעת מס' 12. ר' בפסקה 86 שלහלן). בתחילת חקירתה במשטרת (ת/36, מיום 5.10.11) טענה ז"ב כי היא אמנם עבדה בספר, כאשר מי שקיבל אותה היה אחראי או מנהל בשם **"מיקי"**, שאינה יודעת את שם משפטו (ת/36, שורה 31 ואילך). ואולם, לאחר מכן הודתה בריכישת תלושים כוזבים. לדבריה, התברר לה שניתן לשלם לביטוח הלאומי רק דרך משכורת ולכן **"לא נשארה לי ביריה"** (שם, שורה 43) אלא לרכוש תלושים כוזבים, וזאת באמצעות אישת שמה **"קיטי"**.

67. בהמשך, בהודעה נוספת שנגבתה מ-ז"ב עוד באותו היום (ת/37 - בפתח ההודעה מצוין כי מערכת המחשב **"נפלה"** ועל כן גביהה ההודעה נמסכת בכתב יד), אישרה ז"ב כי היא מכירה את סרגי והוסיפה:

"סרגי או קטי היו מביאים לי צ'ק על השם שלי ואני הייתי מכනישה לחשבון שלי וモוציאה לו את הכספי" **4000 ₪** ומוטיפה לו ממה שהיא אצלי עוד **450 ₪** שקל ונפגשת איתו שוב ונונתת לו את **הכספי**" (ר' ת/37, עמ' אחרון שורה 1 ואילך). בהודעה נוספת, שנגבתה מ-ז"ב למחירת היום (ת/38, 6.10.11), היא נחקרה בעיקר בהקשר לתלויסים של פורד מערכות, שאוותם לטענתה רכשה מבוחרה אחרת בשם אירינה (שם, שורה 195 ואילך).

68. סרגי אישר במהלך חקירתו במשטרת כי מכר ל-ז"ב תלושי שכר כוזבים (ר' בהודעתו ת/22, שורה 16). בחקירתו הנגדית בבית המשפט אמר סרגי: "**סיפקתי לה כמו לכולם כאן**" (בפרוטוקול, עמ' 68 שורה 1).

69. בעניינה של ז"ב יש לציין, כי בנספח ב' לכתב האישום מצוינות שתי טבות הנהה שקיבלה מהמל"ל, הן בהבטחת הכנסתה בסך של 57,015 ₪ והן ברצף ביטוחיו בשווי 4,808 ₪. ואולם, כפי שטען ב"כ הנאים, הבטחת ההכנסה הנטענת מתיחסת לתקופה שאינה רלוואנטית לכתב האישום, ובנוסף לא ברור על מה מtabסת הטענה בדבר השווי הנ"ל של הרצף הביטוחי. על רקע זה צינה ב"כ המאשימה, בהשלמת הסיכומים בעל-פה, כי יש לראות את טובת הנהה שקיבלה ז"ב ברצף ביטוחיו בשווי שאינו ידוע (בפרוטוקול, עמ' 565 שורה 20 ואילך). ואולם, רצף ביטוחיו בשווי לא ידוע כמוותו במקרה בו לא ידוע מהי טובת הנהה, ומכאן שבקשר ספציפי זה לא הוכחה עבירה של הנאים.

(ז) תובעת מס' 7 - ס"ש:

70. שתי הודעותיה של ס"ש הוגשו חלף חקירתה הראשית (סומנו ת/73 ות/74) והיא נחקרה נגדית בבית המשפט (בפרוטוקול, עמ' 149 ואילך). בחקירתה במשטרת הודתה ס"ש מיד ברכישת תלושי שכר כוזבים, כלහן:

אני קיבלתי תלושי משכורת מזויפים מבוחר בשם סרגי... אני הייתי צריכה לחתת הלואה או "סודה" ברוסית כדי לעזור לאמא שלי שהיתה חולה, ואני באותו זמן עבדתי בקסנוו שזה הייתה בשנת 2008 בעבר, הרוחותי משהו כמו 2000-2500 ₪ בחודש ורקתי הלואה יותר גדולה אז הייתי צריכה לתלוиш משכורת עם שכר יותר גדול, لكن פניתי אליו, אני זוכרת שהتلושים שסרגי נתן לי הם היו על סכום של 4000 ₪. אני לא שילמתי לו על התלויסים כי אמרתי לו שاما חולה ואני צריכה את התלויסים בשבייל הלואה בבנק... כל פעם הוא היה בא עם תלוש משכורת עם צ'ק עלשמי, ואני הייתי מפקידה את הצ'ק בבנק בחשבון שלי, וזה הייתי מושכת 4000 ₪ בזמן שזה הסכום שהוא על הצ'ק והייתי מעבירה לסרגי... כל חדש היינו נפגשים ועשויים את אותו דבר, הוא היה מוסר לי מעתפה עם תלוש של אותו חודש עם צ'ק לפקודתי, ואני הייתי מעבירה לו את הסכום שרשום על הצ'ק בזמן (ת/73, שורה 12 ואילך).

71. גם בהודעתה הנוספת הכחישה ס"ש כי שילמה לסרגי עמליה (ת/74, שורה 7 ואילך), ובחקירתה הנגדית בבית המשפט הסבירה כי סרגי הבין את מצבה על רקע מחלת אמה (בפרוטוקול, עמ' 149 שורה 27). סרגי - בעדותו בבית המשפט, לאחר שעומת עם גרסתה של ס"ש - אישר את דבריה (בפרוטוקול, עמ' 65 שורה 32 ואילך).

72. בעניינה של ס"ש הוגשה תע"צ (ת/162), המלמדת על קבלת "רצף ביטוחי" מהמל"ל על יסוד תלושים כוזבים, אך בשווי שלא צוין. לפיכך - אף מעבר לכך שבנספח ב' לכתב האישום נרשם כי "לא

"ידוע" מהו הדבר שהוא קיבלת על סמך התלוישים הכוזבים - המסקנה היא שלא הוכח לפני מהו הדבר שקיבלה ס"ש על יסוד התלוישים המזויפים.

(ח) תובעת מס' 8 - מ"ס:

.73. הודיעתה של מ"ס הוגשה בזמןו, חלק מהסכמות הצדדים, חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/28). דא עק, ש-מ"ס לא התקיימה בבית המשפט ומילא לא העידה, גם שהוצעו נגדה שני צוות הבאה (ר' החלטות בפרוטוקול, עמ' 156 ועמ' 295). בנסיבות אלה אין מקום להתייחס לתוכן ההודעה ש-מ"ס מסרה בזמןו בחקירה המשטרתית, על אף שב"כ הנאים הודיעו, בהגינותו, כי נוכח חשיבות הגנה לאיושם - בה כזכור הסכמה ההגנה לכך שהתוועדים שאמרו בחקירה שלהם שלא עבדו בספר, ו-מ"ס בכלל זה,אמין לא עבדו בסופר - הוא מותיר את שאלת הוצאת ההודעה הנ"ל לשיקול דעת בית המשפט (ר' בעמ' 15 ה"ש 35 לסייעי הגנה; גם שבעמ' 113 סעיף 694 לאותם סיכומים נתען שיש להוציא המוצגים שהוגשו בעניינה).

.74. מכל מקום, מעבר לכך שאין מחלוקת כי מ"ס לא עבדה בספר, אף סרגי מסר כך במהלך חקירתו ומספר כי מכיר לה תלושי שכר כזובים (ר' בהודיעתו ת/22, שורה 57 ואילך). לפיך, אין כל ספק כי דיווחה של מ"ס כעובדת של נאשנת 3 היה אמין Dioach כזוב.

.75. בעניינה של מ"ס נתען, בנוספה ב' לכתב האישום, כי ה"דבר" שהוא קיבלת על יסוד התלוישים הכוזבים היה פתיחת חשבון בנק וקבלת רצף ביטוח בשווי של 5,586 ₪. ואולם, בנסיבות הנ"ל לא הוכח לפני היבט פתיחת החשבון ובאשר לרצף הביטוחי, מתוך תע"צ המיל"ל בעניינה של מ"ס עולה שבתקופה הרלוונטיות לכתב האישום היה קיבלת רצף ביטוח בשווי של 5,310 ₪ (ר' תע"צ ת/159). זהו אףוא ה"דבר" שהוא הוכיח לפני כי מ"ס קיבלת על-יסוד התלוישים הכוזבים.

(ט) תובעת מס' 9 - או"א:

.76. הודיעתה של או"א הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/43) והיא נחקרה בבית המשפט חקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 124 ואילך). בתחילת חקירתה במשטרת טענה או"א כי היא עבדה ב"ספר שוק" ולשלה מיהו בעל הבית שם השיבה שמדובר בסרגי (ת/43, שורה 4 ואילך). ואולם, בהמשך הודהה או"א כי מדובר ברכישת תלושים כזובים ותיארה את התנהלותה מול סרגי כללהן: "קיבלתי מסרגי כל חדש בעשרי צ'ק ותלוש שכר ואת הצ'ק היתי מפקידה בחשבון בנק שלי... והيتها מחזירה לסרגי את הכספי של הצ'ק בזמן ועוד 400 ₪ על תלוש השכר" (שם, שורה 37 ואילך). בהמשך הוסיפה או"א ואמרה שסרגי הסביר לה כי אם היא עובדת חשובה שהיא לה תלוש שכר שכן בהיעדר עבודה "יש בלאן" והיא עשויה לקבל קנס (שם, שורה 44), וכן שלא עשתה שימוש בתלוישים (שם, שורה 57). בסוף החקירה הודהה ואמרה: "אני אשמה וזהו" (שם, שורה 81).

.77. ראוי לציין, כי חקירתה הנגדית של או"א בבית המשפט חופה בבירור את העובדה שבמהלך הפרשה היא כלל לא הבינה את דרכי ההתנהלות המקובלות בארץ מול הרשות. לאחר ש-או"א אישרה לב"כ הנאים כי הרבה "בחורות" רוכשות תלושים, התנהלו ביניהם חילופי הדברים הבאים:

. מה? **ש.**

ת. לא יודעת (**צוחקת**), לא לעשות בלגן במדינה. צריך לשלם את הביטוח הלאומי.

ש. את למשה **משלמת לסרגי** עד **400 ₪** בשבייל ביטוח לאומי?

ת. כן.

ש. אם הייתה הולכת ישר לביטוח לאומי...

ת. אחר כך הייתה הולכת, ואמרו לי את יכולת ככה לשלם. אני לא יודעת. אני לא יודעת **למה נכנסתי לבגנון זהה**. אין **שכל** (בפרוטוקול, עמ' 125 שורה 5 ואילך).

78. סרגי אישר, במהלך חקירתו במשטרת, כי מכיר לאו"א תלושי שכר כוזבים, ודבריו: "היא בקישה ממוני תלושים כדי לקנות דירה. מכרתי לה תלושים של סופר שוק. היא לא עבדה בסופר שוק בכלל" (ר' ת/22, שורה 50; ר' גם חקירתו הנגדית בפרוטוקול, עמ' 57 שורה 17).

(¹) תובעת מס' 10 - נ"ז:

79. הودעתה של נ"ז הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/70) והיא נחקרה לפני בחקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 129 וAIL). נ"ז הודה מיד כי רכשה מסרגי תלושים כוזבים של נאשנת 3 ("סופר שהוא", דבריה. ר' ת/70, שורה 26). נ"ז תיארה התנהלות שבה סרגי היה מוסר לה תלוש ושיק, היא הייתה מחזירה לו במחזון את הסרך שבקש וכן מוסיפה 450 ₪, לדבריה "**מתוכם 250 ₪ בשבייל** (בшибיל סרגי - ש.א.) **ועוד 200 עבור ביטוח לאומי**" (ת/70, שורה 19).

80. נ"ז טענה כי רכשה את התשלומיים לא "בшибיל לרמות את המדינה אלא כדי לקבל משכנתא **בבנק פעילים**" (ת/70, שורה 3 ואילך). בנוסף ב' לכתב האישום לא צוינה מטרה זו אלא נטען כי נ"ז קיבלה רצף ביטוח בשווי 4,285 ₪. דא עקץ, שהתע"צ אשר הוגשה בעניינה של נ"ז (ת/150) אינה מפרטת מהו השווי הכספי של הרצף האמור. לכן, בהתחשב מכלול הנ"ל, לא הוכח לפני מהו הדבר שקיבלה נ"ז על יסוד התלושים המזוייפים.

81. סרגי אישר במהלך חקירתו במשטרת כי מכיר לנ"ז תלושי שכר כוזבים, ודבריו: "היא הייתה גרה בשכירות ורצה **לקנות דירה. קנחה ממוני תלושים במשך חצי שנה. לא עבדה בסופר שוק**" (ר' ת/22, שורה 64 ואילך).

(¹a) תובעת מס' 11 - נ"ל:

82. הודעתה של נ"ל הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/26) והיא נחקרה בבית המשפט חקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 143 ואילך). נ"ל הובאה לדין בנפרד, בגין חלקה בפרשה, והורשעה בהתאם (שם, שורה 17 ואילך). לאחר הכחשה קצרה הודתה נ"ל, בחקירה במשטרת, כי היא רכשה תלושים כוזבים מסרגי, ודבריה: "הוא היה נותן לי תלושי שכר מסווג שוק והוא היה נותן לי גם צ'ק עם אותו סכום שבתלו שכר והצ'ק על השם שלי ואני הייתה מפקידה את הצ'ק בחשבון שלי והייתי מושכת את הכספי ביחסו ונונטנת לסרגי בחזרה. המשכורת שלי הייתה **5,000 ₪** והייתי **משלמת על התלוש לסרגי 530 ₪**" (ר' ת/26, שורה 20 ואילך).

.83 נ"ל הסבירה כי הייתה זקופה לתלויסים "בשביל בנק כדי שאוכל להגיש אותם לבנק ואוכל לחתת הלוואות" (ח/26, שורה 32). בהמשך הودתה נ"ל כי רכשה תלויים כזובים מסרגי גם של חברות פורד מערכות (שם, שורה 99 ואילך) והוסיפה והסבירה: "**אני רציתי לקבל זכויות של הפנסיה שמקבל מי שעבוד תקופה של 13 חודשים, ככה שמעתי בטלוויזיה**" (שם, שורה 153).

.84 סרגי אישר בהודעתו כי מכר לנ"ל תלויי שכר כזובים, כאשר בתחילת התיחס אליה תוך שיבוש שמה (ר' ההבהרה במצר המצורף לח/21, בעמ' השני). בחקירה מאוחרת יותר הוסיף סרגי כי הוא זה שהעביר את רישומה הפיקטיבי של נ"ל כעובדת מפורד מערכות לנשימת 3 (ח/22, שורה 68 ואילך). סרגי מסר דברים דומים גם בחקירה הנגדית בבית המשפט (בפרוטוקול, עמ' 62 שורה 8 ואילך).

.85 לבסוף יש להזכיר, בעניינה של נ"ל, כי היא השמטה מנספה ב' לכתב האישום. אמן מדבר בטעות (ר' בפסקה 10 דלעיל), אך בנסיבות אלה ברוי כי כתב האישום אינו מצין מהו ה"דבר" שהוא קיבל על יסוד התלויסים המזויפים.

(יב) תובעת מס' 12 - נ"ר:

.86 הודעתה של נ"ר הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ח/24). בחקירה המשטרתית חזרה והכחישה נ"ר את החשד שלפיו היא לא עבדה בספר, גם שהודתה כי סרגי הוא זה שהיה נותן לה את התלויסים. החוקרים ערכו אףוא עימות בין נ"ר לבין גב' ז"ב (תובעת מס' 6), שבעקבותיו שניתנה נ"ר את טעמה ומספרה:

אני קניתי אותם (את התלויסים - ש.א.) מסרגי, זה שנתתי את הטלפון שלו, לא זכרת איך הגעתו אליו. מעולם לא הייתה במקום שנקרו הספר שוק ולא יודעת איפה זה. את התלויסים אני צריכה בשבייל מס הכנסת פנסיה וביתוח לאומי כדי שאיה זכאית בהמשך ובשביל הילדים. על כל תלוש שילמתי 6,100 ₪ במזומנים זהה על משכורת 5,500 ₪ ועוד 600 ₪ עבור התלויש (ר' בדו"ח העימות ח/25, שורה 15 ואילך).

.87 בחקירה הנגדית בבית המשפט אישרה נ"ר כי רכשה תלויים כזובים של נשימת 3 מסרגי, תוך שהסבירה את שני גרסתה בעקבות העימות הנ"ל באומרה: "**אחרי שראיתי את החברה שלי מה יש לשקר**" (בפרוטוקול, עמ' 172 שורה 25). נ"ר הודתה עוד כי "**הסתבכתי זהה שהיית מטופטמת**" (שם, עמ' 176 שורה 6), אך בהמשך אמרה שלא עשתה בתלויסים הכווצים כל שימוש (shore 20).

ו吐ם, כי בהודעה נוספת שנגבתה מ-נ"ר הוגשה על-ידי ההגנה (ח/36) צינה נ"ר כי נזקקה לתלויסים כדי להראות שהיא משלם ביטוח לאומי "**כדי שהיא חוקי**". בנוסף, היא שכירה דירה באותה תקופה והיתה צריכה להראות לבעל הדירה תלויים "**כדי להראות שיש לי מקום עבודה מסוודר**" (ח/36, שורה 12 ואילך).

.88 בחקירה המשטרתית אישר סרגי שמכר לנ"ר תלויי שכר, וכדבריו: "**היא (נ"ר - ש.א.) חברה של ז"ב. ז"ב ביקש ממני לעזור לה בתלויסים בשבייל שכירות. לא בשבייל ביטוח לאומי. אני מכירתי לה תלויים של ספר שוק. היא לא עבד[ה] שם בכלל. מכירתי לה במשך חצי שנה אולי. לא כ' כ' זוכר**" (ח/22, שורה 52 ואילך).

(יג) תובעת מס' 13 - מ"ג:

עמוד 24

שתי הודעותיה של מ"ג, שנגבו למעשה ברצף אחד, הוגשו חלף חקירתה הראשית (סומנו ת/34), כאשר בבית המשפט היא נחקרה חקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 203 ואילך). לאחר החקירה קצרה הודתה מ"ג, בחקירה המשטרתית, כי היא מעולם לא עבדה בסופר וכי רכשה את התלויסים הכווצים של נאשנת 3 מסרגי (ת/34, שורה 56 ואילך). כשנשאלה אם החזירה את הכספי שקיבלה בשיק השכר לשרגי, היא השיבה: "**אני הייתה נותנת לו במזומנים כסף שאני הרווחתי ממשק בית, הצ'ק** (של השכר - ש.א.) **היה בשבייל הבנק שהייתה ביטחון שיש כסף בבנק כל חדש**" (ת/34, שורה 72). בהמשך תיארה מ"ג את התקשרותה הראשונית עם סרגי כלהן: "**אמרתי לו שאני עבדת בניקיון ושאלתי אם הוא יכול לעשות לי תלוש כי אני שמעתי שבישראל ציריך תלוש ואני עבדתי אז במשק בית והייתי צריכה תלוש**" (ת/34, שורה 76 ואילך).

בבית המשפט אישרה מ"ג את הדברים, תוך שטענה כי לא הייתה משלמת לשרגי סכומים שמעל סכום השכר (בפרוטוקול, עמ' 204 שורה 23). יtoutem, כי להודעתה (ת/34) צורפו מסמכים המלמדים על הגשת תביעה להבטחת הכנסתה למיל"ל, אך בנספח ב' לכתב האישום צוין כי הדבר שקיבלה מ"ג על סמך התלויסים הכווצים היה רצף ביטוחי בלבד, ועל כן זהו האישום העומד לפניה. בנספח ב' צוין שהוא הרצף הביטוחי הוא 2,022 ₪ וסכום זה מוכח בתע"צ ת/158.

בחקירתו במשטרת לא זכר סרגי את פרטייה של מ"ג, הגם שמספר הטלפון שלה היה שמור בפנקס הטלפון שבטלפון הנייד שלו. סרגי לא זיהה את תമונתה של מ"ג אף עם זאת צוין כי יתרן שמכר לה תלויים של נאשנת 3 (ת/22, שורה 29 ואילך). מכל מקום, הקשר ביניהם מוכח כנדרש מכוח עדותה הנ"ל.

(יד) תובעת מס' 14 - מ"ק:

הודעתה של מ"ק הוגשה בזמןנו, חלק מהסכנות הצדדיים, חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/68). בשלב מאוחר יותר ויתרה ב"כ המשימה על עדותה של מ"ק ולא זימנה אותה, ובנסיבות אלה אין מקום להתייחס לאמור בהודעתה. עם זאת, בפרשת ההגנה זומנה מ"ק כעדת הגנה וטענה כי היא כן עבדה בסופר, בעבודה שאוותה הגדרה "**עובדת רגילה של סופר**" (בפרוטוקול, עמ' 546, שורה 22).

מעבר לכך ש-מ"ק לא ידעה למסור בעדותה בבית המשפט פרטים מסוימים כלשהם על עבודתה הנטענת בסופר, גם אין תימוכין חיצוניים כלשהם לטענותה כי עבדה בו. מנגד, סרגי זיהה את מ"ק כמו שרכשה ממנו תלויים כזוobsים של נאשנת 3 (ת/22, שורה 20 ואילך. מס' הטלפון שלה נמצא ברישימת אנשי הקשר בטלפון הנייד שלו), והוא אף לא נחקר על כך בחקירתו הנגדית. מכאן, שהוכחה כנדרש כי מ"ק לא עבדה בסופר בתקופה הרלוונטיית לכתב האישום.

בעניינה של מ"ק הוגשו שתי תע"צ (ת/165 ות/68g), המלמודות על קבלת טבות הנאה מהמל"ל, על יסוד תלויים כזוobsים, הן כדי לידה והן כרצף ביטוח. ואולם, בנספח ב' לכתב האישום נרשם "לא ידוע" בהתייחס לד"בר שקיבלה מ"ק על סמך התלויסים הכווצים. لكن, בהתאם לקביעת המשפטית בדבר אי-הרחבת המסגרת העובדתית מעבר לנטען בכתב האישום, אין מקום להתייחס לנתחים שבתע"צ אלה.

(טו) תובעת מס' 15 - ל"מ:

- .95 ארבע הודעותיה של ל"מ הוגשו בזמןנו, חלק מהסכמות הצדדים, חלף חקירתה הראשית (סומנו 64 עד 67). בשלב מאוחר יותר ותרה ב"כ המאשימה על עדותה של ל"מ ולא זמנה אותה, ובנסיבות אלה אין מקום להתייחס לאמור בהודעותיה (בפרוטוקול, עמ' 102 שורה 14 ואילך).
- .96 ל"מ זמנה לעדות מטעם ההגנה אך לא התקיצה, הגם שהוצאה צו הבאנה נגדה (בפרוטוקול, עמ' 534), אך ההגנה בכל זאת מבקשת להתייחס לאחת מהודעותיה של ל"מ (סומנה נ/28) כראיה לכך שאמנם עבדה בסופר. ספק אם יש מקום להסתמך על הودעתה-חו"ץ אחת של עד, אשר מסר מספר הודעות כאלה, אך בכל מקרה אין תימוכין חיצוניים כלשהם לטענה שלפיה ל"מ עבדה בסופר.
- .97 יתר על כן, סרגי ציין במפורש ש-ל"מ קנתה ממנו תלושים כזובים של נאשمت 3, וכדבריו: "ל"מ נכון. **סיפרתי לך עליה בחקירה הקודמת. היא קנתה ממני תלושים של סופר שוק במשך כנעה וחצי. היא לא עבדה בסופר שוק...**" (ת/22, שורה 7 ואילך. מס' הטלפון שלו נמצא ברישימת אנשי הקשר בטלפון הנייד שלו), והוא אף לא נחקר על כך בחיקירתו הנגדית. מכאן, שהוכח שנדרש כי ל"מ לא עבדה בסופר בתקופה הרלוונטית לכתב האישום.
- .98 בעניינה של ל"מ הוגשה תע"צ (ת/166), שבה מצוין כי ל"מ **"לא חיבבה בדמי ביטוח מאחר שמדובר באישה נשואה הפטורה על פי החוק..."**, ומנגד לא מצוין השווי של הזכויות שקיבלה. במקרים אלו אין מקום לקבוע כי ל"מ קיבלה רצף ביטוחי על יסוד התלושים הכוונים, מה גם שבנספח ב' לכתב האישום נרשם "**לא ידוע**" בהתיחס ל"דבר" שקיבלה ל"מ בגין.

(ט) תובעת מס' 16 - נ"ק:

- .99 הודעתה של נ"ק הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/76) והיא נחקרה בבית המשפט חקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 153 ואילך). נ"ק הובאה לדין בנפרד, בגין חבלה בפרשה, והורשעה בהתאם (שם, עמ' 152 שורה 9 ואילך). לאחר החקירה קצרה הודה נ"ק, בחיקירתה במשטרת, כי רכשה תלושים כזובים מסווגי מסוים שנדרשו לה לצורך רכישת רכב (ת/76, שורה 20 ואילך). את התנהלותה מול סרגי תיארה נ"ק כלהלן:
- סרגי היה מביא לי תלוש שכיר על השם שלי וגם צ'ק על השם שלי ואני הייתי מפקידה אותו בחשבון בנק שלי בבנק לאומי... אני הייתי מחזירה את הכסף לסרגי שהוא רשום על הcz'ק בתוספת של 500 ₪ לחודש ולפנוי כמספר סרגי הודיע לי שהיא עולה 600 ₪ עבור כל תלוש ומאז התחלתי לשלם עבור כל תלוש 600 ₪** (ת/76, שורה 43 ואילך).
- .100 נ"ק הוסיף וסיפרה כי בשלב כלשהו ביקשה מסרגי מכתב פיטורי מנאשمت 3, שכן רצתה להפסיק את הסידור, ואז סרגי הציע לה להגיש תביעה למל"ל לדמי אבטלה ועזר לה במילוי הטפסים (ר' בת/76, שורה 100 ואילך). בחיקירתה הנגדית בבית המשפט אישרה נ"ק כי רכשה גם תלושים כזובים של חברה בשם דגש, תוך שהסבירה: **"זה גם אותו סיפור כמו עם סרגי, רק עם בן אדם אחר שקוראים לו אלכס"** (בפרוטוקול, עמ' 153 שורה 21).

- .101 סרגי אישר, בחיקירתו במשטרת, כי מכיר לנ"ק תלושי שכיר; וכדבריו: **"מכרתי לה תלושים של סופר שוק. היא הייתה צריכה להראות לבעל הבית שלא שהיא עובדת בשבייל השכירות. היא לא עבדה בסופר שוק"** (ת/22, שורה 42 ואילך).

.102. בנספח ב' לכתב האישום נרשם, בהתייחס לדבר שקיבלה נ"ק על סמך התלויסים הכוזבים, כי מדובר ב"דמי אבטלה בסך 6,148 ₪". בסיכוןיה ביקשה ב"כ המאשימה שייקבע - הן על יסוד הדברים שאמרה נ"ק והן על בסיס תע"צ מהמל"ל (ת/160) - כי נ"ק קיבלה גם טובות הנאה נוספות. ואולם, כפי שצווין כבר לא אחת, אין מקום לייחס בשלב זה עובדות מעבר לאלה שנטענו בכתב האישום. לפיכך, יש לקבל בהקשר זה את טענת ההגנה ולהתייחס לדמי האבטלה בסך הנ"ל בלבד (ר' בסעיפים 481-483 לסבירו הטענה).

(ז) תובעת מס' 17 - אל"א:

.103. הودעתה של אל"א הוגשה בזמןנו, חלק מהסעכנות הצדדים, חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/75). בשלב מאוחר יותר ויתרה ב"כ המאשימה על עדותה של אל"א ולא זימנה אותה, ובנסיבות אלה אין מקום להתייחס לאמור בהודעתה. עם זאת, בשלב מאוחר יותר זומנה אל"א כעדת הגנה וב"כ הנאים ביקש להגיש את הودעתה (סומנה נ/29).

.104. במהלך עדותה בבית המשפט, כשנתקבקשה על-ידי ב"כ הנאים בחקירה ראשית לספר על עבودתה בספר, השיבה אל"א: "נותנים לי סchorah ואני מסדרת" (בפרוטוקול, עמ' 541 שורה 26). בחקירה הנגידית היא הבירה, כי העבודה הנטענת הנ"ל נעשתה במקביל לעבודתה בזנות (שם, עמ' 544 שורה 22 ואילך). יש להדגיש, כי בחקירה הנגידית ניכרה התרגשותה הרבה של אל"א, והוא פרצה בבכי (שם, עמ' 542 שורה 28). אל"א טענה שאינה זוכרת את סרגי וכאשר נשאלת אם היא יכולה לומר בוודאות שלא רכשה תלויים מסרגי השיבה: "**לא זוכרת**" (שם, עמ' 543 שורה 14).

.105. מכל מקום, סרגי זיהה את אל"א - שהיתה רשומה באנשי הקשר בטלפון הנייד שלו - כדי שרכשה ממנו תלויים כזבים של נאשנת 3, ודבריו: "**רשום ברוסית** (טלפון הנייד של סרגי - ש.א.) **אל"א.** **גם לה מכרתי תלויים של סופר שוק במשך שנה וחצי. הוא לא עבד בספר שוק...**" (ת/22, שורה 13). סרגי אף אישר את הדברים במהלך חקירתו הנגידית בבית המשפט (בפרוטוקול, עמ' 55 שורה 20 ואילך).

.106. ב"כ הנאים ביקש למצוא תימוכין לטענתה של אל"א, בדבר עבודתה כסדרנית בספר, בגרסתו של מר חסן מחייבה, שלגביו אין מחלוקת כי הואאמין עבד בספר מסדר סchorah, תקופה ממושכת (ר' ברישא להודעתו ת/8). דא עקא, שכאשר מר מחייבה נשאל היכן עבדה אל"א הוא השיב "**נראה לי בקטביה**", תשובה הסותרת את גרסתה הנ"ל. הנה כי כן, גרסתה של אל"א בדבר עבודה בספר היא לא רק סתמית אלא גם חסרת תימוכין חיצוניים.

.107. בנספח ב' לכתב האישום נרשם, בהתייחס לדבר שקיבלה אל"א על סמך התלויסים הכוזבים, כי מדובר ב"דמי מזונות בסך 45,480 ₪". בסיכוןיה ביקשה ב"כ המאשימה שייקבע, על בסיס תע"צ המל"ל (ת/146) - כי אל"א קיבלה זכויות רצף ביטוח. אכן, בחינת הנתונים שבתע"צ מלמדת על אי בהירות בשאלת דמי המזונות הנ"ל, לרבות "יחסם לתקופה הרלוונטית שלפני". יחד עם זאת, כאמור, אין מקום לייחס בשלב זה עובדות נוספות, ובקשר זה יש לקבל את טענות ההגנה בסיכוןיה, בסעיף 104 ואילך. מכאן, שבעניינה של אל"א יש לקבוע כי לא הוכח הדבר שקיבלה על יסוד התלויסים הכוזבים של נאשנת 3.

(יח) **תובעת מס' 18 - גב' מלכה אמיןוב:**

108. שתי הודעותיה של גב' אמיןוב הוגשו בזמןנו, חלק מהסכמות הצדדים, חלף חקירתה הראשית (סומנו ת/79 ות/80). בשלב מאוחר יותר ויתרה ב"כ המאשימה על עדותה של גב' אמיןוב ולא זמינה אותה, ובנסיבות אלה אין מקום להתייחס לאמור בהודעותיה (בפרוטוקול, עמ' 102 שורה 16 ואילך).

109. עם זאת, בפרשת הגנה זמינה גב' אמיןוב עדת הגנה, וטענה כי היא כן עבדה בסופר (בפרוטוקול, עמ' 522 ואילך). תוכן עדותה של גב' אמיןוב בדבר עובודתה בסופר מעורר שאלות ואינו נקי מספקות. יחד עם זאת, סרגי לא העיד בשום שלב כי מכיר לגב' אמיןוב תלושים כוזבים של נאשמת 3. בתחילת הדרכ טען סרגי שאינו מכיר את גב' אמיןוב (ת/20, שורה 13; ת/21, שורה 13) ובהמשך כלל לא הזכיר אותה. לפיכך לא ניתן לקבוע כי הוכח לפניי, במידת הוודאות הנדרשת בפלילים, כי גב' אמיןוב לא עבדה בסופר.

(יט) **תובע מס' 19 - מר נחום זוסמן:**

110. מר זוסמן הוא המבע-גבר היחיד המצוי בנספח כתוב האישום. הודעתו של מר זוסמן הוגשה חלף חקירה ראשית (סומנה ת/69) והוא נחקר בבית המשפט חקירה נגדית (בפרוטוקול, עמ' 188 ואילך). מר זוסמן הובא לדין בנפרד, בגין חלקו בפרישה, והורשע בהתאם (שם, עמ' 189 שורה 12 ואילך). בחקירהו במשטרתו תיאר מר זוסמן כיצד רכש באמצעות סרגי תלושי שכיר כוזבים, כללה: "...אדם שמסדר עבודה דרך חברת כוח אדם בשם סרגי הציע לי שאני אմסור לו את מספר תעודה זההות שלי במתירה שאדם אחר יעבד ולֹא הייתה תמורה בגין זה אלא רק הוותק בעבודה מאחר ובאותה תקופה לא עבדתי" (ת/69, שורה 19 ואילך).

111. מר זוסמן טען שאינו זוכר מי הפנה אותו לסרגי ותיאר את התנהלותם ביניהם כך: "אני קיבלתי תלושי שכיר וכיון כל תלוש, את הציק הפקידתי לבנק הפועלים... הייתי פורט את הציק למימון ואת הכספי מסרתי לסרגי. אני לא שילמתי בגין התלושים האלה ורק החזרתי את הכספי במלואם" (ת/69, שורה 35 ואילך). עוד הבahir מר זוסמן, כי על סמך התלושים הכוזבים שרכש מסרגי הוא קיבל דמי אבטלה (שם, שורה 44).

112. בחקירהו נגדית בבית המשפט חזר מר זוסמן על הדברים הנ"ל, תוך שהסביר כי "יתכן שסרגי מכיר לו תלושים גם של חברות אחרות בנוסף לנאשمت 3, שכן לא עניין אותי מאייזה מקום יש לבדוק את התלושים" (בפרוטוקול, עמ' 190 שורה 1). בהתייחס להtanhalot מול סרגי הבahir מר זוסמן כי, מעבר להשבת סכום השכר, הוא הוסיף ושילם לסרגי סכום נוספת עבור "ביטוח לאומי" (שם, שורה 26 ואילך).

113. בחקירהו במשטרה לא ذכר סרגי את מר זוסמן (ת/22, שורה 76), וכן גם בחקירהו נגדית בבית המשפט (בפרוטוקול, עמ' 66 שורה 31 ואילך), הגם שאין בגרסתו ממש שלילת הקשר שבינו לבין מר זוסמן, אשר מוכח כדיבע בעדותו הנ"ל של מר זוסמן.

114. בנוסף לכך לככתב האישום נרשם, בהתייחס לדבר שקיבל מר זוסמן על סמך התלושים הכוזבים, "לא ידוע". לפיכך, בהתאם לקביעה המשפטי בדבר אי-הרחבת המוגרת העובדתית מעבר לנטען בכתב האישום, אין מקום להתייחס בעניינו לנתונים נוספים העולים מהודעתו (התביעה לדמי אבטלה) או מהתע"צ ת/152 (شوוי הרצף הביטוחי).

(כ) תובעת מס' 20 - גב' אנה רפайлוב:

115. גב' אנה רפайлוב היא אשתו של נאשム 1. "יאמר מיד, כי עצם הכללתה של גב' רפайлוב כתובעת בכתב האישום אינה מוגנת, שכן לא זו בלבד שסרגי לא סיפר כי הוא מכר לה תלושים כוזבים של נאשמת 3, אלא שהוא ציין מפורשות כי היא כן עבדה בסופר; וכדבריו: "**היא עובדת שם עכשו.** היא עבדה שם גם קודם כסדרנית, קופאית, כל מה שצירך" (ת/22, שורה 74). דברים אלה שמספר סרגי אף מתיחסים עם עדותה של גב' רפайлוב, שהuidה בבית המשפט עדת הגנה וטענה כי עבדה בסופר. כפי שמספרה גב' רפайлוב, שעות עבודהה בסופר לא היו קבועות, וכדבריה: "**היו ימים שלוש שעות, היו ימים של שעותיים. ש ימים שעבדתי פחות ויש ימים יותר. תלוי אם יש שהוא אז הינו עושה**" (בפרוטוקול, עמ' 529, שורה 26. בהמשך ציינה גב' רפайлוב כי היו גם ימים שלמים בהם הייתה נעדרת מהסופר).

116. בעניינה של גב' רפайлוב הפניה ב"כ המאשימה לעדותה של גב' אלמס מנשרוב, שעבדה בזמןו בסופר וגרסתה עוד תואזר בהמשך, אשר uidה בבית המשפט כי גב' רפайлוב לא עבדה בסופר (בפרוטוקול, עמ' 103 שורה 11). בនוסף טענה ב"כ המאשימה לפרקות כאלה ואחרות בגרסת גב' רפайлוב, תוך שהדגישה כי השכר אותו קיבלה גב' רפайлוב אינו סביר ביחס לעבודה שהיא-עצמה תיירה (ר' בסעיף 124 ואילך לsicomi המאשימה). ואולם, דווקא נוכח העדויות בדבר עבודהה של גב' רפайлוב בשעות ובימים לא קבועים, עדותה של גב' מנשרוב אינה סותרת בהכרח את גרסתה של גב' רפайлוב; ובתמיינות ובספקות העולים מגרסתה של גב' רפайлוב באשר להיקף עבודהה אין די כדי לדוחות את גרסתה בעניין עצם עבודהה בסופר. מכאן, שלא הוכח לפני, ברמת הودאות הנדרשת, כי גב' רפайлוב לא עבדה בסופר כאמור בתלושים שקיבלה מנאשמת 3.

117. בשווי עניינה של גב' רפайлוב לא לモור לעיר כי הגם שבעבדותה היא הפגינה עצם רב כלפי סרגי, תוך שפרצה בבכי (בפרוטוקול, עמ' 533 שורה 31 ואילך), באשר לתקפידו (הנטען) של סרגי בסופר היא uidה על דרך ההתחמקות. כشنשאה גב' רפайлוב מה היה תקפידו של סרגי בסופר, כל שאמרה הוא שראתה אותו בסופר "**לא פעם אחת ולא פעמיים**", וכשנשאה אם ראתה את סרגי נתן הוראות לסדרניות התחמקה בטענה של **"לא נכנסתי לזה"** (שם, שורה 13 ואילך).

(כא) תובעת מס' 21 - א"ש:

118. הودעתה של א"ש הוגשה חלף חקירתה הראשית (סומנה ת/41), יחד עם הودעה של אמה, שבאמצעותה נרכשו תלושי השכר הכוזבים מסרגי (הודעתה סומנה ת/42). השתיים הובאו לדין בנפרד, בגין חלון בפרשה, והורשעו בהתאם (בפרוטוקול, עמ' 139 שורה 20 ואילך). בחקירתה במשטרה הודעתה א"ש, מיד, כי אכן רכשה תלושים כוזבים של נאשמת 3. א"ש סיפרה כי רכשה את התלושים באמצעות חברותה של אמה, משום שבאותה תקופה לא עבדה ו"**פחדתי ממס הכנסתה וביטוח לאומי וקופת חולים איז רציתי שהיא לי הכל מסודר מבחינת ביטוח**" (ת/41, שורה 43). אמה של א"ש מסרה בחקירתה דברים דומים, תוך שציינה כי רכשה את התלושים מסרגי. לדבריה, סרגי דרש עמלה של 500 ₪, אם כי ככלא היה לה כסף הסכום קיבל 350 ₪ ואף 300 ₪ (ת/42 שורה 7 ואילך).

119. אמה של א"ש סיפרה עוד, בהמשך חקירתה, כי סרגי אף סייע לה בהגשת תביעה בעבור בתה לדמי לידי: "**אני זוכרת שאמרתי לסרגי שהבת שלי בהריון ואולי לא צריך להוציא תלושים על**

שמה וסרגי אמר לי שאין עם זה בעיה ושזה אפילו יסדר לה מסמכים לביטוח לאומי כדי שתתקבל דמי לידה. גם אחרי חופשת הלידה סרגי עוד המשיך להוציא לה תלושי שכר" (ת/42, שורה 23 ואילך). לדבריה, היא הכירה את סרגי דרך עובדתה ב"מכן", שכן "אני שמעתי מהבחורות שעובדות ב مكان שיש סרגי בוכרי שמכור תלושי שכר. אני קיבלתי טלפון (של סרגי - ש.א.) מאת הבחורות" (שם, שורה 47).

.120 א"ש ואמה העידו בבית המשפט ונחקרו נגדית. א"ש חזרה ומספרה כי היא לא הייתה בקשר עם סרגי ואף לא ראתה אותו (בפרוטוקול, עמ' 199 שורה 4 ואילך). אמה של א"ש הבירה, בהקשר להתנהלותה מול סרגי, כי התשלום עבור התלושים הכווצים כלל הן את החזר הסכום ששולם כשכר והן תוספת של עמלה. לפי עדותה, היא מעולם לא הייתה בסופר, וגם בתה לא רצתה ליכת לשם, והיא אףלו לא יודעת היכן ממוקם הסופר (בפרוטוקול, עמ' 142 שורה 2 ואילך).

(3)

.121 כפי שאוזכר כבר בפסקה 48 דלעיל, במהלך חקירת הפרשה נחקר חיש לשני עובדים פיקטיביים נוספים, שהם מר בנימין פנחסוב ומר איגור גמןיך, אשר משומם מה לא כללו בעבודות כתוב האישום על אף שנרשמו כדאי תביעה בכתב האישום ואף זומנו להיעיד בבית המשפט. כפי שכבר הסביר שם, בנסיבות העניין אין מקום להרשיע מי מהנאשמים בעבירות בגין עובדים אלה. יחד עם זאת, לגרסתויהם יש משמעות לא מבוטלת במישור הראיתי, כפי שיובהר להלן.

(א)

.122 מר בנימין פנחסוב הוא קרוב משפחתו של נאשם 1 ומפנה את נאשם 1 "אחין" (הקרבה המשפחה המדייקת היא שבאו של נאשם 1 הוא אחיה של אשתו של מר פנחסוב). בחקירותו במשטרת הבהיר המשיח מר פנחסוב שקיבל תלושים כזובים מנאשמת 3 וחזר וטعن כי עבר בסופר. ואולם, לאחר שלא הצליח לספק הסברים לנسبות עבודתו הנטענת, הודה מר פנחסוב כי הואאמין לא עבר בסופר. כשנשאל מדוע היה צריך את התלושים השיב מר פנחסוב: "אני כבר בידיים שלי הלשוני [על האחין]. אני היתי צריך את התלושים האלה כדי לא לשלם ביטוח לאומי. יש חוק שאם אתה לא עובד אתה צריך לשלם ומאייפה אני אשלם" (ת/33, שורה 106 ואילך). חשוב להציג, כי מר פנחסוב סיפר שקיבל את התלושים הכווצים **שירות מנאשם 1**, ואף הוסיף שגם בני משפחתו ידעו על כך (ת/33, שורה 117). לדבריו, הוא לא שילם לנאשם 1 עבור התלושים.

.123 עוד סיפר מר פנחסוב, כי הוא קיבל מנאשם 1 מכתב פיטורי מנאשמת 3 על מנת שיוכל לקבל דמי אבטלה (ת/33, שורה 128 ואילך). נגد מר פנחסוב אף הוגש כתב אישום בגין קבלת התלושים מנאשם 1 ובгинע הגשת התביעה הכווצת לדמי אבטלה, שבעקבותיה קיבל מהמל"ל 11,823 ₪ (ר' כתב האישום, ת/33ב). מר פנחסוב הודה בעבודות כתוב האישום האמור, הורשע ודינו נגזר (ר' גם בפרוטוקול, עמ' 76 שורה 15 ואילך).

.124 מר פנחסוב העיד בבית המשפט וטعن כי הוא אינו חוזר בו מהודאות בעבודות כתוב האישום שהוגש נגדו. למחרות זאת הוסיף מר פנחסוב וטعن כי בפועל כן עבר בסופר, הגם שסיג זאת לעבודה "**באופן חלקוי**" (בפרוטוקול, עמ' 76 שורה 19 ואילך). בהקשר זה, בחקירה הנגדית ביקש ב"כ הנאשמים ממר

פנחסוב לאשר "שבתקופות שלא עבדת לא קיבלת כסף, קיבלת תלוש אבל לא כסף" והוא השיב בחיוב (שם, עמ' 77 שורה 22). עם זאת, מר פנחסוב לא נחקר נגדית על גורסתו שלפיה הוא קיבל حق את התlossen הכוזבים והן את מכתב הפיטורי - שנועד לקבלת דמי אבטלה במרמה - ישירות מנאשם 1.

(ב) מר איגור גמרניק:

125. בחקירהו במשטרה, לאחר הכחשה ראשונית, הודה מר גמרניק כי הוא רכש תלושים כוזבים, לדבריו כדי לקבל דמי אבטלה לאחר שנאלץ להתפטר כשאמו חלה ועבירה טיפולים (ת/51, שורה 18 ואילך). את ההתנהלות ביןו לבין סרגיי תיאר מר גמרניק כלהלן: "**סרגיי היה מביא לי תלוש שכיר יחד עם הצ'ק ואני במקומם הייתי מחזיר לו את הכספי של הצ'ק ובונוס עד 300 ₪. את הצ'ק הייתה מפקיד בחשבון בנק שלי**" (שם, שורה 31 ואילך).

126. מר גמרניק סיפר על מנהל "**בוכרי**" שפגש בספר (ת/51, שורה 49), שאמר שהוא "**את**" של סרגיי. מר גמרניק לא שאל כי מדובר ב"**בן-דוד**" של סרגיי, אך לא זכר את מראה פניו (שם, שורה 54 ואילך). מר גמרניק נשאל אם אותו ידע שהוא רוכש תלושי שכיר פיקטיביים והשיב כלהלן:

אני זוכר שאני וסרגיי דיברנו על זה שאני אשלם לו עבור התlossen וסרגיי אמר לי שהזה לא יהיה הרבה. על התlossen הראשון אני שילמתי משאו כמו **600 ₪** וחשבתי שהזה על כל התlossen ואז התברר שהזה רק על תלוש אחד והיה לי ריב אותו וכדי להלחיץ את סרגיי אני מצאתי טלפון של הספר... אני התקשרתי לשם ודיברתי עם המנהל **ואמרתי שאני מגיע כי יש לי בעית עם סרגיי**, ובכך רציתי להלחיץ את סרגיי ובכל רציתי לבוא ולקחת את הכספי **ששילמתי בחזרה...** אני דיברתי עם המנהל **והוא דבר עם סרגיי והעביר לי את הטלפון וסרגיי הסכים שהוא דרש ממני יותר מדי כסף** ואחרי שנפגשנו שוב הוא החזיר לי סכום כלשהו שאני כבר לאזכיר אבל בפועל יצא **ששילמתי 300 ₪ עבור התlossen**" (ת/51 שורה 61 ואילך. ר' גם התיאור בשורה 39 ואילך).

127. בחקירהו הנגדית נשאל מר גמרניק על האירוע הב'ל וחזר ותיאר כיצד התקשר לספר, לאחר מכן הגיע למקום ודיבר עם המנהל, אשר מצדו התקשר לסרגיי. מר גמרניק שב וציין כי אינו זוכר כיצד נראתה אותו מנהל (בפרוטוקול, עמ' 193 שורה 23 ואילך).

(4) גרסאות התובעים - סיכום:

128. העולה מכל המקובץ הוא - בהסתמך על גרסאות התובעים והראיות התומכות בהן מצד אחד, ובಹסתמך על גורסתו של סרגיי, שעל מהימנותה עוד נרחיב בפרק ט' שלhlen - שהוכח לפניי כדבוי כי התובעים המנויים בנספח כתוב האישום, שנרשמו בדוחות נאשמת 3 כעובדיה, בפועל לא עבדו כלל אצלה, וזאת כמעט גב' אמיןוב וגב' רפאילוב. מכאן, שיש להפחית את הסכומים ששולםו מטעם נאשמת 3 לגב' אמיןוב (בסך כולל של 10,881 ₪) ולגב' רפאילוב (בסך כולל של 117,048 ₪), מהסכום הכלול הנקיוב בסעיף 7 לעובדות האישום השני.

129. באשר לטבות ההנאה שקיבלו התובעים מהמל"ל - בהתחשב בגדיר המחלוקת בין הצדדים במישור זה, כמו גם בראיות שנסקרו לעיל - המסקנה, במישור העובדתי, היא כלהלן:
לענין העירה של גריםה במרמה לממן גמליה - תובעת מס' 16 (נ"ק) קיבלה דמי אבטלה בסך

846 ל"נ, ותובעת מס' 21 (א"ש) קיבלה דמי לידה בסך של 13,067 ל"נ (דהיינו: בסך הכל שתי עבירות). גם שתי תובעות נוספות - תובעת מס' 12 (נ"ר) ותובעת מס' 13 (מ"נ) - הגיעו תביעות למיל"ל להבטחת הכנסה. ואולם, טובת ההנהה שהוכחה לפני בעניין היא קבלת "רכף ביטוח" ומכאן שלא הוכח כי התביעות שהן הגיעו - כאמור, להבטחת הכנסה - גרמו לקבלת גמלאה.

לענין העבירה של **סיווע לקבלת דבר במרמה** - תובעת מס' 2 (ח"א) קיבלה רצף ביטוחו בשווי 4,734 ל"נ; תובעת מס' 4 (א"ר) קיבלה רצף ביטוחו בשווי 11,448 ל"נ; תובעת מס' 5 (ט"ג) קיבלה רצף ביטוחו בשווי 4,271 ל"נ; תובעת מס' 8 (מ"ס) קיבלה רצף ביטוחו בשווי 5,310 ל"נ; תובעת מס' 9 (או"א) קיבלה רצף ביטוחו בשווי 6,618 ל"נ; תובעת מס' 12 (נ"ר) קיבלה רצף ביטוחו בשווי 1,987 ל"נ; ותובעת מס' 13 (מ"נ) קיבלה רצף ביטוחו בשווי 2,022 ל"נ (דהיינו: בסך הכל 7 עבירות. יותר, כי להיבטים המשפטיים הרלוונטיים לעבירה של סיווע לקבלת דבר במרמה נתייחס במסגרת הניתוח המשפטי בפרק ו'א).

בנוסף, הוכח בבית המשפט כי מעבר לתובעים היו רשומים אצל 3 שני עובדים פיקטיביים נוספים (מר פנחסוב ומר גמןיך). אמונה, כפי שהוסבר כבר לעיל, אין מקום בשלב זה להרשיע את הנאים לפיה עבדות שמעבר לכתב האישום ועל כן אין להרשיעם בביצוע עבירות בנוגע לשני העובדים הנ"ל. יחד עם זאת, יש בקשר כדי להוכיח כי בנאשםת 3 היו רשומים בסך הכל 21 עובדים פיקטיביים - דהיינו: 19 התובעים שהוכח שלא עבדו בסופר בצרוף למר פנחסוב ולמר גמןיך - ולכך עוד נתייחס בהמשך הדברים.

. ז. ראיות תביעה נוספות והשלכותיהן:

(1)

הרובד החשבוני:

131. כפי שצויין כבר בתחילת הדיון, ברובד החשבוני - הרלוונטי לנספח א' לכתב האישום - לא נתגלהה מחלוקת בין הצדדים לפניי. זאת, כמעט בהחלטה הנקדוטית של תובעת מס' 14 (מ"ק), שלגביה העלתה הגנה הסתייגות בהתייחס לסכומים שננקבו בנספח א' (ר' בסעיף 666 ואילך לסיכומיה). על רקע זה - ובעקבות הערת בית המשפט בהחלטה מיום 27.8.18 - במסגרת השלמת הסיכומים בעל-פה הודיעה ב"כ המאשימה כי ערכה בדיקה חוזרת של כל התלושים שהוזכו ל-מ"ק, אשר צורפו לנסכים לאחרת מהודעות נאשם 1 (ת/7). בעקבותיה בדיקה זו ביקשה ב"כ המאשימה להפחית את הסכם, שננקב בנספח א' בהתייחס ל-מ"ק, לסכום כולל של 119,201 ל"נ (בפרוטוקול, עמ' 565 שורה 6 ואילך).

משמעות הדברים היא, אם כן, שאין מחלוקת כי בתקופה הרלוונטית לכתב האישום נאשםת 3 רשמה את כל התובעים כעובדיה, דיווחה שישלים להם משכורות בסכומים הננקבים בנספח א' לכתב האישום (למעט תיקון הנ"ל בהתייחס ל-מ"ק) וניכתה סכומים אלה כהוצאות במסגרת הדיווחים אותם העבירה לפקיד השומה באמצעות אמצעות נאשימים 1-2.

132. יחד עם זאת ראוי להציג, כי בעניין העובדות הנוגעות לרובד החשבוני, לרבות בכל הקשור לדיווחים לפקיד השומה באמצעות אמצעות נאשימים 1-2, אין אנו חיים מפני הסכומות הנאשימים גרידא. זאת, משום שהעובדות הנוגעות לרובד זה נשענות גם על מוצגים רבים שהוגשו - לרבות התלושים הקזובים שצורפו להודעות הנאשימים ולהודעות התובעים - וגם על עדויות עובדי משרד רואי-החשבון של נאשמת

3 (רו"ח שמואל זלאיט ובניו, ר"ח שאל זלאיט, וכן יועץ מס העובד במשרד, מר אלכסנדר שפי. ר' העדויות בפרוטוקול, החל בעמ' 159).

.133. במסגרת עדויות עובדי משרד רואי-החשבון הוגש המסמכים החשבונאים הנדרשים: באמצעות ר"ח שמואל זלאיט הוגש הדוחות על הכנסות, שאוותם הגישה נאשمت 3 לפקיד השומה באربע שנים המס הרלוואנטיות, דהיינו: בשנים 2008 עד 2011 (סומנו ת/139 עד ת/142), ובאמצעות מר שפי - הוגש מסמכים רלוואנטיים נוספים (הקלסרים שטומנו ת/168 עד ת/170). בנוסף, ר"ח שאל זלאיט - בנו של ר"ח שמואל זלאיט ומישער את דוחותיה של נאשمت 3 - ציין בעדותו מפורשת כי הוא ערך את הדוחות על יסוד הנתונים שהעבירו לו מנהלי נאשمت 3, דהיינו: נאשימים 1-2 (בפרוטוקול, עמ' 165 שורה 20 ואילך).

.134. ב"כ הנאשימים חקר נגדית את ר"ח שמואל זלאיט על טענת ההגנה שלפיה גם אם התובעים לא קיבלו שכר - משום שהחזירו אותו בזמןן לסרגי או באמצעותו - עדין הדיווח אודזות הוצאות נאשمت 3 עבור תשלום המשכורות היה נכון משום שלנאשمت 3 באמת גרמו הוצאות. מדובר אמן בטענה נורמטיבית באופיה, כך שספק רב הוא אם יש מקום לחקירה עדימ לגביה, אך מכל מקום ר"ח זלאיט ענה את התשובה הבורורה והמתבקשת מآلיה, שלפיה אסור לדוח על משכורות לעובדים פיקטיביים גם אם קיימים אחרים מקבלים את הכספיים המדויקים כמשכורות לעובדים פיקטיביים (בפרוטוקול, עמ' 162 שורה 32 ואילך).

.135. המסקנה המתבקשת מכל האמור עד כאן היא כי הוכח לפני - בהתחשב בהשמטה גב' אמיןוב ובג' רפאלוב מרשותה התובעים ובתיקו שנדרש בעניינה של מ"ק - **שהסכום שدواו על-ידי נאשمت 3 הוצאות שכר פיקטיביות, בשנות המס 2008 עד 2011, עומד על סך כולל של 1,983,507 נ.**

(2)

.136. במסגרת חקירת המשטרה נחקרו מספר עובדים "אמיתיים", דהיינו: עובדים שאין מחלה כת' הם אמינים עבדו בפועל בסופר. מספר עובדים כאלה העידו לפני (גב' אלמס מנשרוב; מר אשר רפאל; גב' ולנטינה חייבטו-רפאלוב; גב' נטליה גרצנשטיין) וכן הוגש בהסכמה הודיעות של עובדים נוספים (מר חסן מ חג'נה, ההודעה ת/58; מר רפאל דיזוב, ההודעה ת/71; מר פיני קמחוי, ההודעה ת/59; ומר אילן שקרגי', ההודעה ת/57. לעניין ההסכםות ר' בפרוטוקול, עמ' 101 שורה 9, עמ' 102 שורה 19 ואילך).

.137. מטע הדברים, גרסאותיהם של עובדים אלה - שאין טענה כי היו שותפים למשיעי הנאשימים בדרך כללם בעלות רלוואנטיות חלקיים לענייננו ולהן נתמקד רק בהיבטיה הרלוואנטיים. ראוי לציין כי, ככל, העובדים תמכו בגרסתו של סרגיי הן בעניין העובדים פיקטיביים (בכך שהכחישו היכרות עםם) והן בכך ששללו תיאור של סרגיי כמנהל בסופר.

.138. מר אשר רפאל הוא אחיו של נאשם 1 (להלן - אשר). בשל מחלתו עבד אשר בסופר בעבודה לא-פיקית בלבד, בעיקר בכל הקשור לבדיקה החשבונות ולתמחור מוצרים. לפי גרסתו, האחראים עליו היו אחיו, נאשם 1, ושוטפו של אחיו, דהיינו נאשם 2 (ר' בהודעתו ת/29, עמ' 1 שורה 3 ואילך; כאשר לתפקידו בסופר ר' גם בפרוטוקול, עמ' 183 שורה 12 ואילך). ראוי לציין, כי במקום אחד ציין אשר, בהתייחס לתפקידו בסופר: "**ברשמי זה רק בדיקת חשבוניות, בלי רשמי זה לשבת לראות**

במציאות, לענות על טלפונים, לענות ללקחות" (ת/32, שורה 75). באשר למשמעות סיפור אשר: "אני מקבל 1,500 שקל בגיןת ביד, נקי, בז'ק, **ואח שליל נתן לי מזון - מצרכים מהמכולת - בשווי 1,000 ₪ בחודש"** (ת/31, שורה 57 ואילך).

.139. נכון גרסת נאשם 1 - כפי שתפורט בהמשך - ראוי לציין כי בחקירה המשטרה נשאל אשר באופן ספציפי מה היה תפקידו של סרגיי בסופר, ולכך השיב: "**הוא לא עובד בסופר, הוא לא עובד בכלל. הוא בא אלינו לבקר פעם בשבוע ואנחנו אוכלים צהרים ביחד**" (ת/30, שורה 176). בחקירה הנגדית טען אשר כי קשה לו לדבר בעניין סרגיי בשל הקרבה המשפחתית ההדוקה ביניהם, אך עם זאת שינה את גרסתו הנ"ל במשטרת במובן זה שאישר, לשאלת ב"כ הנאים, כי סרגיי הbiaן חלק מהעובדים בסופר. בהמשך הדברים אף הוסיף אשר וטען, כי הוא לא הרחיק בחקירה המשטרה בעניינו של סרגיי משום שרצה "**להרחיק אותו מכל העניין**" - גם שלא הביר מודיע היה צריך להרחיק את סרגיי מחקירה המשטרה (בפרוטוקול, עמ' 183 שורה 26).

.140. העובדותגב' ח'יבטוב-רפайлוב ובג' גרצנשטיין, שאוותן ביקש ב"כ הנאים לחקור, ציינו שתיהן כי ראו שסרגיי הגיע מדי פעם לסופר, אך לא יכולו לומר אם עבד בסופר או מה היה תפקידו.גב' ח'יבטוב-רפайлוב ציינה כי כשהגיעה לסופר דיברה עם אשר, שהיה להבנה אחד המנהלים, ומסרה כי היא יודעת שנאים 1-2 הם "**שופטים**" (ת/62, שורה 26 ואילך). בבית המשפט העידה כי סרגיי "**היה בא לפעם**" לסופר אך אינה יודעת מה היה תפקידו (בפרוטוקול, עמ' 185 שורה 25 ואילך).

.141.גב' גרצנשטיין מסרה, בהודעתה במשטרת, כי להבנהה הבעלים של הסופר היו נאים 1 ואחיו אשר, ובאשר לנאים 2 "**אני לא יודעת אם הוא גם בעלים. הוא היה מסתובב בסופר בודק מסתכל**" (ת/81, שורה 4 ואילך).גב' גרצנשטיין מסרה כי לא ראתה שסרגיי עבד בסופר והוסיפה: "**הוא היה בא שותה קפה והולך. היה אומר שלום, מה נשמע. בן אדם נעים מאוד**" (ת/81, שורה 17 ואילך). בבית המשפט הטיח ב"כ הנאים בגב' גרצנשטיין כי מדברי סרגיי עולה שהוא זה שהביא אותה לעבודה בסופר, אך כך היא השיבה: "**הוא אמר שיש עבודה, אני חיפשתי עבודה. זה לא שהוא לוקח אותי**" (בפרוטוקול, עמ' 201 שורה 28).

.142. כאמור, הוגשו גם מספר הודעות של עובדים נוספים. מבין הודעות אלה יש לציין את הודעתו של מר דיזוב, שעבד בזמןו בסופר במשך קרוב לשנתיים. מר דיזוב סיפר כי נאים 1 קיבל אותו לעבודה והוא שולナשם 1 יש שותף נוסף, תוך שנתקב בשמו הפרט של נאים 2. מר דיזוב הוסיף עוד, לעניין עבודתו בסופר, כי "**פעם מיקי ופעם ארטור אמרו לי מה לעשות**" (ת/71, עמ' 2 שורה 2 ואילך).

.143.לבסוף יש להתייחס לעניינה של גב' אלמס מנשרוב - שאון מחלוקת כי היא עבדה בקבציה שבסתופר עד לפיטוריה - שכן יש בו כדי ללמד לא מעט על דרך ניהולו של הסופר על-ידי נאים 1-2. באשר לסרגיי מסרה גב' מנשרוב: "**אני מכירה אותו הוא מהמשפחה של מיקי, הוא היה בא לסופר לפעם והייתי רואה אותו שם. היה יושב ומדבר עם מיקי וארטור במשרד שבתון החנותות...**" (ת/27, שורה 48 ואילך), ובאשר לפיטוריה סיפרה: "**מיקי פיטר אותו כי ארטור אמר שאין לו קחת 200 גרם בשר לחתוכים**" (שם, שורה 10).

.144. על גרסתה בעניין עלית פיטוריה חזקה גב' מנשרוב גם בחקירה הנגדית לפני (בפרוטוקול, עמ' 105 שורה 15) ויש לציין כי על-אף שבג' מנשרוב נחקרה על תחשותיה הקשות כלפי נאים 1-2 בעקבות פיטוריה - כשלדרכה אף לא קיבל פיצויי פיטורין - גרסתה בעניין פיטוריה לא הועמדה

לմבחן. יתר על כן, סיפורה של גב' מנשורב אודות פיטוריה נתמך במידה משמעותית בגרסאות נאשימים 1-2, אשר כפי שנראה בהמשך אשרו שהיא נצפתה בצלמות מכינהبشر לתקיק. סיפור זה מלמד אפוא על סגנון ניהול הדוק של נאשימים 1-2, אשר עקבו בקפדנות אחר התנהגותם עובדייהם, לרבות באמצעות מצלמות, עד כדי אבחנה בעניין פוטו-יחסית של הכנסתהبشر לתקיק.

(3) עדויות החוקרים בהקשר לטענות ההגנה להגנה מן הצדקה:

.145. כזכור, עוד בשלב הראשון של הטענות המקדימות העלתה ההגנה טענה להגנה מן הצדקה, שהלכה למעשה כללה שלוש טענות נפרדות: (א) טענה בגין משלוח ההודעה לנאים בדבר סגירת תיקי החקירה נגדם ביחס ל-14 טובעים; (ב) טענה לאכיפה בררנית בשל הימנעות מחקירת חברות נוספות; (ג) טענה לאכיפה בררנית בשל השופטים ידעו כי פועלו באופן דומה של מכירת תלושי שכר כזבים; ו-(ה) טענה לאכיפה בררנית בשל אי-נקיטת הליכים נגד התובעים, הגם שלשית ההגנה הם המבצעים העיקריים של מעשי המרמה והנהנים העיקריים מהם. שלוש הטענות נדחו בהחלטה הראשונה בטענות המקדימות, אם כי כב' השופטת מרגולין הותירה פתח צר להגנה להביא ראיות בהקשר לטענה השנייה (ר' בפסקה 16 דלעיל ואילך).

.146. ב"כ הנאים הרחיב מאד פתח צר זה - גם לעירicht חקירות נגידות מקיפות לחוקרים מכל שלושת גופי החקירה שהשתתפו בצח"מ (המשטרה, המל"ל ומס הכנסה), גם לדימון חוקרים ושותרים נוספים במסגרת פרשת ההגנה, אף לעירicht חקירות ולהבאת ראיות בעניין הטענה הראשונה הנ"ל (ולא רק בקשר לטענה השנייה). ב"כ המשימה לא התngaלה להרחבה זו של ההגנה - ובדין - שכן כאשר החלטה בטענה מקדמית אינה משפטית גרידא, ההגנה רשאית להביא ראיות, אותן מطبع הדברים לא ניתן להביא בשלב המקדמי, בהקשר לאוთה הטענה. דא עקא, שבסתפו של יום ולאחר שימוש כל הראיות הרלוונטיות - לא זו בלבד שלא הונחה לפני תשתיית ראייתית הולמת לביסוס הטענות, אלא שהטענות הסתרו כתלויות על בלימה ללא עיגון ראייתי כלשהו. את דיננו נתחיל דוקא בטענה השנייה, משום שעיקר חקירות ההגנה התמקדו בטענה זו.

(א) טענת ההגנה לאכיפה בררנית בשל הימנעות מחקירת חברות נוספות, שהחוקרים ידעו כי פועלו באופן דומה של מכירת תלושי שכר כזבים:

.147. בהקשר זה טענת ההגנה היא שחוקרי הצח"מ ידעו כי סרגי מכיר בעבר תלושי שכר כזבים גם של פורד מערכות וגם של חברת בניר, אך למורת זאת הם התעלמו ממודיע מהמידע תוך נקיית אכיפה בררנית ופסולה נגד הנאים (ר' בסעיף 715 ואילך לסייעי ההגנה).

.148. "יאמר אפוא מיד, כי לטענה המתיחסת לחברת בניר אין בסיס ראוי כלשהו. כאמור, סרגי הכחיש כי מכיר תלושים כזבים של חברת בניר (ר' בפסקה 39 דלעיל). בנוסף, אין כל ראייה אחרת הקושרת פוזיטיבית את סרגי למכירת תלושים כזבים של חברת בניר, לרבות בגרסאות אחרות טובעים בודדים שרכשו תלושים של חברת בניר, ובוודאי שאין כל ראייה שהחוקרים חשבו בסרגי בנסיבות כאלה (ר' גם בדברי ב"כ הנאים במסגרת הסיכון בעל-פה, בפרוטוקול, עמ' 573 שורה 12 ואילך). מילא ברור, כי לטענת ההגנה שלפי הצח"מ התעלם מודיעע בעניינה של חברת בניר ונמנע-ככיבול מחקור לגביו אין כל יסוד; ואף זימונה של מנהלת חברת בניר עדת הגנה לא הוועילה להגנה כלל בהקשר זה (שם, בעמ' 494 ואילך).

לבדיל מעניינה של חברת בניר, עניינה של פורד מערכות הוא שונה משום שסרגי מסר אכן מסר לחוקרו כי הוא מכר תלויש שכר כוזבים של פורד מערכות, וגורסתו זו אף נתמכה בಗרסאות התובעים הרלוונטיים. ברור אם כן, כי בפני חוקר הצח"מ היו חומרិי חקירה המבוססים חד למכירת תלויש שכר כוזבים של פורד מערכות ונשאלת השאלה מדוע הם לא חקרו גורמי הנהלה של פורד מערכות בקשר לחשד זה. כאמור, בהחלטה הראשונה בטענות המקדמיות דחתה כב' השופטת מרגולין את טענת ההגנה כי מדובר בהתעלמות מודעת ופסולה של הצח"מ והם שהותירה להגנה פתח להבאת ראיות בעניין ציינה כי: "**דמותו לא כואורה כי מדובר באכיפה חלקית הנובעת מאיוצי כוח אדם וחקירה ומשיקולים עניינים ולא מטעמים זרים ופסולים שיש להם נפקות במישור ההגנה מן הצדך בשל אכיפה בררנית**" (ר' בפסקה 15 דלעיל).

.150 ב"כ הנאשמים חקר בהרחבה את חוקריו המאשימה השונים בקשר לטענותיו אודות הימנעות מחקירה של פורד מערכות והתעלמות מהחשדות בקשר לחברה זו. מתוך עדויות חוקרים אלה יש לציין במיוחד את עדויות חוקר המשטרה פקד הרנס ורפ"ק חקק (ראש הצח"מ), את עדויות חוקר המיל"ל מר אמנון קסורלה (מנהל יחידת ההונאה של מוחז מרכז במיל"ל) ומר בצ'וב (ששהה בחו"ל ובסופו של דבר זומן כעד הגנה), ואת עדות מר דוד ברזין, ראש צוות החוקרים במס הכנסה. דא ע�א, להוותם של הנאשמים, שמדוברות החוקרים הבכירים הנ"ל עלתה התנהלות סבירה של הצח"מ, אם לא לעמלה מכך, כללה:

ראשית, הצח"מ היה מודיעيط בעניין פורד מערכות, לא התעלם ממנו ולא העלים עין מחשדות לעבירות לחברה זו (עדויות פקד הרנס, בפרוטוקול עמ' 299 שורה 16 ואילך, רפ"ק חקק, עמ' 328 שורה 19 ואילך, מר ברזין, עמ' 320 שורה 4 ואילך). מר קסורלה אף הוסיף, כי שנה עבר לחקירה הצח"מ ניסו חוקר מיל"ל ומס הכנסה להגיע לפורד מערכות במסגרת חקירה אחרת, אך הדבר לא הסתייע (שם, עמ' 271 שורה 12 ואילך).

שנית, החשד לגבי פורד מערכות היה לגבי עבירות שנעברו בעבר, זמן רב לפני פתיחת החקירה דנא, ובאופן טבעי הctr הctr העבירות אותן הוא חקר: "**פורד היה היסטורייה**" לדברי פקד הרנס, שגם הוסיף בהמשך: "**שאתה מבצע חקירה זה מה שמתבצע כרגע אתה יכול למנוע אותו.** מה שבוצע בעבר, אתה יכול לחקור עוד אלף אנשים, המשטרה לא תעמוד בזזה" (בפרוטוקול עמ' 298 שורה 12; עמ' 303 שורה 10). דברים דומים גם אמרה רפ"ק חקק, שציינה כי לא רק "**טריות**" העבירות בנאשمت 3 אלא גם היקפן הגדל יותר היטו את הקפ' לעבר ההתקומות בנאשימים שלפני (בפרוטוקול, עמ' 326 שורה 24 ואילך).

שלישית, שיקולי כוח אדם אף הם הביאו את הctr הctr את החקירה ולהתרפרש לכיוונים נוספים, בפרט נוכח המשאים הרבים שנדרשו לצורך הרחבה כזו ולא היו מצויים בידי הctr הctr. היטיב להסביר זאת מר ברזין באומרו: "**פורד מערכות עם היקפים שיש לה, מצריכות תפיסת חומר, סימון מוצגים, 1001 דברים נוספים שמחינתה כח אדם אינו כמו כניסה ערוץ[ך] לך**" (בפרוטוקול, עמ' 318 שורה 28 ואילך).

רביעית - ואולי בעיקר - בשל הנסיבות השונות מהותית בין עניינה של נאשمت 3 לבין עניינה של פורד מערכות, לא היה במידע שמסר סרגי כדי **לבסס חשד נגד מנהלים** בford מערכות וממילא לא היה בו כדי **להסביר לפתח בחקירה נגדם**. במה דברים אמרו. כפי שהסביר היטיב מר קסורלה, נאשمت 3 ניהלה סופר אחד בלבד, בו עבדו כל עובדייה, ואילו פורד מערכות הייתה חברה ענקית, שבה

סרגי היה אחראי על צוות עצמאי בسطح, כאשר לא הייתה בפני החוקרים ראייה לכך שהמmonoים על סרגי ידעו על תלושים כזבאים שהוא מכיר.

לכן, גם מעבר להבדלים המהותיים בגרסת סרגי עצמו בפני החברות לשתי החברות - כאשר סרגי הפליל ושירות את נאשימים 1-2 בקבלת הכספיים שהחזירו התובעים, להבדיל מגרסתו בהתייחס לפורד מערכות, שם סiffer כי נטל את הכספיים לעצמו - מר כסורה הבahir כי בתנאים שהיו לפניו "אני לא אפתח בחקירה **כיוון שהחקירה שלי תוביל לשום מקום.**" (פורד מערכות - ש.א.) **זה חברה ענקית והסיכוי שהוא יגיע למצב שאינו אוכיח שימושה למעלה ידע גם אם הוא ידע, שואף לאפס**" (בפרוטוקול, עמ' 276 שורה 2 ואילך).

(ב) טענת ההגנה בגין משלוח ההודעה לנאים בדבר סגירת תיק החקירה נגדם ביחס ל-14 תובעים:

151. טענת ההגנה בהקשר זה היא, כי בעובדה שלאחר הגשת כתב האישום נשלחו לנאים הודעות בדבר סגירת תיק החקירה נגדם ביחס ל-14 תובעים יש כדי לגבות לנאים הגנה מן הצדק ולהשתיק את המאשימה מהאשים בהםים לتوجيهים הנ"ל. לצורך, בהחלטה הראשונה בטענות המקדימות דחפה כב' השופט מרגולין טענה זו, מהטעמים שפירטה (ר' בפסקה 15 דלעיל), אך ההגנה בכל זאת עמדה על חקירות והבאת ראיות לגבי הטענה ובסיומה היא חוזרת עליה (ר' בסעיף 152 ואילך לסייעי ההגנה).

ואולם, גם לגבי טענה זו הבאת הראיות לא העילה להגנה ואף ההיפך הוא הנכון. אם בשלב הטענות המקדימות כל שעמד בפני בית המשפט הוא טענת ב"כ המאשימה כי מדובר ב"טעות טכנית" גרידא, הרי שלאחר שמיית הראיות נעלמה מכל ספק כי אכן דבר בטעות זה, שאף מקורה הובהר. כפי שהסבירה בעדותה גב' רוויית כאביה - הרשות של יחידת המשטרה הראלואנטית - הטיפול המשפטי בפרשנה דנא פועל בין שני גורמי תביעה שונים: התביעה המשפטית, שטיפלה בעניינים של התובעים; והפרקליטות, שטיפלה בעניינים של הנאים וסרגי. במצב דברים זה, כשהחזירו התביעות לגבי כאביה את תיק החקירה של אותם תובעים, שלגביהם הוחלט לא להגיש כתב אישום, היא ביצעה סגירה של התקאים נגד כל המעורבים מבלי להבחן בכך שהטיפול בעניין הנאים שלפני הועבר לפרקליטות. זה היה מקור הטעות ומיד כשהתוצאות נתרברה נשלחו מכתבם לנאים, המודיעים להם על הטעות שנפלה ועל תיקונה (בפרוטוקול, עמ' 358 שורה 18 ואילך; עמ' 363 שורה 19 ואילך).

153. ב"כ הנאים חקר את גב' כאביה בקשר לכך שתיקים של שלושה תובעים נסגרו על-ידי גב' דורית פרקש והיא אישרה שהדבר אפשרי שכן הן עובדות ייחודי ומציאות את אותן פעולות (בפרוטוקול, עמ' 363 שורה 13). לא נתקקרה אףו דעתו של ב"כ הנאים עד שהזמן לעדות, במסגרת פרשת ההגנה, גם את גב' פרקש ואף את מר רונן סהר, ששימש בזמןו כאחראי על משרד הרישום בו עבדו השתים. ואולם, עדויות נוספות אלה לא הוסיפו דבר (שם, עמ' 478 ואילך).

הנה כי כן, הוכח לפני פוזטיבית כי משלוח ההודעות לנאים על סגירת התקאים הנ"ל נבע מטעות טכנית גרידא, שתוקנה לאחר מכן, ומילא התשתיות העובדתית לטענות ההגנה בהקשר זה נשמטה לחלוון.

גראות הנאים:

154. לכל אורך החקירה והמשפט כפרו הנאים בבחירה העברות, שבהן הם הוחשו ולאחר מכן

הואשמו, תוך הכחשת היכרות עם רוב רובם של התובעים. עם זאת, גם שבתחלת החקירה עמדת הנאשמים הייתה שכל אינם יודעים במאם דבריהם, בסופו של יומם גרסתם בבית המשפט לא הייתה הכחשת מעשי של סרגיי - או עובדת רישוםם של עובדים פיקטיביים אצל נאשמת 3 - אלא גלגול האחוריות לפתחו של סרגיי תוך טענה שהם "לא ידעו" על מעשי.

.155. אגב כך הקטינו מאוד נאשימים 1-2, עם התקדמות החקירה והמשפט, את תיאור תפקידיהם בניהול הספר. אם בתחילת עלה מגרסתיהם רושם של ניהול הדוק על-ידם, בהמשך הדברים הגיעו נאשימים 1-2 עד כדי טענה שהספר "**מתנהל בלבד**" או "**מתנהל עצמו**" (במקום אחד בחקרתו במשטרת נאשם 2 אף הגידול וטען: "**שלוש שנים אחרונות אנחנו כהה, כל אחד עשה מה ב... שלו**" - ר' ת/16א, עמ' 38 שורה 33).

הבחינה להן של גרסאות הנאשמים תתמקד אפוא בשאלת תפקידיהם בניהול נאשمت 3 והספר, יחסיהם עם סרגיי וכמוון היבטי מחיינות.

(1)

.156. במסגרת החקירה נגבו מנאשימים 1 ו-2 מספר הודעות, כמעט כולם לאחר מועד תחילת החקירה הגלוייה, דהיינו: יום 5.10.11 ("יום הפרוץ" בפי החוקרים). עם זאת, מנאשימים 1-2 נגבהה גם הودעה אחת על-ידי חוקרי מל"ל עוד לפני יום הפרוץ.

.157. ביום הפרוץ נערכ בספר חיפוש על-פי צו חיפוש (ר' הצ'ו ת/91 ודוח' ח' החיפוש ת/104, ת/104א ות/104ב). במהלך החיפוש נמצאו ונתפסו יומנים, שאוטם ניהל נאשם 2 בכתב ידו ושבהם ערך רישום יומיומי של כל השיקום שיצאו מהמעסיק (הយמנים יכוו להן, לשם קיצור, יומן השיקום של נאשם 2). נאשימים 1 ו-2 נתבקשו להתייחס ליוםן השיקום בחקרותיהם ולהן נבחן גם את התיחסויות אלה.

(א)

.158. הודיעו הראשונה של נאשם 1 נגבהה כאמור על-ידי חוקרי מל"ל עוד לפני יום הפרוץ (ר' ת/1 מיום 7.8.11). לאחר שהוחש בנסיבות נתוניים כזובים למל"ל וסיעע לאחרים לקבל גמלאות במ谋מה, השיב נאשם 1: "**לא ידוע במה מדובר**" (ת/1, שורה 13). את תפקידו בספר הגדר נאשם 1 כלהלן:

אני מתעסק עם סוכנים וספקים. כל מה שקשר לעובדים זה אני. רק אם אני לא נמצא אז ארטור (הכוונה לנאשם 2 - ש.א.) מטפל בעובדים...

אני אומר לעובדים מה לעשות, מה לא לעשות. אני קובע מה כל עובד יעשה בספר. בדרך כלל אני מקבל עובדים לעבודה. אני וארטור חילקנו כך שאני אטפל בעובדים. בכל מקרה האישור לקבל עבודה זה אישור שלי (ת/1, שורה 18 ואילך).

.159. נאשם 1 תיאר את שעות עבודתו כ"24 שעות" והוסיף: "אני משתמש כל יום להגיע בספר. אין לי שעות קבועות. בנסיבות ש吁ים או שיש לנו נמצאת אני נושא בספר כל יום" (ת/1, שורה 32). באשר למספר העובדים בספר טען נאשם 1 כי מדובר "**בסביבות 40 איש**" (שם, שורה 35), וגם שכשנתבקש לפרט דבר באופן קונקרטי על העובדים במספר קטן בהרבה. נאשם 1 נשאל מי מבני

משפחתו עבד או עבד בסופר והшиб כי מדובר רק באחיו (אשר), אשטו (גב' רפайлוב) וכן בתה (ת/1, שורה 84 ואילך).

.160. כשנשאל נאשם 1 הicon נמצא סידור העבודה של עובדי הסופר הוא טען **ש"הכל אצלי בראש"** (ת/1, שורה 110). עוד הסביר נאשם 1, כי עובדי הסופר מקבלים את שכרם בשיקום וכשנשאל מני נתן את השיקום לעובדים השיב: **"ארטורו נותן לעובדים או אשר או אני"** (שם, שורה 162). את תפקידיו של נאשם 2 תיאר נאשם 1 כלהלן: **"הוא גם כמוי מנכ"ל. צ'קים של ספקים וחשבוניות הוא עושה. כל מה שקשר לניהול של הנירית הוא עושה"** (שם, שורה 192 ואילך).

.161. הודעתו השנייה של נאשם 1 נגבהה במשטרה, ביום הפרוץ (ת/2 מיום 11.10.5). בהודעה זו נשאל נאשם 1 אודות סרגיי והשיב כלהלן:

ש. **מי זה סרגיי?**

ת. **יש לי בן דוד סרגיי.**

ש. **מה שם המשפחה שלו?**

ת. **אמיןוב.**

ש. **האם לסרגי יש קשר לעסק או לעובדים שלך?**

ת. **לא** (ת/2, שורה 90 ואילך).

.162. עם זאת, בהמשך החקירה שינה נאשם 1 מעט את טעמו:

ש. **האם בן הדוד שלך סרגיי נתן לך שמות של נשים שתוציאו עבורן בסופרמרקטים
שלך תלושי משכורת פיקטיביים כדי הם יעבדו בסופרמרקטים?**

ת. **לא אולי שלח עובדות שאולי עבדו בפועל. שאלתי אותו אם יש לו עובדות כי
היית צריך עובדים** (ת/2, שורה 168 ואילך).

.163. נאשם 1 נתקUSH לפרט את שמות העובדים בעסק והתייחס, בין השאר, לאביו של נאשם 2 ולאחיו אשר (ת/2, שורה 137 ואילך). כשנשאל נאשם 1 אם לסרגי יש גישה לתלושי שכר ולשיקום של העובדים, או אם יש העובדים שמקבלים תלושי שכר ושיקום מסרגיי, הוא השיב בשלילה גמורה (ת/2, שורה 221 ואילך). בהמשך, כשנשאל אם יש אפשרות שאישה הרשמה כעובדת הסופר תאמר שלא עבדה בפועל, השיב נאשם 1: **"לא קיים מצב זהה. אוליஇזע עובדת אחת שפיטרתי אותה והיא רוצה לעשות לי דוקא"** (ת/2, שורה 233), הגם שלא ידע לנוקוב בשמה של אותה עובדת שתיאר.

.164. בהמשך החקירה נגבו מנאשם 1 עוד מספר הודעות (ר' ההודעות ת/3 עד ת/11). בהודעה ת/4 מסר נאשם 1, כשנשאל אם סרגיי מגיע אליו לעסוק, כי: **"הוא בן דוד שלי ובא לבקר. הוא ישב בממשרד שלי רק איתני..."** ובהמשך **"אנחנו שותים יחד קפה"** (ת/4, שורה 58 ואילך). נאשם 1 נשאל על עובדת בשם **"אולגה"** וציין את שם משפחתה (שם, שורה 166). כשהוודה בנאשם 1 ש-או"א (תובעת מס' 9) מעולם לא הייתה בסופר ופשט קנטה את התלויסים, הוא השיב: **"אין לי מה להגין"**

(שם, שורה 173).

בהתודעה ת/5 נשאל נאשם 1 אם סרג'י נתן לו או פעם כסף מזומנים והשיב: "**אולי נתן לי משהו שהלווייתי לו**" (ת/5, שורה 82). באותה חקירה נשאל נאשם 1 שאלות רבות על כוח האדם בסופר, שהוא היה אמור לטפל בו, והשיב שאין יודע. כשנשאל כיצד זה המצב השיב נאשם 1: "**אני לא עשית את העבודה כמו שצריך**" (ת/5, שורה 205). יוטעם, כי במהלך חקירות נוספות נשאל נאשם 1 באופן ספציפי על שמות רבים של עובדים פיקטיביים וחזר והשיב שאין יודע או שאין לו מושג. כך, בהתודעה ת/7, שנאמר לנאשם 1 ש-או"א (תובעת מס' 9) מסרה שמדובר לא עבודה בסופר, הוא ענה: "**לא יודע למה היא אומרת לך**" (ת/7, שורה 18).

בהתודעה ת/8 הוצגו לנאשם 1 שיש תמונות, שמתוכן Ziיה שתיים וביהם תמונהו של מר בנימין פנחסוב, והואוסיף: "**בנימין עבד בתור שומר בסופר אני חשוב אבל אני בטוח שהוא עבד אבל אני לא זכר איפה**" (ת/8, שורה 135 ואילך). כשהו שוחרר נאשם 1 שמחומר החקירה עולה כי אף אחד מהאנשים שבתמונהו לא עבד בסופר הוא ענה: "**בסדר, מה שתגיד**" (ת/8, שורה 148). לשאלת אם יש בסופר שומר השיב נאשם 1: "**בזמן האחרון לא**". יוטעם, כי בשלב מאוחר יותר טען לנאשם 1 שפיטר את מר פנחסוב "**כי אין לי צורך בשומר**" (ת/9, שורה 247).

בהתודעה ת/9 נשאל נאשם 1 "**מי אחראי על העובדים בסופר אלף**" ועל כך השיב: **בדרכך אני. אני אמרו להיות אחראי אבל כאשר אני לא נמצא העסוק מתנהל בלבד** (ת/9, שורה 26).

בהמשך אותה התודעה הוצגו לפני נאשם 1 דפים מຕוך יומן השיקום של נאשם 2, והוא הסביר כי אלה "**יומניהם של ארטור השותף שלי והוא רושם את השיקום שהיו צריכים לרדת מהחברה**" (ת/9, שורה 381). נאשם 1 הודה כי הוא מכיר את היומן, אך גלגל את האחריות לרישומים בו לפתחו של נאשם 2, באומרו: "**אני מכיר את היומן... אבל רק ארטור היה מתעסק עם זה**" (שם, שורה 386). עוד יש לציין, כי במהלך הוטח בנאשם 1 - וכoch טענותו של סרג'י נמצאה על תלוש השכר של העובדים בסופר - שטביעת אצבעו של סרג'י נמצאה על תלוש שכר של אר' (תובעת מס' 4). לכך השיב נאשם 1: "**אולי סרג'י היה אצלנו ושתה קפה ונגע בתלוishi השכר**" (ת/9, שורה 393).

בהתודעה ת/10 (ימים 21.12.11) טען נאשם 1 כי "**בעקבות החקירה החלהנו שארטור יטפל בעובדים. מחליפים את כל העובדים**" (ת/10, שורה 9), גם שבאותה נ시מה טען שהתקיף ידו של נאשם 1 לא השתנה ו"**אני מתעסק עם הכל**" (שם, שורה 14). נאשם 1 עומת עם העבודה שבחודש אוקטובר באותה השנה (2011) דיווחה נאשנת 3 למיל"ל רק על 21 עובדים (בתוספת 3 עובדים תושבי חוץ), בעוד שבחודש יולי שלפניו היא דיווחה על 40 עובדים, ונתבקש להסביר להיכן נעלמו" 16 עובדים. לכך הגיב נאשם 1 באומרו: "**פיטרנו הרבה עובדים בכלל החקירה**" (ת/10, שורה 43. ר' גם ת/11, שורה 62). בהמשך טען שאין זוכר מי פוטר וכשנשאל איך פוטרו העובדים השיב: "**לא יודע**" (ת/10, שורה 54).

(ב)

גרסת נאשם 2 במהלך חקירת המשטרה:

הודעתו הראשונה של נאשם 2 נגבהה על-ידי חוקרי מל"ל, אשר הגיעו לסופר מספר חודשים לפני יום הפירוץ (התודעה ת/12 יום 21.6.11). מדובר ב"עדות פתוחה", שלא באזהרה, שנגבהה כאמור

בעסק, כאשר נאשם 1 לא נכח במקום באותה העת. נאשם 2 נשאל כמה עובדים הוא מעסיק והשיב: "**הכל מיכאל מתעסק עם העובדים**" (ת/12, עמ' 1 שורה 4), אם כי הבהיר, כשנשאל אם יש לעובדים כרטיסי נוכחות, כי "**יש הרבה גלובלרים פה, בלי כרטיסים**".

נאשם 2 טען, בהתייחס לנאשם 1, "**הוא היום בחופש. אני אטמול הייתי בחופש. בדר"כ כל يوم אנחנו פה ביחד**" (ת/12, עמ' 2 שורה 11), והוסיף, בהתייחס לשאלת מי סגור כל יום את הסופר "**אני או מיכאל**". כשנשאל אם יש בני משפחה שעובדים במקום השיב לנאשם 2 שرك אביו (מר גבי מורתו) ואחיו של נאשם 1 (אשר). באשר לרשימות העובדים וכרטיסי נוכחות טען לנאשם 2 כי הם מצויים בחדרו הנג울 של נאשם 1 ولو (לנאשם 2) אין מפתח (ת/12, עמ' 3 שורה 7 ואילך).

הודעתו השנייה של נאשם 2 - הריאונה באזהרה - נגבהה במשטרה, מספר ימים לאחר יום הפרוץ (ההודעה ת/13 מיום 10.10.11). נאשם 2 נשאל מה תגובתו לחשדות נגדו והשיב:

חלוקת העבודה בין לבני מיכאל רפאלוב השותף שלי ב"ספר שוק" (סופר אלף על הנירות והחותמת) היא **שאני אחראי לספקים, בנקים**. ומיכאל אחראי לכל תחום העובדים וגם לMSCOROT לעובדים ומטפל רק בשני ספקים. וגם בסדר ובנייהון של העסק. את העסק הקמנו **לפני חמישה שנים ואחריו כשנתיים התחלנו בחלוקת העבודה הזאת** (ת/13, שורה 7 ואילך).

כשהוחטב בנאשם 2 החשד שבנאשמה 3 נרשמו عشرות עובדים פיקטיביים, הוא גלגל את העניין לפתחו של נאשם 1, כתלול:

ת. **אני לא ידעתי על זה, מיכאל היה משחק עם העובדים מורייד, מוציא שלות, חלק מהעובדים עבדו רק כמה שעות, את הדיווחים לרשותו בקשר לעובדים, מיכאל היה מעביר לרווח חשבון שמואל זלאיט.**

ש. **מי היה נותן לעובדים את תלוש המשכורת ואת הצ'ק בסוף החודש?**

ת. **מיכאל היה מכין את זה ושם בקופה הראשית, אחראי המשמרת היה מחלק לעובדים בקופה הראשית את התלושים.**

ש. **האם אתה מכיר בחור בשם סרגיי אמינוב?**

ת. **כן הוא משפחה של מיכאל, הוא בנאדם חולה מעל ארבעים. לעיתים הוא בא אל מיכאל לעסק יושבים ומדברים. בן דוד שלו משהו זהה. אני יודע שהוא היה עובד בחברת ניקיון שהוא בתור אחראי היה מסתובב עם הרכב. אני יודע בסרטן ומהז לא יודע מה הוא עשה** (ת/13, שורה 65 ואילך).

נאשם 2 התקשה לזכור את שמות העובדים בספר, תירץ זאת בכך ש"**אני לא נפגש עם העובדים בקשר לשיר**" והוסיף "**זה מקום של 800 מטר... אין לי שלושה עובדים**" (ת/13, שורה 49 ואילך). נאשם 2 הבהיר ידיעת אודוטך�� שנאשם 1 או סרגיי מכרו תלושי שכר של הספר והוסיף: "**אני אף פעם לא הייתי חושד במיכאל, יש לבדוק בעודה שלנו, אני לא הייתי בודק אותו כמו שהוא בודק אותו, זה היה מעצבן אותי אם הוא היה בודק אותי אנחנו שותפים, אני לא עובד שלו**" (שורה 165 ואילך).

.175 בהמשך החקירה נגבו מנאשム 2 עוד מספר הודעות (ר' ההודעות ת/14 עד ת/18) והוא שב וגלגל את האחריות לכל מה שקשרו לעובדים לפתחו של נאשム 1. נוכח טענותיהם העכשוויות של הנאשימים - שלפיין הספר "מתנהל עצמו" ורק סרגי התעסק עם העובדים הפיקטיביים - ראוי להציג כי נאשム 2 התייחס באופן קונקרטי ומפורט לתפקידו וסמכויותיו של נאשム 1 בהקשר לעובדי הספר, ככלහן:

ש. **מי קובלע על קבלתם של העובדים לעבודה בסופר אלף?**

ת. **מיכאל.**

...

ש. **ממי העובדים מבקשים חופשות?**

ת. **מיכאל.** במידה ומיכאל לא נמצא בעסק העובד מבקש מאחראי המשמרות והוא מעביר את זה למיכאל.

ש. **אל מי העובדים פונים בעת הידרотם מהעבודה כמו מחלתה?**

ת. **הם פונים רק למיכאל.** במידה ומיכאל לא נמצא בעסק העובד מבקש מאחראי המשמרות והוא מעביר את זה למיכאל.

ש. **למי פונה עובד שרוצה העלאה בשכר?**

ת. **פונים למיכאל.**

ש. **מי קבע את מכלול תנאי העסקתם של העובדים של ספר אלף: גובה שכר, חופשות וכולי?**

ת. **מיכאל.**

ש. **מי משלם משכורות לעובדים? אין משלמים המשכורות?**

ת. **מיכאל** משלם משכורות לעובדים, המשכורות לעובדים מושלמים בשיקים שאוטם מיכאל רושם.

ש. **מי מפטר את העובדים?**

ת. **את רוב העובדים מפטר מיכאל.** היו מקרים ממש מעטים שאני פיטרתי...
(ת/14, שורה 63 ואילך).

.176 נאשム 2 הסביר, בהתייחס ליום השיקים לו, "כל הצ'קים היו מעתיק ליום, צ'קים ששולמו משכורות לעובדים, צ'קים שייצאו לתשלום לספקים" (ת/14, שורה 168), אך למרות זאת שב וטענו כי האחריות לעובדים - לרבות לעבירות שאולי נעשו - היא של נאשム 1, וכך בראויו: "אני לא התעסקתי

מעולם עם עובדים מעולם לא ייחסתי לזה חשיבות, לא ייחסתי לכמות של העובדים בפועל, אני סמכתי על מיכאל בעניינים עצמורים, שהוא יעשה מה שהוא רוצה, יכול להיות שנעשה דברים מאחוריו הגב שלי ואני לא יודעת עליהם" (ת/14, שורה 177 ואילך).

נאשם 2 המשיך לגלגל אחריות לכינויו של נאשם 1 גם בחיקירויות הבאות. כך, עת נשאל נאשם 2 איך הוא עוקב אחר המתרחש בעסק, הוא השיב: "אין לי כל ביקורת, אני סומך על מיכאל" (ת/15, שורה 29). נאשם 2 עומרת עם גרסתה של ג'ב (תובעת מס' 1), שלפיה היא רכשה תלושים של נאשמת 3 בתיאוכו של סרגי, והגב: "אני מכיר את סרגי שהוא משפחה של מיכאל ואני לא יודע מה הוא קשור לעסק. חוץ מהὴnid שלום אני לא מכיר אותו. בקשר למכירת תלושי שכר אני לא מכיר את התופעה" (ת/15, שורה 52 ואילך).

בהתודה ת/17 שב נאשם 2 אישר כי יומן השיקים לו, שגם הוצג בפניו, כולל את כל השיקים "шибיצאים מהחברה ואני עוקב אחריהם", לרבות לתשלום משכורות (ת/17, שורה 90 ואילך). בהודעתו האחוריונה הוסיף נאשם 2, כי בעוד שבמעבר הוא לא פיקח על נושא העובדים, לאחרונה החליט לעשות זאת; וכדבריו: "עשיתי סדר במחלקות... צמצמתי מספר העובדים וגם במחלקות עשית סדר כמה עובדים אמרו לחיות. פעם לא שמתי לב לכמות של העובדים לתעסוקה שלהם. עכשו אני נמצא יותר בעסק ויתר שולט בעניינים של העסק" (ת/18, שורה 23 ואילך), והוסיף שכינום הוא מכיר את כל העובדים שבבעסק. כשנשאל כיצד בעבר היום רשומים יותר מארבעים עובדים בנאשנת 3 הוא אמר: "כנראה שהיו הרבה בטלנים ואני לא הטערתי לזה" (ת/18, שורה 65).

(2) גרסאות הנאשמים בבית המשפט:

נאשמים 1-2 בחרו להעיד בבית המשפט. בעדויותיהם חזרו הנאשמים וטענו כי "לא ידוע" על מעשיו של סרגי ומילא לא קיבלו ממנו כספים כלשהם. יחד עם זאת, עדויותיהם היו שונות מגרסאותיהם בחקירות המשטרה במספר נקודות מהותיות, כפי שנראה להלן.

(א) גרסת נאשם 1 בבית המשפט:

בחיקירתו הראשית סיפר נאשם 1 על היכרתו עם נאשם 2 מילדות, עוד לפניTEM ארצתה (בפרוטוקול, עמ' 379 שורה 21 ואילך). נאשם 1 העיד על עצמו כאדם "ישר מאוד", שאינו סוטה מהשרה. נאשם 1 סיפר על עדתו, העדה הבוכרית, ועל נסיבות הקרבה ההדוקה שבין משפחתו הקרובה לבין סרגי. בהקשר זה ציין נאשם 1, בהתרגשות רבה ובבכי, כי מדובר בעדה בה יש חשיבות רבה ל"כבד". ראי אפוא לעיר, כי מתוך העדות לא למגاري ברור מהי מהות הפגיעה הנטענת ב"כבד" בפרש דנא, ואם לא מדובר - כפי שטען מר בנימין פנחסוב, דוודו של נאשם 1, אם גם בהקשר מעט אחר - פשוט בזעם על "הלשנה".

נאשם 1 חזר וטען שסרגי רימה אותו ("כל המשפחה מדברת על זה ואני משתדל לא לדבר על זה. וכולם יודעים שסרגי רימה אותו", ר' בפרוטוקול, עמ' 380 שורה 15), אך לא הרחיב בנושא זה. מילא נאשם 1 לא התייחס לעובדה מהותית, הסותרת את טענתו זו, דהיינו: העובדה שנהנית עיקרית מהתכנית העברית היא דוקא נאשנת 3, החברה שבבעלותם המלאה של נאשמים 1-2 ושבה אין לסרגי כל חלק.

.182 חרף העובדה שסרגי לא היה רשום כעובד נאשמת 3 ולא קיבל ממנו שכר, בחקירה הנגידית תיאר נאשם 1 את תפקידו של סרגי בספר, בתקופה הרלוונטית (משנת 2008 ועד שנת 2011), כתפקיד מרכזי מאד, של לא פחות מ"ג'יס וניהול עובדים" (בפרוטוקול, עמ' 381 שורה 31). בהמשך אף הגדיל נאשם 1 וטען שנית לסרגי גם לפך על העובדים כדי ש"ocab הראש" שלו מהענין ירד מזה (שם, עמ' 382 שורה 12).

ואולם, בלחץ החקירה הנגידית, משעומת עם העובדה שעובדים בספר לא הזכירו את סרגי כמנהל בשום שלב, נסוג נאשם 1 מדבריו הנ"ל וטען: **"רק סדרניות הקשורות למזון היה מנהל אותן סרגי"** (שם, שורה 31). במועד החקירה הנוסף הבהיר נאשם 1, כשהב"כ המאשימה הטיחה בו שהוא היחיד המתאר את סרגי כמנהל בספר: **"אולי לא אמרתי נכון מנהל. הוא סייע לי עם העובדים בספר"** (שם, עמ' 413 שורה 14).

.183 נאשם 1 טען כי שיקר בחקירהו במשטרה בכל הקשור לסרגי (בפרוטוקול, עמ' 389 שורה 20) ותרץ שקרים-נטענים אלה בכר שרצה "להסתיר על סרגי". כך אמר, במקום אחד: **"לא אמרתי סרגי כי כל הזמן רציתי להסתיר ולהגן עליו. תמיד אמרתי ארתור"** (בפרוטוקול, עמ' 397 שורה 24). לא לモתר אפוא לעיר, כי גרסה זו - בדבר הגנה-כביכול על סרגי - מעוררת כשלעצמה תמייה רבתית נוכח טענת ההגנה המרכזית במשפט, שלפיה נאשימים 1-2 לא ידעו כי סרגי מבצע עבירות ואפילו לא חשבו בכר. ואכן, כشنשאלה נאשם 1 מודיע לו לשקר בחקירה באזהרה בנסיבות בנسبות כאליה, הוא השיב: **"לא יודע"** (שם, עמ' 425 שורה 31 ואילך).

.184 באשר להשתכרותו של סרגי טען נאשם 1 כי סרגי לא רצה לקבל תלוש שכר, אך כדי **"لتת לו הרגשה טוביה"** הוא בכל זאת נתן לו מוצרים מהספר בשווי של אלף עד אלפיים ול בחודש (בפרוטוקול, עמ' 392 שורה 8 ואילך). במקביל לטענה זו הכחיש נאשם 1 כי אחיו, אשר נהג לקחת מוצרים מהספר, וזאת בגין ובסתירה לגרסתו של אשר עצמו (ר' בפסקה 138 דלעיל).

.185 בכל הקשור בדרך ניהול הספר נקט נאשם 1, בחקירה הנגידית, בתיאורים מעורפלים-משהו. כשןשאלה נאשם 1 מי עושה את סידור העבודה בספר הוא השיב: **"תמיד יש עובדים"** (בפרוטוקול, עמ' 384 שורה 17). לדבריו, אם עובד בספר חלה, **"ברוב המקרים לא הי מודעים לי"** משום שיש בכל מחלוקת מספר עובדים שהם **"מסתדרים ביניהם"** (שם, שורה 20). גם בהמשך חזר נאשם 1 ושלח מערבותות שלו בניהול היבטים שונים של התנהלות הספר, עד כדי טענה **"לא ניהול. רציתי להרוויח כסף"** (שם, עמ' 388 שורה 2) ואף טענה שלפיה בספר כלל לא היה מנהל (שם, עמ' 395 שורה 12 ואילך).

.186 בהמשך הדברים - והגמ שנאשם 1 טען כי רצה להרוויח כסף - הוא סיפר כי לא עקב אחרי הוצאות והכנסות של העסק, משום שמדדבור בתפקידו של רואה-החשבון. כך, כשןשאלה נאשם 1 אודות הוצאות העסק הוא השיב: **"לא עשית חשבון כמה יצא כל חודש. בשביב זה יש רוח והוא מסתכל..."** (בפרוטוקול, עמ' 403, שורה 1). לאחר מכן טען נאשם 1 כי הוא אפילו לא בדק מהו הפדיון היומי של העסק, וכדבריו: **"אני לא היתי מתעניין בכך, אולי ארתור כן. זה לא הפקיד שלי, זה הפקיד של ארתור, כי הוא זה שהוא לוקח כסף ומפקיד אותו בחשבון"** (שם, שורה 14 ואילך).

.187 בהקשר זה נתקבש נאשם 1 להסביר את הקפיצה המשמעותית בהוצאות בגין שכר עבודה - לפי הדוחות השנתיים של נאשمت 3 - שכמעט הכפילו את עצמו, סכום מוקובל של 1.2 מיליון ל"י בשנת

2007 לסכום מוקורב של 2.1 מיליון ₪ בשנת 2008. נאשם 1 השיב:

ת. **אני לא ידוע ולא יכול להסביר את זה. יש רוח ואת יכולה לשאול את ארתוור הוא יענה יותר טוב. באמת אף פעם לא נכנסתי לזה, הוא (רופא החשבון - ש.א.) לא שיתף אותי בזה. אפילו בדוח האישី הוא לא הסביר לי אלא אמר תחתום לי.**

ש. **אבל הוא לא המציא את הסכומים מהראש שלו.**

ת. **אני מבין** (בפרוטוקול, עמ' 408 שורה 5 ואילך. בהמשך הוסיף נאשם 1 ואמר "לא שמתמי לב לזה").

188. הגם שנאשם 1 הקטין-מאוד את תפקידו בסופר, הוא היה - בעניינה של גב' מנשרוב - כי ראה **"שימוש לא היה בסדר"** ועל כן עקב אחריה במצולמות שהותקנו בסופר וראה אותה מכינסה בשער לתקה. הצילומים לא הוצגו בבית המשפט ונאשם 1 אף טען כי אינו יכול לשמור צילומים, הגם שהוסיף שבסקרה של גב' מנשרוב הוא צילם את מסך מצולמות העסק עם הטלפון הנייד (בפרוטוקול, עמ' 414-416). כאשר ב"כ המשימה עימתה את נאשם 1 עם טענתה של גב' מנשרוב שלפיה היא רק לקחה מעט בשר לחותלים, נאשם 1 טען שהיא גנבה בשר ו**"שמה בתוך התקיק שלא"** (שם, עמ' 394 שורה 27 ואילך).

189. נאשם 1 עומת עם אמרתו בהודעתו ת/2, שלפיה מ"ס (תובעת מס' 8) עבדה במאפייה בסופר. נאשם 1 נשאל אם מ"ס באמת עבדה במאפייה, ועל כך השיב: **"לא ידוע. לא יכול להיות שסרגיי הביא את מ"ס ואמר היא תעבוד במאפייה"** (בפרוטוקול, עמ' 416 שורה 22). יחד עם זאת, בהמשך החקירה הנגדית טען נאשם 1 כי כיום הוא מאמין לגרסאות אוטם טובעים שאמרו שלא עבדו בסופר וקבעו את תלושי השכר שלהם מסרגיי. נאשם 1 הוסיף וטען כי הוא לא אמר זאת בחקירה זו במשטרת משולם שאז הוא לא ידע (בפרוטוקול, עמ' 420-421).

190. נאשם 1 ניסה להרחק עצמו מטעמי 101 של טובעות, שהציגו לו על-ידי ב"כ המשימה, הגם שאישר כי **"יכול להיות"** שכטב היד על הטפסים הוא אכן שאל (בפרוטוקול, עמ' 421 שורה 20 ואילך). בהמשך הסביר נאשם 1, כי הפרצדורה היא **"או שעובדת מלאת לבד, או שסרגיי מילא לה, או שהיא מביא לי תעודת זהות והייתי מעתק את הפרטים והייתי מחזיר לו שיחתים את העובדת"** (שם, שורה 27).

191. לבסוף נשאל נאשם 1 על דודו מר פנחסוב ומספר שהוא **"ביקש ממני לעובוד קצר לפני הפנסיה ואמרתי שאין בעיה. תהיה שומר בכניתה, תהיה שומר במיחסן..."** (בפרוטוקול, עמ' 429 שורה 15 ואילך). נאשם 1 הוסיף וטען שאינו ידוע כי נגד מר פנחסוב הוגש כתב אישום על רכישת תלושי שכר מהסופר, הגם שזכה נושא כתב האישום עליה מפורשות במהלך עדותו של מר פנחסוב בבית המשפט (ר' בפסקה 123 דלעיל). כשנשאל נאשם 1 איך הוא מסביר את העובדה שמר פנחסוב אמר שקיבל ממנו תלושים, הוא לא הבהיר את הטענה אלא אמר: **"הוא עבד אצל כמה חוותיים, מה זה הוא אמר שהוא לא עבד. אני זוכר שהייתי רואה אותו בעבודה"** (שם, שורה 24).

(ב) גרסת נאשם 2 בבית המשפט:

- .192. בחקירתו הראשית סיפר נאשム 2, כמו נאשム 1, על היכרות הזוג מילדותם. נאשム 2 סיפר שכבר מגיל צעיר הוא עבד בעסקי המרכולים. בשנת 1992 החל נאשム 2 לעבוד בסופרמרקט חצי חינם ובשנת 1995 כבר פתח בעצמו חנות מינימרקט, יחד עם אביו ואחותו (בפרוטוקול, עמ' 432 שורה 19 ואילך). לדבריו, בשנת 2002 הוא מכר את החנות ונכנס לשותפות בעסקי יבוא, שכשהה. בשנת 2005 החל לעבוד במסגרת הספר דנא, כאשר בשנת 2006 נכנס נאשム 1 כשותף.
- .193. נאשム 2 סיפר כיโนח הרקע שלו הוא היה בעל ידע טוב בתחום, להבדיל מנאשム 1, ועל רקע זה נוצרו ביניהם חילוקי דעת. לטענותו, נאשム 1 הגיע למצוות בו הוא "היה מרוגש באיזשהו מקום שכאיילו הוא עובד ולא בעל הבית" (בפרוטוקול, עמ' 434 שורה 1). לפיכך, כך לגרסת נאשム 2, "עשינו חלוקת תפקידים ברורה שאני מתעסק ברכיש, בנקים, קניות, מבצעים, הנהלת חברות, והוא לקח על עצמו את כל הקטע של ניהול של העובדים, ניקיון ותחזוקה שוטפת", וזאת על-פי מילת כבוד, או הסכם של כבוד, מקובל עד מה הבוכרית (שם, שורה 15 ואילך).
- .194. גם נאשム 2, כמו נאשム 1, צמצם מאוד את תפקידו בעסק תוך גלגול כל האחריות על העובדים לפתחו של נאשム 1. כך, במקרים אחד טען נאשム 2 כי בתקופה הרלוונטיות הוא נעדר פעמים רבות מהספר ("אני באotta תקופה לא הייתה הרבה נוכחות כי אשתי פתחה משפטותן ורציתי לעזור לה". והייתי יותר עם הילדים שלי בגלל שהם קטנים" - בפרוטוקול, עמ' 438 שורה 12). כך, במקרים אחרים טען נאשム 2 כי סמך על נאשム 1 "בעיניים עצומות" על אף חוסר הניסיון וחוסר הידע של נאשム 1 בתחום (שם, עמ' 444 שורה 11 ואילך). נאשム 2 הוסיף וטען כי ה"שיטת" עבדה, שכן העסוק עליה פרחה ומחזורי הפעולות עלו במידה ניכרת (שם, עמ' 443 שורה 16 ואילך). עם זאת, כשנשאל נאשム 2 על היקף העובדים בעסק בתקופה הרלוונטית, הוא טען שהוא זכור (שם, עמ' 442 שורה 11), הגם שבמהרשך ציין כי לאחר שעשה "סדר חדש" בספר, בעקבות פרוץ החקירה, דבר ב"סדר גדול של עובדים".
- .195. נאשム 2 סיפר כי הוא מכיר את סרגיי עוד מח"ל וידע שהוא בן-דוד של נאשム 1, וכי הוא ראה שסרגיי נהג לבקר את נאשム 1 בספר פעם בשבוע או בשבועיים (בפרוטוקול, עמ' 446 שורה 2 ואילך). נאשム 2 טען כי לפי ידיעתו סרגיי לא עבד בספר, וכשועומת עם גרסתו של נאשム 1 בדבר עמדת ניהול הבכירה של סרגיי בספר - כאחראי על גיסס וניהול עובדים - התהמק ממתן תשובה באומרו: "מה שמייקי אמר אני לא יכול להגיד על מה שהוא אמר" ובמהרשך "אני, ארטור, לא התנהلت מול סרגיי כמנהל מחלקה בספר" (שם, שורה 28 ואילך). עוד יש לציין, כי נאשム 2 נשאל אם הוא יידע שסרגיילקח מוצרים מהספר והשיב על כך בשילוב (שם, עמ' 447 שורה 7).
- .196. נאשム 2 חזר והבהיר שוב ושוב כל קשר לסוגיית העובדים בספר. גם כשבועת עם יומן השיקים שלו - שבו מפורטים על בסיס יומי כל השיקים שייצאו מהמעסיק, לרבות לתשלום המשכורות לעובדים - צמצם נאשム 2 את תפקידו וטען כי מדובר בעניין של מעקב גרידא ("יוםן אני מנהל כל הזמן, מאז שאני גםפתחתי חנות... יוםן השיקים היה עבור מעקב שיקים לצרכים לרדת מהחשבון. זה היה באחריותו לעקב אחורי שיק שאקן כן הוא יורד מהחשבון" - בפרוטוקול, עמ' 452 שורה 23 ואילך). עם זאת, נאשム 2 התקשה מאד להסביר כיצד לא שם לב לכך שהעסק מוציא שיקים לעובדים רבים שנאשム 2 כלל לא מכיר, בפרט כאשר מדובר במשכורות ממשמעותיות בהשוואה למქובל בעסק. תחילת טען נאשム 2 כי "העובדים היו מתחלפים שמות... אז אני פחות היה רלוונטי בשביי האם הייתה שם מרינה או סבטלנה" אך כשבועת עם העובדה שטענותו הנו"ל אינה נכונה, שהרי טובעים

מוסויימים קיבלו משכורות מהסופר במשך שנים ארוכות, חזר נאשם 2 וטען שלא נכנס לתחומי תפקידו של נאשם 1, שכן "**לא רציתי שעוד תיק ייפול עלי, אז לא רأיתי לנכון להיכנס לזה ולא שאלתי שאלות**" (שם, עמ' 454 שורה 18 ואילך).

.197 נאשם 2 נשאל, על רקע טענתו בדבר תפקידו הנהולי המצוומצם בספר, אם העליה במחוזר הפעולות של העסק אינה דוקא אינדיקציה לניהול מהודך, והשיב: "**ידעתי לנحال את השיטה שלו, לו זה היה מסתדר וראיתי את זה בדוחות וראיתי את זה בסופר שהוא כן היה רוחוי**" (בפרוטוקול, עמ' 456 שורה 3 ואילך). כשבועמת עם העובדה שטענתו זו אינה נכוןה, שכן חurf העליה במחוזר הפעולות בשנת 2008 נאשמה 3 דיווחה על הפסד, התקשה נאשם 2 במתן תשובה. כשנשאל אם הדבר אינו מלמד על הוצאות גבוהות-מוני, גלגל נאשם 2 את האחריות לרואה-החשבון, ואומרו: "**יכול להיות אבל רואה החשבון לא אמר לנו שיש דברים שאנו צריכים לטפל מה שזכור לי, לਮיטב זכרוני, אני פחות מבין בדוחות, אני לא רואה חשבון, אבל למשב זכרוני הוא לא אמר לי שיש מה לתקן...**" (שם, עמ' 457 שורה 1 ואילך).

.198 נאשם 2 שב וגלgal אחריות לעבר רואה-החשבון כאשר עומת עם חתימותו על הדוחות הכספיים של נאשמה 3, כמו גם עם דברי נאשם 1 בדבר אחריותו (של נאשם 2) על תחום זה.vr, כשהשואל נאשם 2 אם ידע על מה הוא חותם, עת חתום על הדוחות, הוא השיב: "**לא, יש לי רואה חשבון, אני בא, מגע, שהוא רואה חשבון מטעמו שהוא אמר לעשות את העבודה כמו שצריך, היה מתחמים אותנו על הדוחות... הוא היא [ה] אומר לנו בוואו תחתמו פה**" (בפרוטוקול, עמ' 457 שורה 16 ואילך).vr, כשהשופנה לדברי נאשם 1 בנושא זה הוסיף נאשם 2 ואמר: "**אז מה שאני התנהلت מול רואה החשבון ומה שענין אותו זה היה נתנו חשבונות מס ושאני מטפל שכל החברות מבחינתו החשבון** ומה שעניין אותו זה היה נתנו חשבונות מס ושאני מטפל שכל החברות מבחינתו החבאות סגורות ושאיין פערים בתשלומים. לגבי שאר ההתנהלות של הוצאות, כל החומר **שהיה מגיע לרואה חשבון הוא היה מדפיס את זה. יותר מזה רואה החשבון לא היה מסביר לו כלום**" (שם, עמ' 458 שורה 7 ואילך).

.199 עוד יש לציין, כי נאשם 2 אישר שנאים 1 דיבר אותו בעניינה של גב' מנשروب ואף הראה לו צילומים שצילם בטלפון הנייד שלו. נאשם 2 הוסיף והסביר כי נאשם 1 "**ציילם מה שהיא גנבה, שהיא הכנסה שהוא לתיק**" (בפרוטוקול, עמ' 462 שורה 18).

ט. **דין והכרעה - הרובד העובדתי:**

.200 במהלך הדיון עד כאן כבר עמדנו על כך שהוכח כדבוי - בין השאר על יסוד הסכמה חלקית של ההגנה - כי התובעים המנויים בנפשו כתוב האישום, שנרשמו בדוחות נאשמת 3 כעובדיה, כלל לא עבדו אצלם כמעט גב' אמיןוב וגב' רפאלוב. מכאן, ובהתחשב בתיקון הנדרש בעניין הסכומים שנרשמו לגביהם מ"ק (תוועת מס' 14), שכאמור הוכיח לפניי כי הסכום שדווח על-ידי נאשמת 3 כהוצאות שכר פיקטיביות, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, עומד על סך כולל של 1,983,507 ₪ (ר' בפסקה 135 דלעיל). בנוסף, הוכיח לפניי כי מעבר ל-19 מהתובעים נרשמו אצל נאשמת 3 שני עובדים פיקטיביים נוספים (מר פנחסוב ומר גמןיך), כך שהוכח כי בסך הכל נרשמו אצל נאשמת 3 עובדים פיקטיביים (ר' בפסקה 130 דלעיל).

.201 המסקנות הנ"ל נשענו בין השאר על גרסתו של סרגיי - גם שאך ורק לגבי אותם תובעים שהגנה

טענה כי לא הוכח שלא עבדו בסופר - ולהלן נפנה לדון בשאלת מהימנות גרסתו. בובאנו לדון בשאלת זו, חשוב להזכיר תחילת כי על אף שבמהלך חקירת המשטרה כפרו הנאשמים מכל וכל בעובדות שמסר סרגי, ביום הם מודים-למעשה בחלקיהם ניכרים مجرסתו. כך, למשל, על אף שבתחילתה כפרו הנאשמים בטענה שבذוחות נאשמת 3 נרשמו עובדים פיקטיביים - אשר קיבלו תלושי שכר ושיקים הגם שמדובר לא עבדו בסופר - ביום מודים הנאשמים בכך בריש-גלי, גם אם ההגנה חולקת על מספרם המדויק של התובעים (נאשם 1 אף טען בעדותו כי הוא מאמין לגרסאות התובעים - ר' בפסקה 189 דלעיל). קר, בנוסף, בתשובתם לאישום הודה הנאשמים כי הקשר בין התובעים אמן נוצר באמצעות סרגי, שהוא זה שהעביר לנאים 1-2 את פרטי התובעים.

202. ככלומר, ביום גרסת ההגנה מקבלת חלקים ממשמעותם مجرסתו של סרגי, ובעניין זה יש להעיר כי ההגנה אף מבקשת להסתמך על גרסת סרגי בטענה שבג' רפайлוב אמן עבדה בסופר (ר' בסעיף 644 לסייעומה). המחלוקת בעניין גרסתו של סרגי מתמקדת אפוא בטענת ההגנה שלפיה סרגי היה המבצע העיקרי של התכנית העברינית ("מחולל הפשעה, הוגה הרעיון", כאמור בסעיף 715 לסייעומיו), ואילו נאים 1-2 לא היו מודעים למשעו, גם לא ברמת חשד, לא הפיקו מהם רוח כספי כלשהו ואף הפסידו ממון רב שכן סרגי שלשל לכיסיו לא רק את ה"עלמות" אלא את כל הכספיים שקיבל מהתובעים. ואולם, כפי שנראה להלן, יש להעדיף את גרסת סרגי על פני גרסאות הנאשמים גם במקרים שעוד נותרו בחלוקת, שכן גרסתו נתמכת מכלול ראייתי שלם ובشكולו היגיון ושלם ושר.

(1) עדויות התובעים והשלכותיהן על גרסאות התובעים מחד וגרסת סרגי מайдן:

203. "יאמר מיד, כי בעובדה שהנאשמים מודים ביום בגרסאותיהם הסופיות של התובעים - ובקשר זה יש לשים לב לכך שרבם מהתובעים הכחישו בתחילת חקירותיהם את חלקם בתכנית העברינית - אין כל רבותא. מדובר במספר רב של תובעים שרובם ככלם מתארים את אותה פרקטיקה העברינית (של מכירת תלושי שכר כזברים של נאשمت 3 תמורה השבת סכומי השכר במזומנים בתוספת عمלה), כאשר עדויותיהם נתמכות, מחד גיסא, בדיעותם שבذוחות הכספיים של נאשمت 3 ובתלושי השכר שהוציאה להם, ומайдן גיסא מכלול ראייתי שלם, היכול בין השאר עדויות של עובדים אמיתיים בסופר שלא הכירו מי מהתובעים.

204. מבחינת המכלול הראייתי אין אפוא כל משמעות לזכות הנאשמים בכך שכנים - בבחינת "צמצום חזית" - הם מואלים להודות בבית המשפט בעובדות שהוכחו ממלא כדבי, וזאת לאחר שהכחישו את אותן העובדות במהלך חקירתם במשטרת. להבדיל, ישנה משמעות רבה לעובדה **שקיים התامة מהותית מלאה** בין הדברים שמסר סרגי, עוד במהלך חקירת המשטרה, לבין גרסאות מרבית התובעים, התامة שמננה נגזרת תמייה ממשמעותה בנסיבות גרסתו של סרגי.

אכן, בין גרסאות התובעים השונות לבין גרסתו של סרגי אין זהות מלאה. כך, למשל, חלק מהתובעים לא הזכירו קבלת משכורת כזברת שאיתה השיבו לסרגי בזמןן. כך, בנוסף ובאופן טבעי, נוכח חלוף הזמן וריבוי התובעים לא תמיד זכר סרגי את כל פרטי- הפרטים הנוגעים לכל תובע ותובע. ואולם, בניואנסים אלה אין כדי לפגוע בה坦מה מהותית שבין גרסאות שני הצדדים הנ"ל - סרגי מצד אחד והתובעים מצד שני - שלפיה התלושים היו כזברים והතובעים לא קיבלו כל תשולם בגין אשמת 3.

205. יש להציג כי בעניינים של התובעים מסר סרגי, עוד בחקירהו במשטרת, תיאור עובדתי שלם. כפי

שהוכח במשפט, תיאור זה נתמך היטב בריאות שהן חיצונית לגרסתו של סרגי ועצמאיות ממנה, בין השאר בעדויות התובעים עצםם, ועל כן ברור כי מדובר בתיאור-אמת וכאמור אף ההגנה אינה חולקת על כך כיוון. لكن, כאשר הכרעה הנדרשת עתה אינה לגבי מהימנות כל גרסתו של סרגי אלא רק לגבי קר שטייר - אגב הפלת עצמו - את חלקם של הנאים בתכנית העברינית, ברוי כי הריאות התומכות במהימנות עיקר גרסתו של סרגי תומכות גם מהימנות דבריו בעניינם הקונקרטי של הנאים.

(2) שיקולי היגיון ושכל ישרא:

206. סרגי תיאר תכנית עברינית שיש בה לוגיקה והיגיון פנימי רב. לפי תכנית זו, כל המשתתפים בה הם בעלי אינטראס להשתתף בה משום שהוא משותת את האינטראס הכספי של כולם: הם של התובעים, הם של הנאים והם של סרגי (ר' בפסקה 5 דלעיל).

להבדיל, גרסאות נאים 1-2 הן גרסאות תמורה ומאולצות, הכוללות סתרות פנימיות ונראות יותר מכל כניסה להסביר את אותן עובדות שכיוון הנאים אין יכולים להתחש להן, לרבות בשאלת מעורבותו של סרגי - שזכה לא הועסק על-ידי נאשנת 3 - בפרשא דנא.

יתר על כן, כמעט אין צורך לומר שטענת נאים 1 לפיה הוא שיקר בזיהוי בחקירות המשטרה, בכל הקשור למעורבותו של סרגי בפרשא, אינה מוסיפה למhaynotו.

207. כעולה מגרסאות נאים 1-2, נאים 1 העביר לאחוריות סרגי את כל הנושא של גישס וניהול העובדים בסופר, ללא ידיעתו של נאים 2. ואולם, בפועל סרגי לא גיס את העובדים הנדרשים אלא גיס עובדים פיקטיביים, שכלל לא עבדו בסופר. למורת זאת, נאים 1-2, ש"לא ידעו" על מעשי סרגי, דיווחו על העובדים הפיקטיביים כעל עובדי נאשנת 3, הוציאו בעניינם מסמכים כוזבים שונים, החל בטפסי 101 וכלא במכתבי פיטוריין, ואף שילמו לעובדים הפיקטיביים משכורות, ממש חדשניים ושניים, בסכום מצטבר של כמעט שני מיליון ל"נ.

208. בניתוח ניתן סבירות לגרסאותיהם האבסורדיות הנ"ל מקטינים נאים 1-2 עד מאוד את תפוקידיהם כמנהל העסקי וטוענים כי מדובר בסופר שהיה "מתנהל בלבד" או "מתנהל עצמו", והכל תוך גלגול האחריות לכל עבר: בין אם לכיוונו של סרגי, בין אם לכיוונו של משרד רואי-החשבון של נאשנת 3 ובין אם בין עצמן - נאים 1 לכיוונו של נאים 2 ולהיפך. ואולם, לא זו בלבד שמדובר בגרסאות ובתירוצים אבסורדיים, אלא שכי שנראה מיד גרסאות נאים 1-2 נסתירות בריאות המוכיחות שני הנאים ניהלו את הסופר בצוותא חדא וביד רמה, בסגנון של ניהול הדוק וקפדי.

(3) תפקידו נאים 1-2 בניהול העסק וסגנון הנהול בו נקטו בסופר:

209. אין מחלוקת כי נאים 1-2 הינם הבעלים, בחלוקת שווים, של נאשנת 3 ומשמשים כמנהליהם פעילים בה. עם זאת יש להציג, כי בתקופה הרלוואנטית היו נאים 1-2 המנהלים הפעילים **היחידים** בעסק, והם שערכו חלוקת תפקידים מסוימת ביניהם - המוזכרת גם בחלק הכללי של כתוב האישום (כאמור בפסקה 7 דלעיל) - בפועל הם ניהלו את העסק **בצוותא חדא**. מסקנה זו נשעת לא רק על גרסתו של סרגי אלא גם ובעיקר על גרסאות העובדים ה"אמיתיים".

210. אשר, אחותו של נאים 1 שנטפס בעניין חלק מהעובדים גם כמנהל, מסר במפורש כי האחראים עליו

הו שני הנאים (**נאומים 1 ו-2**) אחד. גם עובדים נוספים מסרו דברים דומים. גב' גרצנשטיין סיפרה על כך שנאום 2 נהג להסתובב בספר, להסתכל ולבדוק, וזאת חרף גרסתו העכשוית של נאום 2 שלפיה הוא כלל לא התעסק עם העובדים. באופן דומה, גם מר דיזוב מסר, לעניין עבודתו בספר, כי הוא היה מקבל הוראות משני הנאים כאחד (ר' בפסקה 142 דלעיל ואילך).

.211 באשר לسانון ניהול הספר, בתחילת חקירתו הראשונה במשטרה תיאר נאום 1 סגן ניהול קפדיי מאוד, ואומרו: "**אני אומר לעובדים מה לעשות, מה לא לעשות. אני קובל מה כל עובד עשה בספר**". נאום 1 תיאר את שעות עבודתו ללא פחות מ-**"24 שעות"** והואוסיף כי הוא משתדל להגיע כל יום לספר, בממוצע לשעותיהם-שלוש (ר' בפסקה 159 דלעיל ואילך). דברים אלה עומדים כМОון בנגדם לgresאות העכשוויות של נאים 1-2 - הטענים לתנהלות- עצמית, כביכול, של הספר - אך הם מתמכים בעדויות העובדים ("אמיתיים") ואולי אינדיקטיבי מכל הוא סיפור פיטוריה של גב' מנשrob, בו היו מעורבים שני הנאים כאחד.

.212 צזכור, גב' מנשrob פוטרה מהספר משום נאים 1-2 הבחןנו, באמצעות מצולמות העסק, שהיא הכנסהبشر לתקה. לפי גרסת גב' מנשrob, מעשי הסתכמו בכך שהוא לא קחה מעט בשאר לחותלים. ואולם, גם אם נזאת הנחה שדבר בנטילתבשר מושבב במיעוד, להבדיל מSHAREOT-בשר למאכל חיות מchmod, ברוי כי מדובר בגנבה בהיקף קטן-יחסית משום שאfilו לגרסת הנאים דובר בהנחתה **בשר לתקה**.

סיפורה של גב' מנשrob מלמד אףוא על ניהול הדוק וקפדיי, שבמסגרתו נאים 1-2 מתקנים בעסקם מצולמות מעקב אחר העובדים, עוקבים בפועל אחר מעשי העובדים ומבחןים אף בגנבה על-ידי עובדת בהיקף קטן, ובין התנהגות כזו מעניים בפיטורין מידים (לענין המעקב השוטף במצולמות ר' גם בגרסתו של אשר, אחיו של נאום 1, בפסקה 138 דלעיל). כאמור, סיפור זה מלמד על ניהול הדוק ביותר וסותר חזיתית את גרסת ההגנה העכשוית בדבר התנהלות עצמית, כביכול, של הספר.

.213 באשר לנאום 2, בנוסף לעדויות העובדים גם יומן השיקים שלו מלמד על סגן ניהול קפדיי, הכול מעקב הדוק על הוצאות העסק. צזכור, מדובר ביום שנוהל לאורך שנים, מאז הקמת העסק, ובו נאום 2 **רישום יומיומי קפדיי של כל השיקים שייצאו מהעסק**, לרבות לשלוט משלכות העובדים. יומן זה מלמד, אם כן, על מנהל העקב בקפדנות אחר כל הוצאות העסק - קטנות כגדלות - להבדיל ממנהל הסבור שהעסק שלו מתנהל, כביכול, עצמו. יומן השיקים תומך אףoa בטענת סרגיי אודות קפדיות הכספי הרבה של נאום 2, שבאה לידי ביטוי באופן מקרה בו הוא דרש מסרגיי להשלים **חסר של מאה ₪ בלבד** בהזיר שילם אחד התובעים (ר' בפסקה 34 דלעיל).

(4) היקף פעילותו של הספר והשלכותיו הראיות

.214 ב"כ הצדדים נחלקו לפניי בשאלות גודלו של הספר. ב"כ המאשימה תיארה את הספר כ"קטן-בינוני" (בשער 174 לסייעת) בעוד ב"כ הנאים תיאר אותו כ"בינוני עד גודל" (בשער 988 לסייעת) תוך השוואת תפקיד מנהלי, דהיינו נאים 1-2, למנהיג רשות מרכלים כגון "יונת ביתן" (שם, בשער 376). ואולם, אין מקום להידרש כאן לקביעת גודלו של הספר - קביעה שמעצם טיבה נדרשת לקנה מידת ולבינה ראייתית החורגת בהרבה מהענינים שלפני - ודי לנו להתמקד בבחינת שאלת **היקף הפעולות** בספר.

.215 באשר להיקף פעילות זה, מתוך הראיות שהובאו בבית המשפט עולה כי מדובר בעסק אחד בלבד, שגודלו הפיזי הוא 800 מ"ר לערך (ר' דברי נאשם 2 בפסקה 174 דלעיל), ומספר עובדים האמיטיים, לרבות הנאים, אינם עולה על 25 איש (ר' דברי נאשם 1 בפסקה 169 דלעיל ודברי נאשם 2 בפסקה 194 דלעיל). כלומר, מדובר בעסק שעלה אף ההיקף הניכר של הכנסתו - שבשנים הרלוונטיות עמדו על יותר מ-17 מיליון ₪ לשנה - אופיו היה כזה שככל אחד מעובדי, ובוודאי מנהלי, היה בńקל מכיר את יתר העובדים ואף נפגש עםם באופן שוטף, בפרט כאשר מדובר בעסק שבו הוצבו מצלמות מעקב שצילמו את העובדים.

.216 מנגד, הוכח במשפט כי בנאשمت 3 היו רשומים 21 עובדים פיקטיביים (19 מתוך התובעים בצדוף למර בנימין פנחסוב ולמר איגור גמןיך). עובדים פיקטיביים אלה, יש להציג, לא היו רשומים כעובדי נאשمت 3 תקופות קצרות ומתחלפות, אלא ברובם היו רשומים במשך תקופות משמעותיות של חודשים ושנים. אין זה מתאפשר אפוא על הדעת, שהבעלי-המנהלים "לא ידעו" שכמות כזו של עובדים, בפרק זמן כאלה, אינם עובדים כלל בסופר, והכל תוך שהעובדים הפיקטיביים מקבלים משכורות מנאשמת 3 באופן שוטף ובסכום מצטבר של כמעט שני מיליון ₪; ודברים אלה הם בבחינת קל וחומר כאשר עסקינו במנהלים ששגנון ניהול הדוק וקפידי. לפיכך, יש לקבל את גרסתו של סרגיי, שלפיה כל מעשיו נעשו תוך שיתוף פעולה הדוק של נאים 1-2 ואף תוך דומיננטיות של נאים אלה, אשר הרווחו היטב מהמעשים וגם קיבלו לידיהם את החזר כספי המשכורות (אותם השיבו התובעים לסרגיי במזומנים).

(5) ההסבר לכבישת גרסתו של נאשם 1 בדבר תפקידו הינהולי של סרגיי בסופר:

.217 במהלך חקירת המשטרה הצביעו שני הנאים, 1 ו-2, על סרגיי ושנו קשר כלשהו לניהול הסופר. לעומת זאת, בעדותו לפני טען נאשם 1, בראש גלי, כי שיקר בחקירות המשטרה בכך שהסתיר את העבודה שלסרגיי הייתה עמדת ניהול בכירה בסופר אחראי על גiros וניהול עובדים (גם שבמהלך חקירתו הנגדית חזר בו נאשם 1 קמעה מהטענה שסרגיי היה מנהל בסופר והגדיר את תפקידו כמסיע - ר' בפסקה 182 דלעיל).

.218 כפי שצוין כבר לעיל, בזאת שטענה זו בדבר שקרים בחקירת המשטרה בעניין מהותי אינם מוסיפים למחדנות גרסת נאשם 1 במשפט, אך חשוב לעמוד גם על טעמו של נאשם 1 לשקרים ולכבישת גרסתו ה"אמיתית". כזכור, נאשם 1 חזר והסביר כי טעמים אלה היו בכך שבמהלך חקירת המשטרה הוא ביקש "להסתיר" את עניינו של סרגיי ולשמור עליו. ב"כ הנאים אף טען בסיכון, בהקשר זה, שלא מדובר בכבישת גרסה ממשום שהgresה החדש הועלתה עוד בהליך השימוע (ר' בסעיף 635 לסייעי ההגנה). ואולם, אף מבלי להתיחס להיבט כבישת הגרסה, הגרסה עצמה היא בלבתי מתקבלת על הדעת. כזכור, כל קו ההגנה של הנאים לפני נשען על הטענה כי הם "לא ידעו" על מעשיו של סרגיי ואף לא חזו בדבר, ומילא הגרסה שלפיה נאשם 1 שיקר בחקירותו במשטרה כדי להגן-כביכול על סרגיי היא גרסה חסרת שחר. אם מבחינותו של נאשם 1 ולפי מיטב ידיעתו באותו שלב סרגיי לא עשה כל רע, לא היה לו כל צורך לשקר על מנת להסתיר את מעשיו.

.219 לא ניתן לציין עוד, בהדבק דברים זה, כי בתחלת חקירתו במשטרה נשאל נאשם 1 רק לגבי זהותו של סרגיי ותו לא (ר' בפסקה 161 דלעיל). למורת זאת החל נאשם 1 מיד לשקר, כאשר, להבדיל, לגבי אחיו אשר הוא לא היסס למסור פרטים ולאשר את עובdotו בסופר. פשיטה אפוא, כי נאשם 1 שיקר בחקירותו במשטרה לא כדי להגן על סרגיי אלא כדי להגן על עצמו.

זאת ועוד. חשוב לציין כי אף גרסאות הנאשימים נאשם 1 הסתיר את גרסתו בדבר תפקידו הניתולי של סרגי בסופר לא רק מחוקרי המשטרה אלא גם משוטפו, נאשם 2. כאמור, נאשם 2 העיד שלסרגי לא היה כל תפקיד בסופר, והוא רק היה מגיע למקום מדי פעם. ואכן, בעניין זה גרסתו של נאשם 2 היא המדויקת יותר, הגם שאף בה יש הסתרת חלק מהאמת: לשרגי אמין לא היה כל תפקיד בניהול עבודות הספר הלאטימית, ומעשי התמצאו בתיווך בין הנאשימים לבין התובעים.

(6)

ראיות שירות נגד נאשימים 1-2:

220. המסקנה המתבקשת בדבר העדפת גרסת סרגי - בכל הקשור לתקמידם המרכזי של נאשימים 1 ו-2 בפרשה דנא - אינה נשענת רק על שיקולי היגיון ושכל ישר, ראיות בעניין סגנון ניהול בו נקטו נאשימים 1-2 או אף על שקריהם. זאת, מהטעם שהראיות שהביאה המשימה לפני בית המשפט בפרשה זו כוללות גם ראיות מפלילות שירות נגד נאשימים 1-2, המוכיחות את תקמידם המרכזי בפרשה דנא.

221. תחילה יש להזכיר, בהקשר זה, את מעורבותם העמוקה של נאשימים 1-2 ואת תקמידם העיקרי בהעסקת העובדים הפיקטיביים שנרשמו אצל נאשמת 3. זאת, החל בחלוקת פרטי העובדים ובמילוי טפסי 101, עבר בדיווח על העסקתם הפיקטיבית של העובדים למשרד רואי-החשבון, על מנת שהדיווח יועבר לרשות המס, וכן בהנפקת מסמכים שונים, כגון מכתב פיטורי, ובמיוחד הוצאת השיקים בהם שולמו (כביבול) משכורות העובדים הפיקטיביים. יtoutem, כי נאשם 1 הודה, בין השאר, במילוי טפסי 101 של עובדים פיקטיביים, ואילו נאשם 2 הודה במעשה יומיומי אחר השיקים בהם שולמו משכורות העובדים הפיקטיביים, והכל במסגרת יומן השיקים שניהל.

222. בנוסף, מעורבותם העמוקה והעיקרית של נאשימים 1-2 בענייני העובדים הפיקטיביים באה לידי ביטוי אף בעודיעות חלק מעובדים אלה, ובקשר זה יש ממשמעות מיוחדת לעניינו של מר פנחסוב, שכן **העסקתו הפיקטיבית נעשתה שירות על-ידי נאשם 1** שלא נדרש במקרה זה לתיווך של סרגי. חשיבות דומה, אם גם פחותה משהו, יש לסיפורו של מר גמןיך, שתיאר כיצד בעקבות מחלוקת עם סרגי על גובה התשלום הוא הגיע פיזית לסופר, שםפגש במנהל בוכרי, קרוב של סרגי, שבפניו העלה את טרוניותו. אמנם מר גמןיך לא זכר את פרטי המנהל או את מראה פניו, אך הפרטים שמסר משתלבים עם הראיות אודות מעורבותם העמוקה של נאשימים 1-2 בביצוע העבודות ולפיכך מחזיקים אותו.

223. עוד יש לציין, בהקשר זה, את גרסתה של א"ר (קובעת מס' 4), שמספרה כיצד ראתה בהזדמנות אחת את "משה", כאשר הלה הגיע יחד עם סרגי. א"ר מסרה, כי סרגי אף אמר שאם יש לה בעיה והוא לא נמצא, היא יכולה לפנות לאותו "משה" שסרגי גם נתן לה את מספר הטלפון שלו (ר' בפסקה 61 דלעיל).שוב, הדברים משתלבים היטב בכלל הראייתי שתואר לעיל.

דין והכרעה - סיכון הרובד העובדתי וממדם של הנאשימים:

224. מכל המקובל מתחייבות שתי המסקנות הבאות:
ראשית, גרסתו של סרגי בפרשה דנא היא גרסת אמת ובכל נקודה של מחלוקת בין לוגינן גרסאות

נאשימים 1-2 (העכשוויות) יש להעדיף אותה על-פני גרסאות אלה.

שנית, גרסתו של סרגי נתמכת במלול עצום של ראיות נוספות, שברובן הן נפרדות ועצמאיות הימנה. לפיך, גם שסרגי אינו בגדר "עד מדינה" ומילא עדותו אינה טעונה סיוע אלא אף דבר לחיזוקה (ר' בפסקה 45 דלעיל), הרי שהראיות התומכות בגרסה סרגי עולות מעלה ומעבר ל"סיוע" ראייתי. למעשה, בפסקה 45 דלעיל).

חicken אף מפלילות את הנאשימים ישרות ובמפורש ועל כן אין בגדר "תוספת ראייתית" גרידא.

.225 מתוך הקביעות הנ"ל ברור כי קוו הטיעון של ההגנה - המתמקד בשאלת מה הנאשימים "ידעו" או "לא ידעו" על מעשיו של סרגי - אינם רלוואנטי לראיות שהובאו לפני, שכן ראיות אלה מלמדות שנאשימים 1-2 הם הם השחקנים המרכזיים והמבצעים העיקריים בפרשא זו ועל כן השאלה מה הם ידעו או לא ידעו על מעשי סרגי היא שאלת חסרת פשר. יתר על כן, כפי שראינו לעיל, בעניינו של מר פנחסוב יהא זה אבסורדי ממש לדבר על ידיעת הנאשימים אודות מעשי סרגי, כאשר סרגי כלל לא היה מעורב בעניין.

.226 אכן, סרגי הוא זה שהביא לפני נאים 1 את הרעיון למקור תלושים פיקטיביים של נאשمت 3 ולאחר מכן אף שימוש כ"שליח" של הנאשימים (כפי שכינה אותו ג"ב, תובעת מס' 1), או כ"מתווך" בין הנאשימים לבין התובעים (כמפורט בעובדות כתב האישום): מחד גיסא העביר סרגי לנאשימים את פרטי התובעים, ומайдך גיסא נתן לתובעים את המסמכים הכוונים (לרבות תלושים) והשים בין משוכחות, תוך שגגה מהם את סכומי הכספי בזמן, שאוותם השיב לנאשימים; והכל, כמובן, תוך גבייה "עליה" בעבר שירותו. עם זאת, בתפקידו הנ"ל של סרגי אין כדי לגרוע ממעמדם של הנאשימים מבצעים עיקריים של העבירות אלא אף להיפר, שכן יש בו כדי להציג את מעמדם המרכזי בפרשא דנא.

.227 לא זו אף זו: בפרשא דנא אין לראות את הנאשימים כנוגרים או מבצעים משנהים לא רק בהתייחס לסרגי אלא גם בתובעים. אכן, מבחינה משפטית-פורמלית, ככל שמדובר בעבירות נגד המל"ל מעשי הנאשימים היו בבחינת "סיוע" לתובעים בלבד. עם זאת, מבחינה מהותית התובעים לא היו אלא כלי משחק ואמצעים בידי נאים 1-2, לצורך מיזמתם להפחחת הנסיבות החיבת של נאשمت 3, כאשר המרימה כלפי המל"ל (או גורמים אחרים) שימושה רק כתמריצ ל/photos לשתף פעולה עם הנאשימים.

.228 בהקשר זה חשוב להציג - כפי שניתן היה להתרשם מעדויות התובעים בבית המשפט - כי עסקינו בתובעים שברובם באו מאוכלוסיות מוחלשות. מדובר בעיקר בנשים יוצאות חבר העמים, שעסקו בזנות באזורי התחנה המרכזית בתל-אביב, אשר התקשו בשפה העברית והוא בעלויות ידיעות מוגבלות למדי אודות חוקי הארץ ונוהגה. לפיך, לתיאור החוזר ונשנה של ההגנה את התובעים כ"מבצעים עיקריים" או כ"נהנים עיקריים" (ר' בסעיף 183 ואילך לsicomi ההגנה), אין על מה לסתור. בפועל, מצב הדברים היה הפוך: נאים 1-2 הם שהיו הרוח החיים והמבצעים הדומיננטיים - וגם הפיקו את מרבית הרוחחים - כאשר התובעים שמשו ככליים ואמצעים בידיהם.

.229 בנסיבות אלה אף ברור, כי יש לדחות את טענת ההגנה שלפיה לא ניתן להרשיע את הנאשימים ביחס לאותם תובעים שהתיק בעניינים נסגר בין מחוסר עניין לציבור ובין מחוסר ראיות (ר' בסעיף 190 ואילך לsicomi ההגנה). יזכיר, כי הטענה הנ"ל כבר נדחתה בהחלטה הראשונה בטענות המקדימות, כאשר מותב זה אינו משמש כערצת ערעור על ההחלטה המשפטית של מותבים קודמים בתיק. מכל מקום, לאור נסיבות העניין לא לモתר לציין כי לא מדובר כאן במקרה רגיל של סיוע לדבר עבירה אלא

בפרשא רבת היקף, בה פועלו הנאים-ה"מוציאים" באופן שיטתי בעניינים של תובעים רבים.

לפיכך, גם אם נגד תובע ספציפי זה או אחר לא נאספו די ראיות להוכחת אשמו - ועל כן התקן נגדו נסגר בהיעדר ראיות מספקות להוכחת אשמה פלילתית - אין הדבר מחייב, כלל ועיקר, מסקנה דומה בעניינים של הנאים. יתר על כן, סגירת תיק מחוסר ראיות אינה סגירה מחוסר אשמה ואין בה משום אמירה של רשות אכיפת החוק כי לשיטתן כלל לא נועברה עבירה באותו המקרה. لكن אין יסוד לטענת ההגנה כי האשmot הנאים, בקשר למקרים בהם תיקי התובעים נסגורו מחוסר ראיות, מהוות דיבור ב"שני קולות" (ר' בסעיף 164 לסייעם היגנה), והוא הדין, בבחינת קל וחומר, לגבי המקרים שבהם תיקי תובעים נסגורו בהעדר עניין לציבור, שכן אין העניין לציבור בניהול ההליך הפלילי זהה בין מקרה נקודתי של תובע אחד לבין המקרה של נאים 1-2, אשר חבורו לדבר עבירה עם תובעים רבים.

יא. **דין והכרעה - הרובד המשפטין:**

(1) טענות הנאים להגנה מן הצדקה:

230. כבר עמדנו על כך שלוש טענות הנאים להגנה מן הצדקה נדחו עוד במסגרת ההחלטה הראשונה בטענות המקדמיות. כאמור, במסגרת שמיית הראיות לפני אמנים פרסה ההגנה ירעה רחבה בכל הקשור לשתיית העובדות הדורשה לטענות אלה, אך בסופו של יומם הסתבר כי אין לטענות כל בסיס ראוי. די בכך על מנת לדחות את הטענות הנ"ל, וכך אני קובע. יחד עם זאת, נוכח ההיקף הרב של טיעוני ההגנה בקשר לשיטת הספציפית של אכיפה ברונית כלפי הנאים, בהשווואה לפוד מערכות, יש מקום להרחב מעת הירעה בקשר לטענה זו.

231. "אמר מיד, כי על פני הדברים מדובר בטענה חילשה למדי, הן נוכח ממד הזמן והן נוכח אופייה הספרוקולטיבי. במה דברים אמרים. צזכור, טענת ההגנה היא כי מכיוון שסרגי מסר לחוקרים שבעבר שנים לפני הפרשה דנא, הוא מכר תלושים כוחבים של פוד מערכות, היה על החוקרים לפתח בחקירה גם גורמי הנהלה בחברה זו - ומשלא עשו כן נקטו החוקרים באכיפה ברונית כלפי הנאים שלפני. דא עקא, שמדובר במידע לגבי חישובibus עבירות בעבר, שאף לשיטת ההגנה כלל לא ברור שחקירה בגין היתה מניבה פירות ראויים. לפיכך, קשה לראות כיצד ניתן לגוזר - מעצם העובדה שרשויות אכיפת החוק לא העמיקו חקוק בענינה של פוד מערכות - הגנה מן הצדקה המחייבת את ביטולו של כתוב האישום נגד הנאים".

232. בהקשר זה יש לציין את פסק הדין בע"פ (מחוזי ת"א) 17-01-69680-2017.5.29. באותו מקרה דובר בפרשה בה נחקרו 32 שודדים בעבירות מס זהות שנערכו במהלך תקופה דומה - אם כי בהיקפים שונים - כאשר רק אחד מהם הועמד לדין, בעוד שעניינים של היתר הסתומים (בעיקר) בהליך כופר. לעומתו, באותו מקרה כבר נחקרו כל החשודים ואף גובשו נגדם ראיות - אך רק אחד מהם הועמד לדין - ולמרות זאת נדחתה הטענה להגנה מן הצדקה. פשיטה אפוא שבמקרה דנא, בו כלל לא ברור שהיתהعشוויה להtagבש תשתיית ראויות נגד גורם כלשהו מהנהלת פוד מערכות, לא ניתן לדבר על הגנה מן הצדקה. לכן, גם אין זה מפתיע שב"כ הנאים לא הצליחו להציגו ולע' על מקרה אחד בו נתקבלת טענה להגנה מן הצדקה בנסיבות דומות.

233. זאת ועוד: ב"כ הנאים הרחיב בטענותו באשר לדרך החקירה שבהן החוקרים היו לשיטתו

צריכים לנ��וט, וביסכומיו אף הפליג וטען כי היה עליהם לחזור גם חשדות לעבירות שהתיישנו (ר' בסעיף 373 ואילך לסייעי ההגנה). ואולם, שאלת איות החקירה שערך הצח"מ אינה רלוונטית כלל בהקשר דנא, שכן השאלה הטעונה הכרעה כאן אינה השאלה אם החוקרים יכולים לבצע חקירה טוביה יותר, או מעמידה יותר, אלא רק אם הם נקטו בדרך של אכיפה בררנית ופסולה. בסקירה העובדתית עמדנו על כך שטעמי החוקרים בהקשר לאי-חקירת גורמי ניהול בפורץ מערכות היו סבירים בהחלט. לכן, גם אם הצח"מ אחר היה עשוי לנ"ג דרך אחרת מזו בה נהג הצח"מ שהוקם בפרשה זו, אין בכך כדי לגבות לנאים הגנה מן הצדק.

.234. בשלב הסיכומים הוסיפה ההגנה והעלתה טענות נוספות להגנה מן הצדק, שלא הועלו במסגרת הטענות המקדימות, אך גם אותן אין בידי לקבל:

טענה נוספת היא טענה לאכיפה בררנית בהתייחס ולהשוואה לסרגי, בשל כך שהחשדות לעבירות שעבר סרגי במסגרת פורץ מערכות לא נחקרו כראוי ומילא הוא לא הוועד לדין בגין. דא עקא, שבפרשה דנא הואשם סרגי בדיקן כמו הנאים שלפני, מבון בהתאם לחלקו, ובעובדת שניית היה לחזור אותו בין עבירות נוספות אין כדי לגבות לנאים הגנה מן הצדק.

טענה נוספת עניינה בחומר חקירה מסוים, שלפי הטענה לא הועבר להגנה (ר' בסעיף 29 ואילך לסייעי ההגנה). ואולם, כבר עמדנו על כך שבמהלך ניהול התיק הגיעו הגנה בקשה בעניין חומר חקירה, שנדרונה בפני כב' השופט מלמד (ר' פסקה 27 דלעיל). כמעט אין צורך לומר, אם כן, כי אם סבירה ההגנה שלא קיבלה את מלאו חומר החקירה לידי, או שנודע לה על קיומו של חומר חקירה נוספת, היה עליה לפעול בנושא בפרטודה המקובלת ולא להמתין לשלב הסיכומים.

(2)

(א) כללי:

.235. עמדנו על התשתית הריאיתית המוכיחה שנאים 1-2 היו הגורמים הדומיננטיים בפרשה זו, ולפיכך מבצעים עיקריים של העבירות (למעט בהקשר המשפטי-פורמלי של הסיווע לקבלת דבר במרמה) אשר פועלו בשיתוף פעולה מלא ביניהם ובצורתה חז. מכאן, שאישום נאים 1-2 בעבירות המס גם מכוח אחריותם הנוצרת כמנהלים, לפי הוראות סעיף 117 וסעיף 224א לפקודת מס הכנסת, הוא למעשה אישום למעלה מן הצורך. אך מובן הוא, כי ניתן לזראות את נאים 1-2 כאחראים לעבירות מושוא הפרשה דנא **גם** מכוח אחריותם הנוצרת, אלא שבמשפט לפניי הוכחxA את אחריות אישית וישראל שלהם ועל כן אין צורך להיזקק לكونסטרוקציה משפטית זו.

.236. באשר לנאים 3 - מדובר בחברה, דהיינו תאגיד, ועל כן אחריותה בפלילים עשויה להתגבש עקב מעשי בעלי תפקידים בה; והכל בהתאם להוראות סעיף(23)(א) לחוק העונשין. בפרשה זו, בה נאים 1-2 היו מנהלי נאים 3 וכי שפלו במסגרת, מעשייהם מגבשים אחריות פלילית גם של נאים 3.

(ב) האישום הראשון:

.237. באישום הראשון, שעניינו בעבירות נגד המל"ל, הואשםו הנאים במספר עבירות, שהראשונה שבנה היא **זיהוף מסמן בנסיבות חמורות**, לפי הוראות סעיף 418 לחוק העונשין. בכתב האישום

הואשמו הנאים בהקשר זה בביצוע 21 עבירות, וזאת בהחלטת תלושי שכר ומסמכים כזבים נוספים לתובעים. כפי שהערתי בהחלטה מיום 27.8.18, יש ממש בטענת הגנה כי ספק הוא אם תלוש שכר כזב (או מסמך כזב דומה) עונה על הדרישה שמסמך מזויף יהא "דובר שקר על עצמו". בהשלמת הסיכוןם בעל-פה צינה ב"כ המאשימה, בהגנותה, כי בשל מורכבות הסוגיה המשפטית היא מותירה אותה לשיקול דעת בית המשפט (בפרוטוקול, עמ' 569 שורה 1 ואילך). בנסיבות אלה, ומבליל להאריך בדבר, אני מורה על זיכוי הנאים מעבירה זו.

עוד הואשמו הנאים, באישום הראשוני, בעבירות הבאות: **רישום כזב במסמכים תאגיד**, לפי הוראות סעיף 423 לחוק העונשין; **סיווע לאחר קבלת דבר במרמה**, לפי הוראות סעיף 415 ייחד עם סעיף 31 לחוק העונשין; **וגרימה במרמה למתן גמלאה**, לפי הוראות סעיף 398(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי. נכון כל האמור בהכרעת דין זו עד כאן,ברי כי ביצוע העבירות הנ"ל אלה על-ידי הנאים הוכח לפנוי בדיוני, בהסתיגיות הבאות:

- (א) בעבירה של **רישום כזב במסמכים תאגיד** - מדובר ב-19 עבירות, ולא 21 כאמור בכתב האישום, בשל גראות גב' אמיןוב וגב' רפאלוב מרשות התובעים.
- (ב) בעבירה של **סיווע לאחר קבלת דבר במרמה** - מדובר ב-7 עבירות, בהתאם לאמור בפסקה 129 דלעיל.

בסיכוןו שב"כ הנאים וחזר על טענתו המשפטית, שלפיה "רצף ביטוח" אינם נכנס בגדר "דבר" לצורך גיבוש העבירה של קבלת דבר במרמה (ר' בסעיף 437 לՏՏומיו ואילך), חurf העובה שהטענה דחתה מפורשת במסגרת ההחלטה השנייה בטענות המקדימות. כפי שכבר צוין לעיל, מותב זה אינו משמש כערכאת ערעור על החלטות המשפט של מותבים קודמים בתיק וממילא אין מקום להידרש לטענה זו, מה גם שאינו לה עיגון בדי או בפסקה.

עוד יש להעיר כאן, כי גם שב"כ הנאים חקר את התובעים בשאלת אם הם יודעים מהו פירשו של המונח "רצף ביטוח" (ר' בפסקה 47 דלעיל), לעניין העבירה הנ"ל אין כל חשיבות לשאלת אם התובעים (או מי מהם) הכירו את המונחים בהם משתמש המל"ל לצורך הגדרת הטעות שהוא מעניק למボטחיו. די בכך שהתובעים הבינו שתלושי שכר מקיימים זכויות להטבות - ובגין כך היו מוכנים להשקיים כספים ברכישתם, בדמות ה"عملיה" ששילמו לסרגי - וגיבוש העבירה אינם תלויים, כלל ועיקר, בביטחוןם בhazi מונחי המל"ל.

- (ג) בעבירה של **גרימה במרמה למתן גמלאה** - מדובר בשתי עבירות, בהתאם לאמור בפסקה 129 דלעיל.

(ג) האישום השני:

האישום השני עניינו בעבירות המס ובגינו הואשמו הנאים בעבירות **מרמה**, לפי הוראות סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, וזאת בהחלטה ארבע שנים המס הרלוואנטית (שנתיים 2008 עד 2011). היסוד הנפשי הנדרש להtagבשות עבירות אלה נקבע בהוראות הרישא לסעיף 220 הנ"ל ומटבṭא בדרישה להתנהגות הנעשית "**במציד, בכוננה להתחמק ממש או לעוזר לאדם אחר להתחמק ממש**". נכון הקביעות העובדיות בהכרעת דין זו באשר להתנהגותם של הנאים וחלוקת המרכז בתכנית העברינית מושא הפרשה, על פני הדברים ברור כי התקיימות יסוד נפשי זה הוכחה במשפט עמוד 56

cdbui.

240. באופן ספציפי הואשמו הנאשמים, בהתייחס לעבירות לפי הוראות סעיף 220 לפקודת מס הכנסת, בחלופות שלפי ס"ק (1), (4) ו-(5). החולופות לפי ס"ק (4) ו-(5) הוכחו אף הן כdbName, כללה:

החולופה לפי ס"ק (4) עניינה בהכנה או קיום של "פנקטי חשבונות כזבים או רשומות אחרות כזבות" - כאשר הוכחו לפניי כנדרש רישומים כזבים רבים, שנעשו בקשר לתובעים הן ברשותם נאשמת 3 והן בדיעותה לפקיד השומה.

החולופה לפי ס"ק (5) עניינה בשימוש "בכל מרמה, עורמה או תחבולה". חולופה זו מהוות "סעיף עלילות" (או "סעיף סל") החובק מגוון רחב מאוד של התנהגויות (ר' פסק הדין בע"פ 406/69 **ברנדל נ' מדינת ישראל, פ"ד** CD (1) 210, 212-213 (1970) ואזכוריו הרבים בפסקה). לפיכך, נכון הוכחתה הטענית העברינית וחלקם המרכזית של הנאשמים בה, ברוי כי גם חולופה זו הוכח כנדרש.

241. הנאשמים הואשמו כאמור גם בחלופה לפי ס"ק (1), אשר קובעת עבירה השמטה "**מתוך דוח על פי הפקודה כל הכנסת שיש לכללה בדו"ח**". טענת ההגנה היא, כי מכיוון שבעניינו האישום הוא ברישום הוצאות כזבות לא ניתן לדבר על **הشمatta הכנסתה**, שכן אין הוספת הוצאות בבחינת השמטה הכנסתה על-פי מונחי הפקודה.

ב"כ המשימה השיבה לטענה זו בהפנייה, כasmcta Machibet, לפסק הדין בע"פ 485/82 **חברת ב' אידלסון את ג' צפור ושות' אדריכלים ומתקני ערים בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד** לז(4) 823 (1983). עיון בפסק דין זה מעלה כי באותו מקרה אמם צוין שכטב האישום התייחס לשומות מדווחות לא בקשר של השומות בסעיף הטענות אלא ברישום הוצאות שלא ניתן היה לרשמן (שם, בעמ' 825). ואולם, על פי האמור בפסק הדין, באותו מקרה הרשות המערערים בערכאה הראונה הייתה לפי הוראות סעיף 220(4) ולא לפי הוראות סעיף 220(1) (ר' שם, בעמ' 824 ובעמ' 831). בנסיבות אלה, וכאשר מקובל علينا עקרון הפרשנות המוצמצמת בפלילים - המugen בהוראות 3CA לחוק העונשין - אני מקבל את טענת ההגנה הנ"ל ומורה על זיכוי הנאשמים מחלופה זו.

יב. סוף דבר:

242. אשר על כן ולאור כל המקובל אני קובע כללה:

(א) **ברובד העובדי** - אני קובע כי עובדות כתוב האישום הוכחו בבית המשפט כנדרש בפלילים, בכפוף לשינויים הבאים:

התובעים, המנויים בנספח כתוב האישום, נרשמו בדוחות נאשمت 3 כעובדים הגם שלא עבדו כלל אצלם, למעט גב' אמיןוב וגב' רפאלוב (שלא הוכח שלא עבדו בספר).

הסכום שדווח על-ידי נאשמת 3 כהוצאות שכר פיקטיביות, בשנים המס 2008 עד 2011, עומד על סך כולל של 1,983,507 ₪.

טבות ההנהה מהמל"ל, שהוכח כי נתקבלו על-ידי התובעים, הן כאמור בפסקה 129 דלעיל.

(ב) ברובד המשפטי -

באיםם הראשון (הונאת המל"ל) אני מצהה את הנאשמים מהعبירות של **זיוף מסמך** בנסיבות

מחמירות, לפי הוראות סעיף 418 לחוק העונשין, ומרשייע אותם בעבירות הבאות: **רישום כוזב במסמך תגידי**, לפי הוראות סעיף 423 לחוק העונשין (19 עבירות); **סיווע לאחר קבלת דבר במרמה**, לפי הוראות סעיף 415 יחד עם סעיף 31 לחוק העונשין (7 עבירות); **גריםה במרמה למטען גמליה**, לפי הוראות סעיף 398(א)(1) לחוק הביטוח הלאומי (2 עבירות).

באישום השני (UBEIROT HAMUS) אני מזכה את הנאים מהעבירות של **השמנת הכנסתה מדוי"ח**, לפי הוראות סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסת, ומרשייע אותם בעבירות הבאות: **הכנה וקיים של רשומות כזבויות**, לפי הוראות סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסת (4 עבירות); **שימוש במרמה, ערמה ותחבולה**, לפי הוראות סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסת (4 עבירות).

ניתנה היום, יום שני ו' חשוון תשע"ט, 15 אוקטובר 2018, במעמד הצדדים.

[1] כהערה טכנית יציין כי ההדגשות בכל הציגותם שבהכרעת דין זו **איןן** מופיעות במקור והן תוספות של הח"מ. התוספות בסוגרים מרובעים, בתוך ציטוטים, באות למד על תיקון טעויות הקלהה.

[2] החקירה בפרשה זו בוצעה על-ידי צוות חקירה מיוחד (להלן - הצח"מ), שהיה צוות משותף למשטרת ישראל ולמחלקה החקירות של המל"ל ושל מס הכנסת. כאמור, ראש הצח"מ - רפ"ק לימור חקק - הייתה מהמשטרה. בנוסף, רוב רובן של ההודעות שהוגשו בבית המשפט נגבו על-ידי חוקרי משטרת, לעיתים בנסיבות חוקרים מגופים נוספים. לפיכך, ולשם קיצור, ההתייחסות להלן להודעות שנגבו בחקירה והוגשו לפני תהיה כהודעות שנגבו ב"חקירה המשטרת".

[3] ההתייחסות לתובעים בהכרעת דין זו היא לפי מספורם בנספח כתוב האישום (ר' גם בפרק ו' שלහלן). על מנת להגן על פרטייתן של אותן תובעות, שענין מצדיק זאת, הן יצינו להלן בראשי-תיקות שמן בלבד.

[4] נוכחות הסכמה שהודעות התובעים תשמשנה כחקירה ראשית, פשוטה מוצגי התביעה יש להוציא כל הודעה של טובע שלאertia התיציב למתן עדות בבית המשפט; וכן גם הורתי בזמןן בעקבות בקשה הסניגור (ר' בהחלטה בעמ' 377 לפוטווקול). מכל מקום מובהר bahwa, כפי שגם יובהר במסגרת הנition הראייתו הנוגע לכל טובע, כי בהכרעת דין זו אין כל הסתמכות על הודעות-חו"ץ של עדים שלא העידו, למעט אלה שההגנה ויתרה במפורש על העדתם.